

Szerkesztőség:

F. S. K. A. Ollopp-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.Bármentetlen levelek csak ismert emberek
ből fogadhatók el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischei Fülöp
könyvtároskodás.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)

Félévre 6 korona (3 frt — kr.)

Negyedévre 3 korona (1 frt 80 kr.)

Hirdetések juthatnak szíveskedéssel.

Nyitlár postáért 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre
vonatkozó Fischei Fülöp könyv-
tároskodásba intézendők.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Néppárti productiók.

Nagy-Kanizsa, 1895. február 1-én.

(—) Lapunk előbbi számának vezércikkében szoltunk már a néppártokról; most már ismeretes a programja is, melyet meg sem kísértünk jellemezni. Rámutatunk egyenesen az alább közölt csáktornyai tudósításra, mely ennek a programját megvilágítani van hivatva, s melyből minden jóérzelmű hazafi megláthatja, hogy minő eszközökkel kezdí veszedelmes játékát, a melynek mult cikkünkben neveztük.

Az a feudális — klerikális — reactionárius szövetkezet, mely az igazság megtevesztésével a közszabadságra tör, mely azon jelszó alatt, hogy a vallás veszélyben van, ilyen agitációra kész, csak keltse fel a szenvedélyeket — de nem tudjuk hinni, mert bizunk az intelligencia, s a magyar nép józanságában is, hogy a gonosz játék sikerüljön neki, — sikerüljön úgy, hogy kérdésbe helyezze a szabadelvűség eddigi drága vívmányait is, melyekért a nemzet legragyogóbb szellemei évszázadok óta a folyton áskálódó reactió ellen oly nemes hévvel, oly dicsőretre méltó elszántsággal küzdöttek.

Nem tudjuk hinni, hogy azok a sötét lovagok, kik oly ügyetlenül lepezik szándékaikat, képesek legyenek annyira meggyalázni a nemzet géniuszát, mely diadalmasan emelte fel fejét, s melynek ragyogó alakja hódolatra készítette a külföld nemzeteit is.

A „ZALA” tárcája.

A szüret és a bor kezelése az ó-kori rómaiaknál.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

A természet erőivel szemben legtöbb esetben tehetetlen az ember. Innen van, hogy az ó világ népei a görögök és rómaiak hajdan még szűkebb látókörrrel bírván, felsőbb lényt gondoltak mind-abbban, amit tapasztalatukon kívül értelmezni nem tudtak. De az előbbre haladott kor tisztázza törlekszik a természet erőit; földeit titkait, feloldja csomóit s a mindennapi tüneményt a maga egyszerűségében igyekszik feltüntetni. A költői felfogás mosá már nem ész, sőt a száraz tudós előtt talán neveléses is; ez az oka, hogy ma már nem keresünk minden borkorban egy kis istent, s nem kovácsoltatjuk a villámokat, hanem keletkezését, lefolyását, mibenlétét fizikai okokra vizsgáljuk vissza.

Igy a görögök Dionysost tartották a bor istenének, mint aki a bor ajándéka által az emberek szívét fölvidítja, a gondolat és a szomorúságokat eloszlatja. Adomány. a bor, az embereknek erőt és egészséget ad. Ez a „gondzós” isen valamint a lelki gondokat eloszlatja, ugy a testi nyavalyákat is elűzi. Szóval ő mind lelki, mind testi tekintetben szabadító, azért Sophoklész is egy alkalommal a kar könyörögve, a pusztító rágalys járványokban mentőül hívja a borok istenét, ép úgy mint most mi is nagyon szívesen

Minő eszeveszett okoskodás is abban a programban! Mit akar ez a párt megmenteni? Mi van veszedelemben?

Persze, az elmaradt népek, s annak az ugynevezett intelligentiának nincsen tudomása arról, hogy hazánk az európai államok között majdnem az utolsó, mely a polgári házasságot törvénybe iktatta; hogy ez a törvény sehaj a világon visszahatással nem volt a vallásos buzgóságra. Vagy jobb szeretik azok a papok, kik olyan elkeseredett harcot folytatnak e törvény ellen, a rendezetlen viszonyokat a házasság terén, jobb szeretik azt a sok concubinátust, — melyben annyi és annyi ember él, mint az egységes házassági jogot, a rendezett viszonyokat? Vagy annyira hazafiatlan tud lenni, hogy semmi érke sincs a haza és a nemzet valódi követelményei iránt? Mennyire tudjuk mi dicsérni szabadelvűségünket, a szabadság iránti szeretetünket, mennyire nagyra vagyunk mi ezekkel; pedig politikai tekintetben hátramaradottabb nemzetektől még tanulhatnánk. S csakugyan csupán Magyarországon nem volna lehetséges az, a mi másutt megtörtént, s a mit másutt a papság megtűr, s nincs semmi hiánya mellette?

Valóban csodáljuk a muraközi papság egy részének magatartását; mert ugy hiszszük, vannak ott olyanok is, a kik magyarul éreznek, — s a kik igen szépen egybe tudják kapcsolni a hazafiságot az ő hivatásukkal.

Mert azt még sem tudjuk elképzelni, —

hogy a pap feladatát az képezné, hogy a szöszékből a népet fanatizálja. A szöszékek nemesebb hivatása pan, minthogy valótlanságokkal pertraktálják onnan a népet. Onnan csak igazságnak szabadna lehangzani, az igazságnak a buzgó hit, az erkölcs és a szeretet szolgálatában. És soha sincsen igazza annak a ki gyűlöli s a ki gyűlöletet szit minden áron.

A mit tudósítónk az alábbi levélben ír, az mélységesen szomorú, s még szomorubb, ha az ilyen agitációra a zágrábi érsekség segélyt és eszközt ad.

A szabadelvű párt, mely az ugynevezett „néppárttal” felveszi a harcot Csáktornyán, az igazság fegyverével fog a küzdőterre menni. — Hadd jöjjön az a másik párt a középkor lombtárából vett fegyvereivel. A világosság és a sötétség megy harcba egymással. A szabadelvű józan haladás a sötét reactióval, mely ismét felüti a fejét, — hogy bajt, zavart okozzon, a mint azt már annyiszor és oly sokszor tette. Nem mérlegelhetjük előre a választás esélyeit.

A Lichtenstein, Gregorics, Läger és Schneiderek napja Bécsben is le fog hanyatlani, talán nincs már messze az idő, — az Isten talán jobban szereti hazánkat, mint sem hogy az ő magyar elvtársai napja nálunk feldertüljön.

Wlassics miniszter válasza.

A közoktatásügyi miniszter köszönete a nagykanizsai kir. tvszék által hozzá intézett üdvözlő feliratára:

fordulunk kolera idején a borok istenéhez, pl. az egri bikavérhez.

Persze, hogy minél több titulus bibendi legyen. Dionysos tiszteletére számtalan ünnepeket rendeztek a görögök. És pedig mivel a bor mindennapi élvezése derült, szelid és érzékeleg szenvedélyes indulatot ébreszt; a népben a nyers erőt fékezi és vidám társas életre vezet: azért kezdetben az isten tisztelete is még a mérséklet korlátai között maradt és a jóságos, barátságos istent, ki a társas és házias életet szépíti, még mindig vidám jó kedvvel, de minden kicsapongás és érzéki mámor mellőzésével tisztelték.

De lassankint lehallhat a rénd korlátai; az isten kábító zajban telé örömet, tisztelői ittas lelkesezésre, s az érzékek féktelen kicsapongó mámorosságára vetemedtek. Ily ünnepek voltak a többi között a jellegzetesebbek közül: a) január utolsó és február első felében: a borsajtól ünnep, mikor az isten szobrát satyr ruhába öltöztet kar kísérte ki a mezőre, kicsapongó dalokat adva elő. b) Az Anthestériák ünnepe február és március havában, a télnek és tavaszknak határan, mely három napig tartott. Az első nap a kiforrott bor csapaverését ülték s ekkor izelték meg először az újort; a második nap, a kupa ünnepén, diadalmenetben vitték körül Dionysos szobrát; a harmadik napon pedig egésztelező áldozatokat mutattak be a halottaknak stb.

A rómaiak mythológiája — mint tudjuk — egészen a görögökéből fejlődött ki s így ennélfogva ugy tudjuk, hogy a görög Dionysossal is van egy egészen azonos istenség a rómaiaknál s

ez Bacchus vagy Liber, azaz gondzós. De nagyobbrészt az ünnepeket is átvették. Így a szüretet megelőzőleg voltak az u. n. vinaliak, melyeket egész Latiumban megtartottak, csakhogy Jupiter tiszteletére, mivel a rómaiaknál a szőlőművelés az ő uralma alatt volt. Így az első ápril 23-án volt: a) vinalia priora, midőn az újbor először jött használatba, hasonlóan a görög Anthestériák első napjához, midőn tavaszszal az újborral telet hordók megnyitattak. Tiltra volt ezen ünnep megtartása előtt új bort inni; mire névze a tusculanumi szőlőkertekben egy határozott tilalom volt kifüggesztve (Varro de linqu. lat. VI. 16.). Magától értendő, hogy mielőtt a bort megízlelték volna, előbb Jupiternek áldoztak abból. A második általánosabb ünnep volt a szüret kezdetekor aug. 19-én: b) vinalia rustica (mezei), mikor a sikeres szüretért töréntek az áldozatot. Ugyanekkor a papok jelenlétében a szept. és okt. hónapokban megtartandó szüreteket is kihirdették. Ugyanezokor Jupiter papja, a flamen Dialis a kezdődő szüretet akként ajánli az istenség oltalmába, hogy előbb ő maga néhány szőlőfürtöt levágyva, ünnepelesen kihirdeti a szüretet. Ezután Jupiter tiszteletére egy bárányt vágott le áldozatul s mialatt az illetők annak elkészítésével foglalkoztak, ő ujalog folytató a jelentőségtejes szüretet (Varro de linqu. I. VI. 16.).

Ami a szőlőültetést illeti, erre Névia is megemlítendő ama régi szokás, amely Itálie vidékein még manap is szemeszők. A szőlőket fákra, különösen nyárfákra fűttatták föl, ugy hogy azoknak legmagasabb csúcsáig is fölértek. Azért mondja

Nagyszász Elnök Ur!

A böcs vezetése alatt álló n. kanizsai k. tonyseke január 17-én tartott teljes üléséből 101. én sz. alatt feltejtett, meleg hangu szívélyes üdvözlő feliratot a legnagyobb köszönettel vettem kézhez. — A szives sorok kedves emlékeket ébresztettek fel bennem és jól esett a megítéltetés a kur. törvényesek részéről, amelyek egykori elnöke édes atyám volt, és a hol gyakorlati jogi pályámat kezdettem meg. — A hazai vallás és közoktatásügy vezetése jutott ugyan osztályrészemül, de azért biztosíthatom Nagyszásodat, hogy ezen állásomban is élénk érdeklődéssel és figyelemmel fogom kísérfni az igazságügy terén működőket és tölem telhető módon mindenkor támogatni fogom érdekeiket. — Kérem Nagyszásodat: fogadja igaz tiszteletem öszinte nyilvánítását, és tolmácsolja örömteljes köszönetemet mindazoknak, kik szívesek voltak feliratukban rólam megemlékezve, engemet üdvözölni.

(—) **Fanatizáló papok a csáktornyai választókerületben.** (A „Zala” külön tudósítójától.) Leirhatatlan dolgok történnek itt a néppárt részéről. A nép a papok által borzasztóan fanatizálva van. A papság öszes befolyását érvényesíti, minden meg nem engedhető módot és eszközt felhasznál, hogy Major, a néppárti jelölt jusson többségre. A templomi prédikációk korteszédekklé lesznek. A legutóbbi vasárnapon Varga János perlaki plebános (aki különben kiskanizsai származású) azt prédikálta, hogy ha Wlassits lesz a képviselő, min/len férj elédálhat a nejtől és líba módjára vásárolhat a piacon egy másikat; aztán, ha ebbe is beleun, úrra adhatja, veheti a nőt — Azt hírdetik urbi et orbi, hogy ha Major nem lesz megválasztva, mindenkinek zsidóná kell lenni. — Aki ismeri a muraközi népet, az elképzelheti, hogy milyen iszonyu hatást idéz elő az ilyen beszéd! — Azzal is ijeszítik a népet, hogy ha Wlassits lesz a képviselő, nem lesznek temetkezések; mert a halottakat előégitik s így természetesen: lehetetlenlé lesz téve a földmádás is. A butaságban tartott népnak óregje, apraja, férfia, nője sirva, zokogva hallgatja a fanatizáló beszédeket.

Ezekhez járul még, hogy Prémus Domokos a zágrábi érsek tükára a papok részére utasítással és tenger pénzzel jött ide Major Ferenc oldalán, korteskedni. Négy napig itt is volt, de megnevezte, hogy keresik, ellánt, /Legutóbb egy jómódt, befolyásos perlaki polgárnak azt írta, hogy ha Wlassitsra mer szavazni, kiátkozza őt is, családját is, róti kéző unokáit is. Ez a perlaki származású tükár, ki Nagy-Kanizsán végezte iskoláit a kegyesrendű ház jószívűségéből, — a lehető legveszedelmesebb pánszláv agitator, aki valaha magyar kenyéren nőtt A perlakiak valahányszor hazajövelelének híret hallják, előre borzadoznak magyar ellenes nyilatkozataitól, magyarsfaló gyűlöletétől — A papok Majorot mindenütt tárt karokkal fogadják. De annál tartózkodóbb, hidegebb magatartást tanusít vele szemben az intelligencia. Szabó Imre földbírtokos, miúdon neki bemutatkozott, így szólt: „Kijelentem magának, hogy körrömszakadtig fogok ön ellen küzdeni és kérdem: mit is keres ön műközőttünk?” — Csesznák ügyvéd bemutatáskor így szólt Majorhoz: „Nem képzelték magam előtt viláagos szellemű embert, ki ilyen sötét programmal lépne föl.” — Ilyen fogadtatások után az intelligenciánál nem folytatta a vizitélést. Most azután annál hatalmasobban foly a korteskedés a parochiák körül. Minden pap pincéje nyitva van. Zágráb fizeti! „Aki bírja, marja!” Ez a néppárt nemes jelszava, melylyel a cél eszközeit szentesíti A választás óriási küzdelemmel fog megtörténni. Iszonyu nagy a mérkőzés. Ha Wlassits, a csáktornyai választókerület liberális pártjának büszkesége elbukik, — az kizárólag csak a Zágrábból izgotott muraközi papság általán befolyásának és fanatizáló erőfeszítésének lesz köszönhető. Ujabbán Vasmezőből is érkeztek ide korteskedő papok. A perlaki plebános vasárnap predikációjá alkalmával maga is sirt. Irótzatot kr-körül könyek! A korteskedés köpenye alatt borzasztó visszaélések folynak mindenütt — És ezek üvöltik azt, hogy nincsen népszabadság!

A Wlassits párt programja. (A »Zala« külön tudósítójától.) A néppárt proclamációjával szemben a szabadelvűpárt

is kibocsátotta kiáltványát, mely oly nagy hatással volt, hogy Wlassits Gyulának máris tekintélyes többségre van kilátása. A kiáltvány egész terjedelmében így hangzik:

Polgártársak! Testvérek! — Eddigi vezetők a nemzetnek is egyik vesére lett. — Erdemi, kiválónga tettek assá! — Nem válnak bütlenné hozzá, hias büntettek vagyunk róá. — Ki győzelemre jutatta elveinket, amellet lelkünk egés-tüdvőli hitartunk. Nem remélt el bennünket sem erőszak, sem aknamunka, nem vezetnek fértre hamis jelszavak és haszú ráfogások. — A népnek szent jog, hogy kik hitét ápolni vannak hivatva, ter érdekből ne ámítsák! — Ajtatoságoktat, leítedeteket családí erényét igazták tel, hogy elveitektől jeltantori'sanak — Aink munká! Ki hiszi, amit ők híresztelnek, hogy a haza törvénye, mely a földtelelemnek s ebben az isteni gondviselésnek műve, szent ügyek ellen tör? Ki hiszi, hogy a törvény feleséget vásárolni enged?! — A törvény, melyet apostoli királyunk szentesített, mely a családi élet védője, vára!! — Ily bárgyunk, kik ezt hínnek, közőtlenek nincsenek. — Bún hazudni a népnek! — Még nagyobb bün szent dolgokat igazító esakokúit vetni oda önérdékert! — De bisunk bennetok. — Bisunk érte'metekben és alvűregetekben. — Bisunk haszaszer'tetekben! És mikor megszólal a jelszó, hogy tegyetek a hazáért mind egy szálíg oit lestekek eddig győztes vezeterek kört, ki új győzelemre vesztet és honfi leikeződés-el egyhangulag kiáltjátok majd tel: éljen dr. Wlassits Gyula képviselőnk.

Magyarország gazdasági függetlensége.

Hosszu évek fáradságos munkája, gazdasági függetlenségi harcok a leghatalmasabb idegen tenyörök ellen, győztes sikerrel, a legörvendetesebben befejeződtek egy igen fontos reformkérdésben, a magyar folyam- és teng. hasznási r. társaság immár végleg megtörtént felállításával. A magyar állam gazdasági függetlenségére hatalmas, irányadó tényező lesz ez a magyar nemzeti vállalat. A legnagyobb magyar és reformator, Széchenyi István gróf/ alkotó lángese feltámadását érte el a téren egy életére, magyar nemzeti intézményben. Elnöknek Széchenyi Pál grófot választották és Széchenyi István gróf az érdemes és munkaszerető utódnak a megválasztási élő kezesség a kétszázalékos sikknek. Széchenyi Pál gróf van első sorban hivatala erre. Megválasztása minden tekintetben szerencsés és az intézmény gyakorlati céljainak is megfelel, mert kerakedelmi miniszteri működése alapján bírja a szükséges tárgyl ismereteket és tapasztalásokat, hogy velük

Horatius is, hogy a fákat összeházasítják a szőlőlőlvel (Epod. 2. 8.: adulta vitium propagine celtae maritai populoi), míg a fákat üzvegységre jutottakk mondja. ha szőlőlők nélkül száuklkódnék és nöteleknek mondja az olyan fákat, melyekre sohasem futtattak föl szőlővesszőket. A szűrélettel mint az előbbiekből is következik, szeptember hóban kezdék meg. Maga a szűrelettel pedig egy történet, hogy a vágatott szőlől a prásházban (cella torcularia) kitiportták, melynek nedve egy nagy, odakészített edénybe folyt. Ez után a törkölyt is megprélelték s az abból kifolyó nedvet a must közé öntötték; a savanyú (fürtöket pedig a már kipréselt törkölylyel vízbe vetették, amiből a rabszögök és munkások itala készűil. A szűrelet szedelt legérteltebb szemek egymásra gyakorolt nyomásából került ki a legkülönbör bor (protoprum, mustum luxivum). A toposábol nyerték a II. minőségűt (vinum calcatum: toposott bor). A kisajtolt törköly adta a III. minőségűt (vinum pressum). Végre midőn a savanyú fűrtöket pedig a már kipréselt törkölylyel vízbe vetették, kapták a IV. minőségű bort, a lórét (a lora, a lorea) vagy mint nálunk mondják a csigert. A folyamata a következő volt: Szűreletés után a mustot a sajtából nagy hordóba (dolia) töltötték s hűvös pinczébe (cella vinaria) tették s az erjedésen elzáratlanul esett át. Az ily hordóknak dolium volt a neve, agyagból készűil és sokszor oly nagy volt, hogy benne egy ember is elfért. Nemcsak Diogenes lakott ily hordóban, hanem más szegény emberek is gyakran használtak Athenben azt lakóhelyül. Az ilyen

edény, aminőről egyes példányok némely nevezetesebb gyűjteményekben még napjainkig is láthatók, különféle nagyságu. Vannak, amelyek 18 amphora terjedelmével is bírnak, körülbelül 427-74 liter, míg mások 20, 30, 36 amphorat tesznek ki. Egyébként e nagy fazekakban, hordókban nemcsak bort, hanem gabonát is tartották és ha rendkívül sok volt, akkor agyagba vájt veremekben tartották, úgy hogy ném-lyek szerint Diogenes hordója alatt is ily vermet kell érteni. S amint a bor ebben a kiszukolt agyagedényben a forrási folyamaton átment, e hordókból, melyekben a kiforrás végett a pinczékben állott (cella vinaria), hogy szállítható és eltartható legyen, egy mint nálunk, lesztőkát tejteni amphorákba, diotákba, calusokba, lagoenakba, vagy mint Horatius mondja „graeca testaba.“ Az ily amphora kétfűlű, alul hegyes edény volt, melyet a töltsbe lehetett szurni. Azért fejtették ilyennek a bort, mert ez a pinczékben könnyen homokba szurhattak. Ilyen boros edények voltak még a lagoena (lagena), boros kanna, szük nyaku tágas edény volt, melyet különösen a borkereskedők sztoktak cégerül használni, míg az asztalnál a vendég elé helyezhették. Ilyen lügenák, vagy amphorák a levegő távollátására, parafával (cortel suber) bedugaszolva, begipselve és szurokkal bevonva, végre jeggyel (nota) ellátva a borraktárba (apotheca), vagyis a ház felső részében levő fűstől kamrába (fumarium) kerültek, a mely fűstjét többnyire a fűrdőből nyerte. Mikor már ezen edényeket a levegő távollátására bedugaszolták parafa vagy agyagduzóval és

viaszszal, gipszzsal vagy szurokkal lelapasztották (picare gypsure): akkor még a korsó beszurkolt szájára is czedulát ragasztottak, melyre föl volt írva, hogy hol és mikor termett az a bor. De nemcsak czedulákkal, hanem kis tablakkal is sztoták jelezni, hogy a bor hány éves és mily fajta. Így egy reánk maradt amphorán ez a fölirat van: RVRR. VET. V. P. C. II. azaz: Rubrum vetus vinum picatum: ó beszurkolt veres bor, tartalma 102 lagoena, vagy 102 számú. De különösnek tűnhetik föl nekünk az is, hogy a bedugaszolt, begypszelt és szurokkal bevont és jeggyel ellátott amphorák a napos kamarába, a borraktárba (apotheca), vagyis a ház felső részében levő fűstől kamarába (fumarium), vagyis egyszerű a ház emeletére vitték, hogy a bor a fölszálló fűstől szelidebb ízű legyen. Ez a fűst pedig többnyire a fűrdőből jött, amennyiben ezen borraktarak többnyire a konyha vagy a fűrdő fölött voltak. Ide p-dig azért létték az amphorák helyezve, hogy a fűst azoka: átjárva, megtisztítsa, hogy ezáltal a bor megszűlidüljön és a rómsiaknak tetsző fűst-izt kapjon. Azután az így ihatóvá vált boroikat (füstmentes kamrába tették s így a cellákban vagy apothecákban maradtak egész a bor használatáig, szépen egymás mellé helyezva. Minél helyebb volt az edény a kamrában, annál régibb volt és így annál finomabb is. Pl. Horatius Carm. II. 2. 8.: interiori nota Flerni: jóféle, régi, a pincze belsejében levő talernusi bor; míg vinum optimaen notae: legiobb minőségű bor; mert az edényre irt vagy kötött jegy (nota, titulus) magában fog-

Nagyságos Elnöke Ur!

A bölcs vezetése alatt álló n.-kanizsai kir. tönyszék január 17-én tartott teljes üléséből 101. eln. sz. alatt felterjesztett, meleg hangu szívbőlges üdvözölő feliratot a legnagyobb köszönettel vettem kézhez. — A szavak kedves emlékeket ébresztettek fel bennem és jól esett a megiszteltetés a kir. törvényszék részéről, amelynek egykori elnöke édes atyám volt, és a hol gyakorlati jogi pályámat kezdtem meg. — A hazai vallás és közoktatási ügyek vezetése jutott ugyan osztályrészemül, de azért biztosíthatom Nagyságodat, hogy ezen állásomban is élénk érdeklődéssel és figyelemmel fogom kísérni az igazságügy terén működőket és islem telhető módon mindenkor támogatni fogom érdekeiket. — Kérem Nagyságodat: fogadjon igaz tisztelettel és közönséges nyilvánosságát, és tolmácsolja örömteljes köszönetemet mindazoknak, kik szívesek voltak feliratukban rólam megemlékezve, engemet üdvözölni.

(—) Fanatizáló papok a választókerületben.

(A „Zala” kiülön tudósítójától). Leríhatatlan dolgok történnék itt a néppárt részéről. A nép a papok által borzasioán fanatizálva van. A papság összes befolyását érvényesíti, minden meg nem engedhető módot és eszközt felhasznál, hogy Major, a néppárti jelölt jusson többségre. A templomi prédikációk kortes-beszédeké lesznek. A legutóbbi vasárnapon Varga János perlaki plébános (aki különben kiskanizsai származású) azt prédikálta, hogy ha Wlassits lesz a képviselő, minlen férj elválhat a nejétől és loba módjára vásárolhat a piacon egy másikat; aztán, ha ebbe is beleun, újra adhatja, veheti a nőt — Azt hirdetik urbi et orbi, hogy ha Major nem lesz megválasztva, mindenkinek zsidóvá kell lenni. — Aki ismeri a muraközi népet, az elképzelheti, hogy milyen iszonyu hatást idéz elő az ilyen beszéd! — Azzal is ijesztik a népet, hogy ha Wlassits lesz a képviselő, nem lesznek temetkezések; mert a halottakat elégetik s így természetesen: lehetetlené lesz téve a földmérés is. A butaságban tartott népek örögeje, apraja, férfja, nője sirva, zokogva hallgatja a fanatizáló beszédet. —

Ezekhez járul még, hogy Prémus Domokos a zágrábi érsek tükára a papok részére utasítással és tenger pénzzel jött ide Major Ferenc oldalán, korteskedni. Négy napig itt is volt, de megnezelle, hogy keresek, állítom. Legutóbb egy jómódi, befolyásos perlaki polgárnak azt írta, hogy ha Wlassitsra mer szavazni, kiátkozza őt is, családját is, őt késő unokáit is. Ez a perlaki származású tükár, ki Nagy-Kanizsán végzte iskoláit a kegyesrendű ház jószívűségéből, — a lehető legveszedelmesebb pánszóló agitátor, aki valaha magyar kenyéren nőtt A perlakiak valahányszor hazajövetelének hírei hallják, előre borzadoznak magyar ellenes nyilatkozataitól, magyarfaló gyűlöletétől — A papok Majort mindenütt tárt karokkal fogadják. De annál tartózkodóbb, hidegebb magatartást tanusít vele szemben az intelligencia. Szabó Imre földbirtokos, midőn neki bemutatkozott, így szólt: „Kijelentem magának, hogy körmorszakadig fogok ön ellen küzdeni és kérdem: mit is keres ön miközöttünk?” — Cseszenék ügyed bemutatásokról így szolt Majorhoz: „Nem képzelhetek magam előtt világiós szellemű embert, ki ilyen sötét programmal lépne föl.” — Ilyen fogadtatás után az intelligenciánál nem folytatta a vitelést. Most aztán annál hatalmasabban foly a korteskedés a parochiák körül. Minden pap pincéje nyitva van. Zágráb fizeti! „Aki bírja, marja!” Ez a néppárt nemes jelszava, melylyel a cél eszközeit szentesíti A választás óriási küzdelemmel fog megtörténni. Iszonyu nagy a mérkőzés. Ha Wlassits, a csáktornyai választókerület liberális pártjának búskésége elbukik, — az kizárólag csak a Zágrábból izgatott muraközi papság ádatlan befolyásának és fanatizáló erőfeszítésének lesz köszönhető. Ujabbán Vas megyéből is érkeztek ide korteskedő papok. A perlaki plébános vasárnapi prédikációja alkalmával maga is sirt. Irítátao kerkodul könyek! A korteskedés köpenye alatt borzasztó visszaélések folynak mindenütt — És ezek ünölik azt, hogy nincsen népszabadság!

A Wlassits párt programja.

(A „Zala” kiülön tudósítójától). A néppárt proclamációjával szemben a szabadelvűpárt

is kibocsátotta kiáltványát, mely oly nagy hatással volt, hogy Wlassits Gyulának máris tekintélyes többségre van kilátása. A kiáltvány egész terjedelmében így hangzik:

Polgártársak! Testvérek! — Eddigi vezetünk a nemzetnek is egyik vezére lett. — Erdemünk, kiválósga tették assá — Nem válnak hűtlenné hosszú, hisz búszaké vagyunk reá. — Ki győzelemre juttatta elveinket, amellet lelkünk egész táruvel kiartunk. Nem rottet el beunüket sem erőszak, sem aknamunka, nem vezetnek félre hamis jelszavak és hazug ráfogások. — A népnek szent jog, hogy kik hitét ápolni vanak hivatala, rut érdekében ne amitsák! — Ajtosságokat, feleségetek családi érnényt igazják fel, hogy elveitoktól [eltáru]sítsanak — Alnok munka! Ki hiszi, amit ök hiszestelnek, hogy a haza törvénye, mely a történelemnek s ebben az isteni gondviselésnek műve, szent ügyek ellen tör? Ki hiszi, hogy a törvény feleséget vásárolni enged? — A törvény, melyet apostoli királynak szentesített, mely a családi élet védője, vára! — Ily bárgyak, kik ezt hinnek, közületek ninosenek. — Bűn hazudni a népnek! — Még nagyobb bűn szent dolgokat izgató eszközök vételü oda ünödértek! — De bízunk bennetek. — Bízunk értelemekben és elvhűségelekben. — Bízunk hazaszeretetelekben! — És mikor megszólal a jelszó, hogy tegyetek a hazaért mind egy szalig ott lesétek eddig győztes vezeterek körü, — ki új győzelmekre vezetél és honfellekeséssel egyhangulag kiáltjátok majd tel: éljen dr. Wlassits Gyula képviselőnk.

Magyarország gazdasági függetlensége.

Hosszu évek fáradságos munkája, gazdasági függetlenségi harcok a leghatalmasabb idegen renyezők ellen, győztes sikerrel, a legőrvendesebben befejeződik egy igen fontos reformerkedésben, a magyar folyam- és tengerházaai r. társaság immár végleg megtörtént felállításával. A magyar állam gazdasági függetlenségére hatalmas, irányadó tényező lesz ez a magyar nemzeti vállalat. A legnagyobb magyar és reformátor, Szechényi István gróf alkotói lángező felsámadasát érte el a tőren egy életérek, magyar nemzeti intézményben. Előnknek Szechényi Pál grótot választották és Szechényi István gróf ez érdemes és munkaszerező utódának a megválasztása élő kezessége a kitárgtelen sikernek. Szechényi Pál gróf van első sorban hivataly erre. Megválasztása minden tekintetben szerencés és az intézmény gyakorlati céljainak is megfelelő, mert kereskedelmi miniszteri működése alapján bírja a szükéges tárgyl ismereteket és tapasztalásokat, hogy velük

Horatius is, hogy a fákát összehazsajják a szőlővel (Epod. 2. 8.: adulta vitum propagine cellas maritat populos), míg a fákat úvegyeségre jutottaknak mondja, ha szőlőtök nélkül szüköldkőnek és nöteleknek mondja az olyan fakak, melyekre sohasem futattak föl szőlővesszőket.

A szüretelést mint az előbbiekből is következik, szeptember hónap kezdtek meg. Maga a szüretelés pedig úgy történt, hogy a váogatot szőlőt a prészásban (cella torcularia) kiüporták, melynek nedve egy nagy, odakészített edénybe folyt. Ez után a törkölyt is megpréselték s az abból kifolyó nedvet a must közé ünödték; a savanyu fürtöket pedig a már kipréselt törkölyvel vízbe vetették, amiből a raboszgák és munkások itala készül. A szüretlen szedelt legértetebb zeme egymásra gyakorolt nyomásából került ki a legkitünőbb bor (protropum, mustum luxivum). A toposásból nyerték a II. minőségűt (vinum calcatum: toposott bor). A kiséjtolt törkölyt adta a III. minőségűt (vinum pressum). Végre midőn a savanyu fürtöket pedig a már kipréselt törkölyvel vízbe vetették, kapták a IV. minőségűt bort, a lóré (a lora, a lorea) vagy mint nálunk mondják a csigért. A folyamata a következő volt: Szüretelés után a mustot a sajtból nagy hordókba (dolia) töltötték s hűvös pinczében (cella vinaria) tették s az erjedésen elzáratlanul esett át. Az ily hordónak dolium volt a neve, agyagból készült és sokszor oly nagy volt, hogy benne egy ember is elfért. Nemcsak Diogenes lakott ily hordóban, hanem más szegény emberek is gyakran használták Athenben azt lakóhelyül. Az ilyen

edény, aminőről egyes példányok némely neveztetések gyűjtő-ényekéne még napjainkig is láthatóak, különféle nagyságu. Vannak, amelyek 18 amphora terjedelmel is bírnak, körülbelül 427-74 liter, míg mások 20, 30, 36 amphora tesznek ki. Egyebeként e nagy fazékokban, hordókban nemcsak bort, hanem gabont is tartottak és ha rendkívül sok volt, akkor agyagba vájt vermekben tartották, úgy hogy némely-lyk szerint Diogenes hordója alatt is ily vermet kell érteni.

S a mint a bor ebben a kiszukolt agyagedényben a lorrási folyamaton átment, e hordókból, melyekben a kiforrás végett a pinczékben állott (cella vinuria), hogy szállítható és eltartható legyen, úgy mint nálunk, leszokták fejteni amphorákba, diotákba, calusokba, lagoenakba, vagy mint Horatius mondja „graeca testaba.” Az ily amphora kétfülv, alul hegyes edény volt, melyet a földre lehetett szurni. Azért fejtették ilyenekbe a bort, mert ezt a pinczékben könnyen homokba szurhattak. Ilyen boros edények voltak még a lagoena (lagma), boros kanna, szük nyaku tágas edény volt, melyet különösen a borkereskedők szoktak cégerül használni, míg az asztalnál a vendég elé helyezheték. Ilyen lenagák, vagy amphorák a levegő távoltartására, parafeal (cortel suber) bedugaszolva, begipselve és szurokkal bevonva, végre jeggyel (nota) ellátva a borkartárba (apotheca), vagyis a ház felső részében levő füstölő kamrába (fumarium) kerültek, a mely füstjét többnyire a fúrdóból nyerte.

Mikor már ezen edényeket a levegő távoltartására bedugaszolták parafea vagy agyagduóval és

viasszal, gipszzel vagy szurokkal letapasztották (picare gypsure): akkor még a korsz beszurított szájjára is czedulát ragasztották, melyre föl volt írva, hogy hol és mikor termett az a bor. De nemcsak czedulával, hanem kis táblakkal is szokták jelezni, hogy a bor hány éves és mily fajta. Így egy reánk maradt amphorán ez a fölírat van: RVBR, VET. V. P. C. II. azaz: Rubrum vetus vinum picatum: ó beszurkolt veres bor, tartalma 102 lagoena, vagy 102 számu. De különbözőnek tűnhetik föl nekünk az is, hogy a bedugaszolt, begypszeit és szurokkal bevont és jeggyel ellátott amphorákat a napos kamrába, a borkartárba (apotheca), vagyis a ház felső részében levő füstölő kamrába (fumarium), vagyis egyszerűen a ház emeletére vitték, hogy a bor a füstszálló füstől szelidebb izü legyen. Ez a füst pedig többnyire a fúrdóból jött, amennyiben ezen borkartárak többnyire a konyha vagy a fúrdó fölött voltak. Ide p-dig azért lettek az amphorák helyezve, hogy a füst azokkal átjárva, megtisztítsa, hogy ezáltal a bor megszélüldöljön és a rómaiaknak tetsző füst-izt kapjon.

Azután az így ihaltóvá vált borokat füstmentes kamrába tették s így a cellákban vagy apothecákban maradtak egész a bor használatáig, szépen egymás mellé helyezve. Minél beljebb volt az edény a kamrában, annál régibb volt és így annál finomabb is. Pl. Horatius Carm. II. 2. 8.: interior nota Falerni: jóféle, régi, a pincze belsejében levő falernusi bor; míg vinum optimae notae: legjobb minőségű bor; mert az edényre irt vagy kötött jegy (nota, titulus) magában fog-

Nagyságos Elnök Ur!

A böles vezetése alatt álló n.-kanizsai kir. tanyazék január 17-én tartott teljes üléséből 101. elő sz. alatt felterjesztett, meleg hangu szívből írott feliratot a legnagyobb köszönettel vettem kézhez. — A szives sorok kedves emlékeket ébresztettek fel bennem és jól esett a megírtatásért a kir. törvényszék részéről, amelynek egykori elnöke édes atyám volt, és a hol gyakorlati jogi pályámat kezdettem meg. — A hazai vallás és közoktatásügyi vezetése jutott ugyan osztályrészemül, de azért biztosíthatom Nagyságodat, hogy ezen állásomban is élénk érdeklődéssel és figyelemmel fogom kísérni az igazságügy terén miközölket és tölem telhető módon mindenkor támogatni fogom érdekeiket. — Kérem Nagyságodat: fogadjátok igaz tisztelettel ösztönző nyilatkozásait, és tolmácsolja örömteljes köszönetemet mindazoknak, kik szívesek voltak feliratukban rólam megemlékezve, engemet üdvözölni.

(—) Fanizáló papok a csáktornyai választókerületben.

(A „Zala” külön tudósítójától). Leírhatatlan dolgok történnék itt a néppárti részéről. A nép a papok által borszaszítva fanizálva van. A papság összes befolyását érvényesíti, minden meg nem engedhető módot és eszközt felhasznál, hogy Major, a néppárti jelölt jusson többségre. A templomi prédikációk kortesbeszédékké lesznek. A legutóbbi vasárnapon Varga János perlaki plébános (aki különben kikanizsai származású) az. prédikálta, hogy ha Wlassits lesz a képviselő, minden férj elválhat a nejétől és lila módjára vásárolhat a piacon egy másikat; aztán, ha ebbe is beleül, újra adhatja, veheti a nőt — Azt hirdetik urbi et orbi, hogy ha Major nem lesz megválasztva, mindenkinek zsidóvá kell lenni. — Aki ismeri a muraközi népet, az elképzelheti, hogy milyen izonyú hatást idéz elő az ilyen beszéd! — Azzal is ijesztik a népet, hogy ha Wlassits lesz a képviselő, nem lesznek temetkezések; mert a halottakat elégetik s így természetesen: lehetlenné lesz téve a földmádás is. A butaságban tartott néppnek öregje, apraja, férja, nője sirva, zokogva hallgatja a fanizáló beszédet. —

Ezekhez járul még, hogy Prémus Domokos a zágrábi érsek túlkára a papok részére utasítással és tenger pénzzel jött ide Major Ferenc oldalán, korteskedni. Négy napig itt is volt, de megnevezte, hogy keresik, ellant, Legutóbb egy jómódú, befolyásos perlaki polgárnak azt írta, hogy ha Wlassitsra merszavazni, kiátkozza őt is, családját is, sőt késő unokáit is. Ez a perlaki származású túlkár, ki Nagy-Kanizsán végezte iskoláit a kegyesrendű ház jószágéból, — a lehető legveszedelmesebb pánszavú agitátor, aki valaha magyar kenyéren nőtt. A perlakiak valahányszor hazajövetelének hírért hallják, előre borzadoznak magyar ellenes nyilatkozataitól, magyarság gűlöletétől. — A papok Major mindenütt tárt karokkal fogadják. De annál tartózkodóbb, hidegebb magatartást tanusít vele szemben az intelligencia. Szabó Imre földbirtokos, midőn neki bemutakozott, így szólt: „Kijelentem magának, hogy körmöszakadti jogok ön ellen kiúzeni és kérdem: mit is keres ön miközölünk?” — Csesznák ügyvéd bemutatáskor így szólt Majorhoz: „Nem képzelhetek magam előtt világos szellemű embert, ki ilyen sötét programmal lépne föl.” — Ilyen fogadtatás után az intelligenciánál nem folytatta a vizitálást. Most azután annál hatalmasabban foly a korteskedés a parochiák körül. Minden pap pincéje nyitva van. Zágráb fizeti! „Aki birja, marja!” Ez a néppárti nemcseszava, melylyel a cél eszközeit szentesíti. A választás óriási küzdelemmel fog megtörténni. Iszonyú nagy a mérkőzés. Ha Wlassits, a csáktornyai választókerület liberális pártjának büszkesége elbukik, — az kizárólag csak a Zágrábtól írgatott muraközi papság áldatlan befolyásának és fanizáló erőfeszítésének lesz köszönhető. Ujabbán Vas megyéből is érkeztek ide korteskedő papok. A perlaki plébános vasárnapi prédikációja alkalmával maga is sirt. Iriztatók ki-közlő könyek! A korteskedés közpente alatt borszaszít visszazélesek folynak mindenütt — És ezek üvöltek azt, hogy nincsen népszabadság!

A Wlassits párt programja.
(A „Zala” külön tudósítójától.) A néppárti proklamációjával szemben a szabadelpvűpárt

is kibocsátotta kiáltványát, mely oly nagy hatással volt, hogy Wlassits Gyulának máris tekintélyes többségre van kilátása. A kiáltvány egész terjedelmében így hangzik:

Polgártársak! Testvérek! — Eddigi vezérünk a nemzetnek is egyik vezére lett. — Erdemei, kiválóságai tették azá! — Nem válnak hűtlenné hozzá, hiaz büszkének vagyunk reá. — Ki győzelemre jutatta elveinket, amellet lelkünk egész lüzével kiartunk. Nem rettent el bennünket sem erőszak, sem aknamunka, nem vezetnek félre hamis jelszavak és hazug ráforások. — A népnek szent joga, hogy kik hitet ápolói vannak bivaiva, rut érdekből ne ámítsák! — Ajtatonoságokra, felesleges családi erényet igáják tel, hogy elveiktől jeltantoriának — Alnok munka! Ki hiszi, amit ők hiresztelnek, hogy a haza törvénye, mely a történelemnek s ebben az isteni gondviselésnek műve, szent ügyek ellen tör? Ki hiszi, hogy a törvény felesleges vásárolni enged?! — A törvény, melyet apostoli királyunk szentesített, mely a családi élet védője, vára! — Ily bárgyunk, kik ezt hinnek, köztöttek nincsenek. — Bűn hazudni a népnek! — Még nagybűn bűn szent dolgokat írgató eszközül venni oda önérdéket! — De bízunk bennetek. — Bizunk érzelmekben és elvűlegletekben. — Bizunk hazaszerletekben! És mikor megszólal a jelző, hogy tegyetek a hazáért mind egy szöglet ót letetek eddig győztes vezérek körül, ki új győzelmekre vezérel és honfi lelkésedéssel egyhangulag kiáltjatok majd fel: éljen dr. Wlassits Gyula képviselőnk.

Magyarország gazdasági függetlensége.

Hosszu évek fáradságos munkája, gazdasági függetlenségi harcok a lehatalmasabb idegen tényezők ellen, győztes sikerrel, a legörvendesebben befejeződtek egy igen fontos reformkérdésben, a magyar folyam- és tengelmezési r. társaság immár végleg megtörtént felállításával. A magyar állam gazdasági függetlenségére hatalmas, irányadó tényező lesz ez a magyar nemzeti vállalat. A legnagyobb magyar és reformátor, Széchenyi István gróf alkotó lángese feltalarnását érte el a téren egy életerős, magyar nemzeti intézményben. Elnöknek Széchenyi Pál grófot választották és Széchenyi István gróf ez érdemes munkaszerető utódának a megválasztású élő kezesége a kétségtelen sikernek. Széchenyi Pál gróf van első sorban hivaiva erre. Megválasztása minden tekintetben szerencsés és az intézmény gyakorlati céljainak is megfelelő, mert kereskedelmi miniszteri működése alapján birja a szükséges tárgyi ismereteket és tapasztalatokat, hogy velük

Horatius is, hogy a fakát összeházasiáják a szőlőtővel (Epd. 2. 8.: adulta vitium propagine celata maritatis populis), míg a fakák özvegysegre jutotaknak mondja. ha szőlőtök nélkül szőlőködnék és nöteleneknek mondja az olyan fakát, melyekre sohasem futtakat föl szőlővesszőket.

A szüretelést mint az előbbiekből is következik, szeptember hónapban kezdték meg. Maga a szüretelés pedig úgy történt, hogy a vágottat szőlőt a présházban (cella torcularia) kiliporták, melynek nedve egy nagy, odakészített edénybe folyt. Ez után a törkőlyt is megpréselték s az abból kifolyó nedvet a must közbe öntötték; a savanyú fűrtöket pedig a már kipréselt törkőlyvel vízbe vetették, amiből a rabszögák és munkások itala készült. A szüreten szedett legértékebb zemekek egymásra gyakorolt nyomásából került ki a legkitűnőbb bor (protropum, mustum luxivum).

A tapasztalás nyertek a II. minőségű (vinum calcatum: taposott bor), a kisajtolt törkőly adta a III. minőségű (vinum pressum). Végre midőn a savanyú fűrtöket pedig a már kipréselt törkőlyvel vízbe vetették, kaptak a IV. minőségű bort, a lóré (a lora, a lorea) vagy mint nálunk mondják a csigert. A folyamata a következő volt: Szüretelés után a mustot a sajtból nagy hordókba (dolia) töltötték s hűvös pinczébe (cella vinaria) tették s az erjedésen elzáratlanul esett át. Az ily hordónak dolium volt a neve, agyagból készült és sokszor oly nagy volt, hogy benne egy ember is elfért. Nincs csak Diogenes lakott ily hordóban, hanem más szegény emberek is gyakran használtak Athenben azt lakóhelyül. Az ilyen

edény, aminőről egyes példányok némely nevezetesebb gyűjteményekben még napjainkig is láthatók, különféle nagyságu: Vannak, amelyek 18 amphora terjedelmével is birnak, körülbelül 427-74 liter, míg mások 20, 30, 36 amphorát tesznek ki. Egyébként e nagy fazékakban, hordókban nemcsak bort, hanem gabonát is tartottak és ha rendkívül sok volt, akkor agyagba vajt vermekben tartották, úgy hogy némelyek szerint Diógenes hordója alatt is ily vermet kell érteni. S a mint a bor ebben a kiszukolt agyagedényben a forrási folyamaton átment, e hordókból, melyekben a kiforrás véget a pinczékben állott (cella vinuria), hogy szállítható és eltartható legyen, úgy mint nálunk, leszokták fejteni amphorákba, diotákba, calusokba, laogénakba, vagy mint Horatius mondja „graeca testaba.” Az ily amphora kétfajú, alul hegyes edény volt, melyet a földbe lehetett szurni. Azért fejlették ilyenekbe a bort, mert ez a pinczékben könnyen homokba szurhattak. Ilyen boros edények voltak még a laogena (lagena), boros kanna, szük nyaku tágas edény volt, melyet különösen a borkereskedők szoktak czégerül használni, míg az asztalnál a vendég elé helyezhetik. Ilyen lugénak, vagy amphorák a levegő távoltartására, parafával (cortel suber) bedugaszolva, begipselve és szurokkal bevonna, végre jeggyel (nota) felátva a borraktárbá (apotheca), vagyis a ház felső részében levő füstölő kamrába (fumarium) kerültek, a mely füstjét többnyire a fűrdőből nyerte.

Mikor már ezen edényeket a levegő távoltartására bedugaszolták parafa vagy agyagdugoval és

vínszal, gipszzal vagy szurokkal letapasztották (picare gypsure): akkor még a korsó beszurkolt szájjára is czedulát ragasztottak, melyre föl volt írva, hogy hol és mikor termelt az a bor. De nemcsak czedulákkal, hanem kis táblákkal is szokták jelezni, hogy a bor hány éves és mily fajta. Így egy rednt maradt amphorán az a fölírát van: RVBR. VET. V. P. C. II. azaz: Rubrum vetus vinum picatum: ó beszurkolt veres bor, tartalma 102 laogena, vagy 102 számú. De különönsnek tünhetik föl nekünk az is, hogy a bedugaszolt, begyepszelt és szurokkal bevont és jeggyel ellátott amphorákat a napos kamarába, a borraktárba (apotheca), vagyis a ház felső részében levő füstölő kamrába (fumarium), vagyis egyszerű a ház emelére vitték, hogy a bor a fűlzálló fűstölő szeliedéből izó legyen. Ez a fűst pedig többnyire a fűrdőből jött, amennyiben ezen borraktárak többnyire a konyha vagy a fűrdő fölött voltak. Ide p-dig azért lettek az amphorák helyezve, hogy a fűst azokat átjárva, megsztítsa, hogy ezáltal a bor megszelidüljön és a rómaiaknak tetsző fűst-izt kapjon.

Az után az így ihatóvá vált borokat fűstmentes kamrákba tették s így a cellákban vagy apothecákban maradtak egész a bor használatáig, szépen egymás mellé helyezve. Minél beljebb volt az edény a kamrában, annál réggib volt és így annál finomabb is. Pl. Horatius Carm. II. 2. 8.: interior nota Falerni: jóléle, régi, a pincze belsejében levő talernusi bor; míg vinum optimaes notae: legiobb minőségű bor; mert az edényre irt vagy köttört jegy (nota, titulus) magában fog-

felszerelve lépjen ennek az állam által támogatott intézménynek az élére, melyet egészen ujjan kell szervezni. Kereskedik erről az általa mint kereskedelmi miniszter által teljesített reformmunka és annak érdemek története, melyeket a magyar ipar fejlesztése által és mint az utolsó országos kiállítás és nőke szerzett. Csak hogy ő ez érdemek elismerése elől mindig nagyon mesze menő stercénységgel elvonta magát. E helyett hasznos fáradságtalan munka által parkodott folyton új életre kelteni nagy őse lángalmójának tradícióját, kinek emlékét adani a magyar meg nem szűnik. Ily értelemben adott Széchenyi Pál gróf követendő példát a hazafias munkálkodó szellemi és szellemi arisztokráciának arra, hogy mint tegye élő igazsággá a magyar mánás-e jelzőt: „a mit apátidól örököltél, szerzed meg, hogy bírha!” Reformatori munka által ő is újra megteremtette családja dicső hagyományának lényét és ezért bizton hisszük, hogy mint ez új magyar intézmény elnöke is újból megszerezte Magyarország hááját és becsületét a Széchenyi tradíció részére. Erre az is képesíti őt, hogy a legmagasabb körökben kedvelik, mert ismerete, hogy a miniszteriumtól való visszalépése után is ő felségénél *gratissima persona* maradt. Ez is élő nyűv körülmény, mert tudjuk, mily óriási nehézségeket kellett leküzdeniök Széchenyi Pál, Baross és Lukács minisztereknek a leg hatalmasabb bécsi tényezők ellen, míg el lett érve végre a siker. Az alakuló közgyűlésen elnököltek Széll Kálmán államférfi személyisége, a ki e nemzeti alkotást létrehozása körül a legbecsebb szolgálátokat teljesítette, befolyása által színién hasznos lesz, mert ő mint pénzügyi reformátor Magyarországra gazdasági fejlődésének o'y szolgálátokat tett, hogy befolyása csak szított az ügy sikerültét. A magyar folyam és tengerhajózási r. társaság tehát, a mely az 1894: 36. i. c. alapján állami támogatásban részesül, — a mi a tökéletes kamatozását biztosítja, már kezdettől fogva bírja a szakkörök és a magyar közönség teljes bizalmát.

Tollfuttában.

Észrevételek a „Tollfuttában“ elszírt eszmé-sziporkák felett.

Hát csakugyan tetszett megbotránykozni azon az egymással szembeállított két újdonságon, mely szerint: a városi tandcs nem adta oda „Back Károlynak“ azt a bizonyos bérlés-e és tudomásul vette, „nagy, és főtiszt. Peller Pál murakereszturi apát“ azon kijelentését, hogy nincs abban a helyzetben, hogy az apátság jövedelméből jölekü elődje által a helybeli főgymnasium segélyére évről évre utalványozott 40 frt segélyt megígérhetné? — ? Lelkemre mondom: magam is! — Mert ebben a közleményben a mind-

lalta a borfajt és hogy kinek a consulsága alatt termelt.

De a borokat vászonból készült zsákokon (saccus) vagy néha gyékény kosarakban is is szokták szűrni, hogy így annál előbb megjavuljon. Innen vinum casurare: megszűrni, — megtisztítani a bort s a csipősségtől megfosztani. Ugyancsak ezt a szitaalakú tölcserít vagy szűrőt (saccus) használtak mindannyiszor, valahányszor a bort le akarták huzni, hogy ezen még egyszer átszűrve, megtisztítsák üledékektől (taex) s egyszersmind általa gyengébbé is legyen; sőt a keresésre szánt bort is ezen eresztették keresztül, hogy seprűjét visszatartsák. Így a vinum saccatum: megszűrött bort jelentett, amennyiben a bor megtisztítását és a bor megsűrését a saccus segélyével eszközölték. De később erre a célra a saccusnál, mely csak vászonból készült zsák vagy gyékény kosár volt, sokkal alkalmasabb volt a colum, amely ércszűrő volt finom lyukakkal. Ugyancsak ezen eszközök segélyével történt a bornak a hűtése és derítése is. Ugyanis, ha a bort hidegen akarták, akkor jeget helyeztek a columba és arra öntve, szűrték át a bort. Vagy pedig előbb hóval töltötték meg a szűrőt és azután bort öntöttek rá és így a szűrőbe tett hóval derítették a bort; mert egyébként a régi kezeléssel mellett tükros bort nem igen nyerhettek. Mert a havat nyáron át gondosan őrizték, mint ez Nápolyban napjainkban történék s ez a: nives aestiva.

Az, hogy a rómaiak a bort megszűrték, a keletiekétől átvett szokás. Nevezetesen Judeában is szokásban volt, nehogy kisebb tisztátalan állatokat

inkább veszni indult idealizmus meglagadást látom! — Csak hogy nem ám arról az oldalról, melyről a kritika ugy füttában észreveszi, hanem a sorok között, a hol még így is kéri! Abban, hogy a nemes tandcs az egyiket „megnagságos-urazza“ s a másikat egyszerűen nevével említi, én nem látom az egyenlőség eszméjének keresztrefeszítését, mert, amint tudom, (cáfoltjon, meg aki jobban tudja) az egyik összes társadalmi értéke százszorin nyugszik, a másik egy ősi intézményeink által creált és századok hagyományában szentesített méltóságnak a legfelsőbb kegyur akaratából személyesítője, a mely positióra egy egész emberélet igénybe vevő tanulmány, fáradság és küzdelem által jutott! — A valódi liberális feljogás a plutokraciának a szellemi arisztocratiával egyenjoguságot sohasem ismeri el, s ha igen, akkor már socialistikus velleitások járulnak az okoskodáshoz.

Az ellentét felállításánál eszembe jut egy Deák Ferenc adoma, mely szerint egy társaságban az öreg ur kalapját véletlenül lecserélte egy fiatal ember; észreéven a tévedést, zavarodottan mentegődött, mondván: „bocsánatot kérek, körülbelül egyforma fejünk van!” — Mire az öreg szokott bonhomidájával jegyezte meg: „kívül lehet, de belül alig!”

Tehát ne méltóztassék az ilyen és hasonló esetek szemléleténél kétségbe esni a felett, hogy a felvilágosodás századának végén visszafelé botorkálunk, s készabarra oda concludálni: ime, az egyiket agyon nagyságolják, mert pap — a másikat negligálják, mert zsidó. — Engedjünk csak meg a különbségtelt az adott esetben, a hol az egyiknek nagysága abban culminál, hogy meggazdagodott s a másiké, hogy a hozzá hasonló ezek között a legfelsőbb kitüntetéssel a jelen állásra kinevezetésével kiérdemelte! — De hát hol van az én megsértett idealizmusom, melyet az az újdonság a porig le rántott? — Kérde én ezek után. Az én megbotránykozásom bizonyára indokoltabb; mert bár mathematicai adatokkal nem tudnám kimutatni a murakereszturi apátság évi jövedelmét, de azt tudom a hazai történelemből, tudjuk mindnyájan, hogy midőn nagynevű királyaink a magyar főpapság példátlanul gazdag dotációját megalkották, tették ezt azzal a célzattal, hogy a javadalmak akkor és ott, amidőn és ahol töltük a közös érdeke megkijánja; a nemzet kulturális haladását anyagi dólózatokkal is támogatni segítették. Tapasztalom a mindennapi életben, hogy ezen rendelkezését a magyar főpapság általában megérteti és követni tudja, ha-

nem mikor egy több ezer forinttal dotált apátság ez idei javadalmasa azt izeni a nagykanizsai főgymnasium protektorának, hogy az intézet 40 forintnyi segélyt biztosítani nem képes, akkor én is feljajdulok s azt mondom: keresztény szeretet és jötekonyásd!

Szép mese ez csak, hegedűszóban!

Cactus.

Hát én bizony éppenséggel nem találtam okot a megbotránykozásra abban, hogy Peller Pál murakereszturi apát nem tett kötelező ígéretet arra nézve, hogy a nagykanizsai gymnasiumot (mint elődje) évi 40 forinttal fogja segélyezni. Ha éppen megbotránykoztam volna is, ennek a nyilédnosságot előtt semmi esetre sem adtam volna kifejezést, mert az, hogy valaki tesz-e jót, vagy mily mértékben tesz: annyira magán-teremtésű dolog, hogy annak nyilvános bírálatásába bocsátkozni a discretio megsértése nélkül alig lehet.

Külömben is a hír közleményből megértettem, hogy Peller Pál apát kötelező ígéretet nem tett ugyan, de kijelentette, hogy az elődje által adott 40 forintot, míg csak tehetségében áll, mindenkor be fogja küldeni.

Nekem tehát, még ha indiscret módon az ő szójogóságának, jötekonyásági hajlamának mértékét akarom volna is bírálatni, — nem lehetett volna mást tennem, mint kifogástalan eljárását egyszerűen regisztrálnom.

De nekem tulajdonképpen sem Peller Pál apátal, sem az ő eljárásával nem volt ügyem, bajom. Az én idealizmusom nem jár a jötekonyáságot gyakorlókhöz (ha azok Isten tudja: minő nagynevű király dotációját élvezik is) kassza-reviziora. Ha valaki oda, föltessem, hogy annyit ad, a mennyit adhat s ezt a legfőbb szívevel adja.

Én csak a meghívóban megnyilatkozott feljogást tartottam kissé különönek. Ezt sem akartam azonban valami tragikus hangulattal feltüntetni. Hogy Back Károly ki volt; mi volt; százszorin vannak-e vagy aféle apró-tilinkóval jár-e mestersége után; a rám nézve teljesen közönyös dolog. Csak azt találtam szembeötlen különönek; hogy a városi közgyűlésre szóló meghívóban az ő pusztja neve után Peller Pál murakereszturi apát olyan szörnyen meg volt nagyságolva és föltiszteltetve. Ez az én szerény feljogásom szerint nagyon fölöleges, megmosolyogtatban jura dolog egy hivatalos meghívóban. Hogy a két név közül az egyik a plutokraciát, a másik pedig a szellemi arisztokraciát képviseli: az

mely a sextarius $\frac{1}{16}$ részét tette, valamivel több fert egy deciliternél, körülbelül $4\frac{1}{2}$ centiliter tartalmaz. Ez a cyathus töjásdad alakú volt és a könnyebb meríthetés végett egy nyél végére volt erősítve. Maguk az ivópoharak (pocula) különféle voltak a különféle méretek befogására.

Az ó-kori rómaiak általában háromféle ivóedényeket használtak: poharakat, cészéket és szarvakat, amelyek többnyire cserépedények voltak s nagyobbrészt Nagy-Görögországban, különösen pedig a campaniai városokban (Cumae) készítettek és szállították egész Itáliába. A poharak tartozott a scyphus, amelyről Horatius is gyakran megemlíkezik. Ezek kezdetben fából készültek a pástorok számára, későbbben már agyagból, ezüstből vagy aranyból. Alul kerekded alakuk vagy laposak voltak, néha pedig fogantyukkal is el voltak látva s nagyobb cészékekhez hasonlítotak. Hercules közönségesen így cészével a kezében szokták ábrázolni. Soetonius Claudius életében (in vita Claudii 39.) azt mondja, hogy egy előkelő római császár udvari személyzetéből, mivel azon gyanu érte őt, hogy a vendégségnél az eléje helyezett arany ivópoharat (scyphus) ellopta, másnap ismét hivatalos volt, de ekkor csak agyagpoharat tettek eléje (calicem). A calix, ez rendszeren agyagból készült, közönségesen füles és lábás ivócsésze volt. Horatiusnál is akárhányszor van szó ró'a (Lat. II. 4. 79. II. 8. 35. II. 6. 68.).

A cantharus ez olyan öblös magasabb lábbal és két füllel ellátott ivó-serleg vagy korsó volt, melyet Bacchusnak tulajdonítanak, mint a scy-

rdm néze mindegy; mert én olyan szeltemben — a mint Cactus munkatársunk interpretálta — egyiket sem acceptálom. Én senkit azért, mert valamelyik „kracid“ hoz tartozónak vallja magát, megkülönböztetett hódolatban nem részesíték. A társadalmi válaszfalak építéséhez ilyen értelemben soha egy porszemmel sem járulok. De tisztelettel meghajlok minden ember, minden honpolgár előtt, a ki kötelességét — a mit a sors red rótt — minden vonalon becsületesen megteszi; és őszinte bámulattal borulok le annak nagysága előtt, ki valamely működsi vonalon elméje, szíve vagy anyagi ereje teljes odaadással áldoz a magasabb közérdekeknek, igazán önzetlenül, a haszon minden kildtása nélkül.

Azt hiszem: az egyenlőségnek ez a helyes értelmezése. Ehhez pedig nem kell megkülönböztető sok círtá titulust, csak a közös tisztelet bensősége.

Ehhez szükségesnek a különböző „kráciák“ — Ez a feltétlens minden „socialistikus velleitás“ nélkül is helyet kérhet magának az emberi egyenlőség eszméjének keretében.

— y.

H I R E K.

A „Zala“ naptára

- Február 3-án: A Zalamegyei Aggharcos-Tessulé“ táncmuftasága.
 „ 6-án: A „Pósások és Tavirdások“ mulatása a Polgári-Egyletben.
 „ 7-én: A „Nagy-kanizsai Vendéglőlök, Kávéások, Mészárosok, és Pincérek betegsegélyző egylete 1895. évi rendes közgyűlése délután 3 órákor.
 „ 9-én: „Mogyeyi Bal“ Zala-Egerszegén.
 „ 9-én: A Csáktornyán székelő „Munkások Takarékpénztár-Részvénytársaság“ XIV. évi rendes közgyűlése délután 3 órákor.
 „ 10-én: Az „Ipartestület“ vígalma.
 „ 16-án: A „Nagy-kanizsai Izraelita Négyelet“ estélye.
 „ 17-én: A „Nagy-kanizsai Kereskedelmi és Iparbank“ részvénytársaságának évi rendes közgyűlése délután 10 órákor.
 „ 17-én: A „Letenyei Takarékpénztár-Részvénytársaság“ rendes évi közgyűlése.

phust Herculesnek; azért mondja Macrobius: scyphus Hercules poculum est ita, ut Liberi patris cantharus. Nevét némelyek szerint földalálójáról, mások meg azt állítják, hogy a rovarhoz hasonló alakjáról (kantharos) kapta.

Nagyobb alaku volt a rendes ivópoharoknál. Plinius azt mondja Mariusról, hogy a cimberék és teutonok legyőzése után büszkeségből mindig ily kantharusból ivott, ugy mint Bacchus atya indiai diadalmenete után; mert ez volt pohara nemcsak Bacchusnak, hanem kíséretének is. Horatius ugyan egy említett költeményében (l. 20) modicis jelző tesz hozzá, de csak azért, mivel egyszerű kancsóra akar hivatkozni. A carchesium az előbbihez igen hasonló; de a középtől kezdve keskenyedő, egészen a talpazatáig leérrő fülelkel. A lagoona (lagena) szintén boros kancsó, szűk nyaku tégas edény volt, egy fülel s rendszeren a borkereskedők használták csezégül.

Egyéb ivóedényekhez tartoztak még: a ciborium, mely oly ivóedény volt, mely az egyptomi „kolokasia“ nevű növény magréjtőjéhez hasonlít. A csészék sorába vehetők még a phiala, gömbölyű, lapos alappal, fogantyú nélkül; gyakran arany vagy ezüst ezüsthől, teljesen azonos a római paterával, mely eredetileg ivócsészével, de később áldozati csészével szolgált és agyagból vagy ezüsthől lehetett. Az ivócsészékhez tartozott még: a cymbium, elnevezve a csónakhoz (cymba) való hasonlatossága után; hosszukás, fülnélküli csésze volt, agyagból vagy ezüsthől, miksem különbözve a scaphiumtól és a gaulustól. Végre volt a batiola, mely némes ércből készült ivóedény volt, ugy hogy: batiolis bibere, csak gazdagokról mondatik. Az ivósarvak (kerata) között, amelyek kezdet

23-án: A „Nagy-kanizsai Bányegyesület Részvénytársaság“ huszonegyedik évi rendes közgyűlése.

— **Hymen.** Martincsevics István zala-kopányi körjegyző és fivére Marincsevics Ferenc novai főtanító e hó 23-án esküdtek örök házasságot Novában öz. Petanovics Györgyné leányai-nak: Mariska és Pau a kisasszonyoknak.

— **A nagy-kanizsai szepítő egyesület köréből.** A városunkban csak imént megalkult szepítő egyesület január 29-én délután 5 órákor tartotta első választmányi ülését a Kereskedelmi és Iparbank helyiségében. Pihál Ferenc elnöklet mellett. Elnök hosszabb beszédben üdvözölte a megjelent választmányi tagokat, lejeggette az egyesület célját és hangvételét, hogy csak a hatósággal vállalva működnie és reményét fejezte ki, hogy erre nézve a dissonancia teljesen ki van zárva. Ez után felolvasták a közgyűlés jegyzőkönyvét a belügyminiszerium által jóváhagyott alapszabályokat. Elnök felolvasta Gelasi Gutmann Vilmos elnök levelet, ki távolmaradását kimentvén, egyuttal 12 padot ajánlott fel az egyesület céljaira, hogy azokat a város területén állítsák föl. A választmány ezt örömmel vette tudomásul. — Ripoch Gyula indítványozta, hogy a számvizsgálók is tanácskozási joggal vehessenek részt a választmányi üléseken. Egyhangulag örömmel elfogadták. — Az egyesület tagjainak névóráit átadták a pénztárnoknak további eljárás végett. Továbbá elhatározták az alapszabályok kinyomtatását a tagok közötti szétosztását. — Grünhut Henrik, Bettelheim Győző és Juhász György választmányi tagok megbízattak azok névsorának összeállításával, akiket az egyesületbe való lépésre föl lehetne szólítani. E névsor azután a választmányi tagok között taggyűjtés céljából ki fog osztatni. Elhatározta a választmány azt is, hogy a nagykanizsai pénzintézetek is támogatásra fogja kérni. Ezzel Pihál Ferenc elnököt, Babócsay György és Plossner Ignác val. tagokat bizták meg. A legközelebbi munka-programm megállapítására dr. Szekeres József és Tripammer Gyula val. tagok küldettek ki. Végül az elnök lelkesítő szavakat intézett a választmányhoz és az ülést berekesztette. — A szepítő egyesület választmánya tehát megkezdette működését, átgondolta és lelkesen hiszük, hogy városunk közönsége is éppen olyan lelkesen fog csatlakozni erkölcsi és anyagi támogatásával a szép céu egyesület munkájához.

— **Irodalmi kör.** A Nagy Kanizsán alakulóban levő Irodalmi-Kör alakuló közgyűlését február hó 17-én fogja megtartani. A közgyűlésre csak azok kapnak meghívót, kik a kör lé-

tesítésének eszméjét írásbeli nyilatkozatukkal helyeselték s örömmükre szolgálnak jelölni, hogy 30, nyilatkozatra felkerült egyen közül 29 a kör megalakítása mellett nyilatkozott.

— **A nagykanizsai tiszti öngyógyító szövetkezet** január hó 27-én Hütter Lajos elnöklettel tartotta évi rendes közgyűlést. Az előző megnyitotta után Reinitz József titkár felolvasta a lefolyt üzleti évről szóló jelentést, melyet a közgyűlés a beterjesztett számadatokkal egyetemben tudomásul vett és hozzájárult a felügyelő bizottság abbeli indítványához, hogy minden 10 forintost üzletrez. után 48 krajcar (48 százalék) osztalek fizetessék. A szövetk. a mult év végével 116 tagja volt 849 üzletrezszel. Elnököt újból Hütter Lajos választotta meg, Erdődy Lajos volt igazgató-ági tag helyett Hayek István posta- és távirada főtiszt jött az igazgató-ágba. Felügyelő bizottsági tagokul megválasztották a régiok, névl.g: Boronkay Károly, Schmiedt Károly és Tóth István.

— **Az „Iz. Négyelet“ vígalma.** A nagykanizsai iz. Négyelet 16-án tartandó vígalma számára serényen folynak az előkészületek. A bemutatásra kerülő víjátékban lejjöbb műkedvelők, az előképben városunk szepiesi s zene és énekrészekben kiváló erők fognak közreműködni, mi fényes sikert ígér ezen estélynek, mely iránt rendkívül nagy az érdeklődés.

— **Színészet Sötétok.** Füredi Miksa színtársulata működik néhány nap óta Sötétokon, a közönség azonban nem partolja a jó társulatot eléggé. Eddig színre került: „Nagymama“, „Do ovi náboh leánva“, „Válás után“, „Kintornás család“, és a „Próbaházasság“. A társulat jobb tagjai: Füredi igazgató, Fűrediné, Kardos József titkár, Kardosné, Nagy Vilmos, Csáttári A., Vámosi, Ujvár, Bányainé, Eöriné, B. Mikó Gábor, Medgyaszay Karolin, Faludy A., Békássy S., Barca E.

— **A jégén.** „Ma este 6 órákor zene-estély.“ A nagykanizsai Korcsolyázó Egylet ezen szűk-szavú falragasza elégedő volt arra, hogy az egylet korcsolyázó tere január 31-én este megnyesüljön. Hatalmas viámpák világították meg a tereket, hol a zenét a tüzeltó zenekar szolgáltatta és hol a korcsolyázók nagy csoportja vígan úzte néhány órán át a kelemes sportot, melynek sok nezője is akadt.

— **A fehér cáról.** Mintha oszladoznék a kő a nagy orosz birodalomban... A taviró napról-napra meglepő híreket hoz. Mezejegyelemezett polihikai foglyok, megbüntetett kegyetlen táboronokok, szabadelvű, emberséges intézkedések már napirenden vannak s mégis meglepő a hír, mely most érkezett Pétervárról. A cár ukázzal elrendelte, hogy az államkincstárból évenként 50.000 rubel adassék, szükséglet szenvedő tudósoknak, írónak és hírlapíróknak, részint segély, részint élethossziglani nyugdíj gyanánt. A közoktatásügyminisztert, a pénzügyminisztert, és a tudományos akadémia elnökét megbízta a cár, állapítsák meg a segélyezés szabályait.

— **Rómeo öngyilkossága.** Tódról írják: Január 25-én este egy Regina Roza nevű leány szerelmi bánatában kegyetlen öngyilkosságra szánta el magát. Vasárolt 1 liter peroleumot, egy fél liter rumot és nyolc csomag gyújtót s ily felzereléssel elment az Alagút-utcaban levő görög-katolikus templom ajtajához. Itt az ingéig minden ruhát levett magáról, a könnyen gyuló folyadékot végig öntözte a testén s azután meggyújtotta. Mire borzasztó tettet meglátták, — akkora már összeesett, hogy nem segíthettek rajta s csak fájdalomnak enyhitére törekedtek. A szerencsétlen leány három óráig tartó kínos szenvedés után meghalt.

— **A téli halászat a Balatonban.** Nagyonyonok a panasza az idén a balatoni halászatok közt. A viszonytalaságok időjárás minduntalan megakadályozza őket jó eredményes keréseikben. A halászat ismét megakadt a Balaton jegén. A halászok ritkán küzdöttek annyit a rossz idő szélsőséggel, mint az idén. Először a Balaton későn jéggyült, akkor sem jött: sem víz, sem jég nem volt, azután pedig megjötték a viharok, ködök, hóesés. Alig mentek rá a jégre a halászok, megint le kellett jenni, pedig a Balaton összes partvidékén több száz családnak telben halászat a kenyer. Ez a nagy csapás most kétszeres súlylyal nehezíti a balatoni halászok a.

— **„Mert nincs bajusza.“** Mulaságos eset történt a minap Szegszárd község pénztári hivatalában, hol a csözöket akarta a pénztárnok kifizetni. A papír egy forintos államjegyek

Dr. Molnár Samu,

már nagyrészt be vannak vonva, így tehát a pénztárnok ezüst egy forintossal akarja őket kifizetni. A kifizetés meg is történt. Azonban a csövek tartva a régi közmondást, hogy a pénz olvasva jó, a pénztárbariságban kezdtek pénzüket számlálgatni. Felülni pedig a pénztárnoknak, hogy már igen soká foglalatostkodnak a pénzolvasással, megkeresték őket, hogy miért vizsgálják oly soká az ezüst forintosokat? A válasz az lett, hogy már bevégeztük a sorunkat, hanem ezt a 20 darab ezüst forintost nem fogadjuk el, mert nincs rajta a király bajusza, így hat biz az már csak 70 krajcárt ér s annyiban fogadják el az urasági erdőben is. A pénztárnok csak ámul-bámult, mert még ily czímen nem adnak neki vissza pénzt — s aztán szemügyre véve az ezüstforintosokat, el kellett ismernie, hogy biz azokról, régi voltuknál fogva lekopott a király bajuszát jelző kidomborodás. Hanem azért mégis csak sikerült az atyafiakat meggyőznie, hogy teljes 1 frt értéke van még a forintosoknak, bár a piacokon is tartja magát az a tévhit, hogy biz azok az időszerűt már csak 70 krajcárnak. Hat bizony különös, hogy még a szeg-zárdi kereskedők között is akadnak olyanok, kik az ilyen 1858—59, 1860 ban készült ezüst egyforintosokat vonakodnak elfogadni egy forint értékben, holott tudniok kellene, hogy ezek az ezüst bajusztalan forintosok mitsem vesztek értékükből.

A déli vasut államosítása. Az osztrák kereskedelmi miniszterium befejezte azokat a költésgvetéseket, amelyeket a déli vasuti társaság eddigi társasági és a társaságának az államosítás iránt tett javaslata alapján a beváltási kvóta megállapítása érdekében eszközölt. Az államosítási tárgyalások a jövő hét végén kezdődnek.

Káprázatos szépségű ajándék. Vár mindenkire, aki a Pesti Naplóra, február 1-étől fogva előfizet. A Pesti Napló karácsonyi ajándéka, amely az egész világ sajtójában méltó feltűnést keltett, megküldetik a nevezett lap kiadóhivataltala által különböző kedvezményekppen azoknak is, a kik most lépnek be előfizetők sorába. Ez ajándék áll egy remek kötetből amelyben 30-nál több ragyogó színpompájú kép ékeskedik a világ irodalom mestereinek művei mellett, s ezen kívül 2 gyönyörű sok színű kép, (Káprázatok és Mese a boldogságról) a mely díszes szöveggel minden szalonnak. A Pesti Napló reggelii és esti lapja együtt küldve egy negyed évre csak 3 frt 50 krba kerül. Az ajándéka iránt tartbat mindenkik, a ki legalább egy újságvégre előfizet.

Érvénytelenítés és mindennemű gyomorhajóknaál még en ajánljuk ti-ztelt olvasóink figyelmébe Evger szóda paszillót. Kaphatók 30 kros eredeti dobozokban minden gyógyszerárban és nevesebb drogus üzletben, valamint *egger A. fia* gyógyszer különlegességi gyárában *Bécs-Nussdorf*.

Hideg lábak ellen ismételve dicserni hallottuk a Pain-Expeller elnevezés alatt általános ismert Tinct. Caps. comp. való bedörzsöléseket; már az első bedörzsölés után melegség áll be. Meghűlések ellen, melyeket nevezetesen oly időben mikor járványok pusztálnak, nem szabad elhanyagolni, ezek ellen biztos és gyors hatásúknak bizonyultak a Pain-Expellerrel való bedörzsölések. Épen így fájdalomcsillapító hatásuk csúszal és köszvényűnél. A Pain-Expeller, melyről iten szólunk Horgony-védjeggyel el van látva, a miért is ezen bedörzsölés bevásárlása alkalmává, a „Horgony” védjegyre ügyelendő és másféle üveg visszautasítandó. Ára igen olcsó, 40 kr., 70 kr., vagy 1 f. 20 kr. üvegenként.

TORVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Egy nagy kereskedőház bukása.

Már megint? Hol? kérdezi a szives olvasó. Nem is messze, itt a vármegye egyik kisebb központján roskadt össze egy buborékokból összetákoltt semmiség, az úgynevezett: „Scheiber Miksa czég Keszthely, Király-udvar.” Ez a vállalkozó nebuló ezen hangzatos czímen fordult a szomszéd Ausztria nagyobb kereskedő-házaihoz, azoktól minden elképzelhető árut megrendelve, akik minden utógondolat nélkül felültek a tetszetős czímnek s egyre-másra küldöttek áruikat — a fizetés biztos reményében — a megrendelő czégnek. És az a

megrendelő nem volt más, mint egy kikopott kereskedő-segéd, aki alig várta, hogy a kezéhez jutott árukon potomáron tuladhasson. De hát az „addig jár a korsó az útra, míg el nem törrik” örök igazsága elvénél fogva csakhamar a nyakára hágtak a megkárosított hitelezők s több oldalról bünperbe fogták. Birái az inkriminált üzelmekkel bizonyítva látván az elkövetett büntetendő cselekményeket, család büntette miatt két évi börtönrre ítélték, amelyet a pécsi kir. ítélőtábla is helybenhagyott.

A január 28-án történt II. bir. ítélet kihirdetés alkalmával vádolthoz kérdés intéztetvén, hogy jelenleg mivel foglalkozik: egész önéreztessen azzal felelt, hogy a hírlapírás terén nyert biztos alkalmazást a további kérdézősködesre küldte, hogy mint a „Szabad Szó” lapkiadójának esetéről-estere megbízott helyettese — Budapesten rontja a levegőt. A kir. törvényszék az exponált társadalmi állásban nem talált elegendő qualificiót a tekintetben, hogy esetleg a practicus vádolt a III. bírósági ítélet leérkezése előtt Amerikába nem vitorlázik s azonnali letartóztatását rendelte el.

Felsőbb bíróságoktól leérkeztek

Súlyos testi sértés vétsége miatt vádolt Spreisz Vida elleni bűnügy a táblától részben megváltoztatott ítélettel.

Gyermekölés büntette miatt vádolt Domina Anna elleni bűnügy a táblától részben megváltoztatott ítélettel.

Zsarolás vétsége miatt vádolt Turk Ferenc és Mihály elleni bűnügy a táblától részben megváltoztatott ítélettel.

Zsarolás vétségének kísérlete miatt vádolt Kis Andrásné elleni bűnügy a táblától elutasító végzéssel.

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHELE FÜLÖP.

NYILTÉR.*

Bécsi selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikozott, koczkásott mintáztottak, damaszt stb. minőségben (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín- és mintázatban s a t. postabár és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat fordultával küld: **Henneberg G.** cs. kir. udv. szállító) **selyemgyára Zárichben.** — Strajciba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven itt megrendelés pontosan elintéztetnek. 4

*) Az a rovásban kösültekért nem vállal felelősséget a szerk.

Kitűnő minőségű
VETŐMAG-ÁRPA
kapható: **Grünhut Fülöp és fia** czégnél
24. 1—1. **NAGY-KANIZSÁN.**
Kívánatra minta küldetik!

HIRDETESEK.

!!URAKNAK!!

Gyengült férfierőnél kiváló szolgálatot tesz a cs. kir. szabadalmazott „*galvan-villam-készülék*” önhuzsnálásra orvosok által egész Európában melegen ajánlva.

Volta tanár módszere.
Leírás boríték alatti 10 kr. levéljeggy beküldése ellen. Kapható: **Augenfeld J.** elektro-technikus és cs. kir. szab. tulajdonosánál
76 — **BÉCS, L.**
Schuerstrasse 18 sz. a.

Ne vásároljon vetőmagot míg HALDEK magkereskedéséből (BUDAPEST, Károly-körut 9. sz. a.) árjegyzéket nem kér.

Tinct. capsici comp.
Ezen Horgony-Pain-Expeller néven is ismeretes, igazán népszerű háziázer most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölésnek bizonyos helyeken bevált gyógyszernek, csúszal, tagazagatásnál stb. nál. A föld összes országában nagy elterjedést és biztos hatást következében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható.

A Tinct. capsici compos.
(Horgony-Pain-Expeller)
kimagasló állását a fájdalomcsillapító bedörzsölések között diadalmasan megtartotta, különöse felhajtás és utánzatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyított arra nézve, hogy a kösözés igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értéketlen stannal ne kapjunk, bevásárlás alkalmával védjegyükre, a **vörös horgonyra** ügyelendő és minden üveg ezen jogy nélkül, mint nem valódi visszautasítandó. A gyógyszerárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 krnyi árban üvegenként; Budapesten **Török József** gyógyszerésznél.
Richter-féle gyár Endelstadban, Thüringában.

KLYTHIA a bőr ápolására, szőpétésére és finomítására **Puder.**
Legelőkelőbb stáncéki, hál és társalgó PUDER.
— Fehér, rózsaszín, és sárga —
vegyileg analizált és ajánlva **Dr. Fohl J. J. Cs. Kir. tanár** által Németben. **Elismerő levelek** a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB
Ezen stáncéki szappan és illatszere-gyáros. Főraktár: **BÉCS, L. Wollzeile 2.** Kapható a legjobb illatszere-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszerárban.
10

Egy doboz ára:
1 forint 20 krajcár.
Utánvétellel vagy az összeg előlegesen beküldése után küldetik.

Hirdetmény!

Obornak- és Langviz községek telekkönyvei birtokszabályozás következtében átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik; — az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésére kapcsolatosan fogantatott.

1.) Ez az a felhívással létező közzé, hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. 15. és 17. §-ai alapján, — ide értve a §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §-a pontjában foglalt kiegészítéseit is, — valamint az 1889. XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §-a b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-cikk 22. §-a alapján történt törések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törési keresetüket hat hónappal attól, vagyis 1895. évi július hó 31-ik napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törési kereset annak a 3-ik személynek, aki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett, — hátrányára nem szolgálhat.

2.) Hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánának, irásbeli ellentmondásukat hat hónappal attól, — vagyis 1895. évi július hó 31-ik napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellenmondásuk löbbé figyelembe véteteni nem fog.

3.) Hogy mindazok, akik a telekkönyvátalakítása tárgyában teit intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1.) és 2.) pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-cikk szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, — a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmeinek találják, — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónappal attól, vagyis 1895. évi július hó 31-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulva után az átalakításhoz közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említtet bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatjuk meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben szokhoz, egyszerűs mind egyszerű másolatokat is csatoltak, — vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság Nagy-Kanizsán, 1894. december 31-ik napján.

GÓZONY, kir. tszéki albiró.

SARG-féle orvoshatóságilag megvizsgált 228 40-
(Birolyat Bécs, 1887. júl. 2.)

sok MILLIÓ szor
kipróbált és kitűnőnek bizonyult, fogorvosilag ajánlva, egyszerűs mind a legolcsóbb fogtisztító- és épségben tartó szer.
Mindenütt kapható.

2 arany, 15 ezüst-érem. 9 dísz- és emlékerék okmány.

Kwizda Ferencz János
Kwizda-féle

Védjegy. Védjegy.

RESTITUTIONSFLUID
cs. és k. kiv. szab. mosóvíz levaknak. Egy palacczkkal frt 1.40 o. t. 3° év óta nagy. istállókban valamint katonai és polgári nagyobb istállókban is, használatban nagyobb erőfejlesztések előtt és után erőltetési; továbbá főzamedások, rándulások, az inak merevsége a más ily alkalmaknál; képsélt a lovat kiváló teljesítményekre idomítandó.

Orvosi-magyar és k. udvari szállítás.

Tessék a fonobbi védjegyre figyelni a valószínű határosítottan kijelölni: Kwizda-féle Restitutionsfluid

(64) Fő letét: ker. gyógyszerár Korneuburgban.

Kapható a gyógyszerárakban és drogiatáraknál

64

TELEFON! — Telefon hirmondó!

Megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek és t. ismerőseimnek szives tudomására hozni, hogy a népszínház szomszédságában József-körut 3. a volt Dangel-kávéházat megvettem és azt

„HAZÁM“

czimen megnyitottam.

Évek során át szerzet tapasztalataim azon reményre jogosítanak, hogy t. vendégem és ismerősem kegyes pártfogását kiérdemelni fogom s mindenkor azon lézsek, hogy pontos és e özevény kiszolgálás, kitűnő kávéházi italok, színház után **Buffettel**, a t. vendégek minden igényeit kielégítem.

Esténként

Budapest fő- és székvarós közkedvelt **Dombovári Babári Jóska**

személyes vezetése alatt fogja annak hirneve és teljes zenekara a t. vendégeket szórakoztatni.

A kávéház egész éjjel nyitva van.

Idegének találkozó helye.

Számos látogatást kérve, maradtam kitűnő tisztelettel

POLLÁK S.

HAZÁM kávéház tulajdonos, Budapest, József-körut 3, a népszínház szomszédságában.

TELEFON! — BUFFET!

MEGHÍVÓ.

A nagy-kanizsai takarékpénztár részvénytársaság
f. 1895. évi február hó 10-én d. e. 10 órakor
tartandja saját helyiségében
50. évi rendes közgyűlést,
melyhez a t. cz. részvényeseket tisztelettel meghívja
AZ Igazgatóság.

Tanácskozási tárgyak sorrendje:

1. Igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések.
2. A mérleg előterjesztése; az osztalék megállapítása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése feletti határozathozatal.
3. A hivatalos közlöny kijelölése.
4. Igazgatósági indítvány a részvénytőke fölemelése és a tartalékalap gyarapítása tárgyában.
5. Az alapszabályok 3. és 11. §-ainak módosítása.
6. Az alapszabályok 27. §-a értelmében visszalépő 8 igazgatósági tag, ugy a 3 tagból álló felügyelő-bizottság helyett újak, esetleg azoknak ismételt megválasztása és pedig a sorrendben levő Bahochay György, Blau Lajos, Blau Pál, id. Fesselhofer József, Grünhut Henrik, Kürschner Ignác, Rosenfeld Adolf és Scherz Richard igazgatósági tagok helyett 3 évre, míg a 3 tagból álló felügyelő-bizottság helyett egy évi időtartamra.
7. Netáni indítványok.

JEGYZET: A t. cz. részvényesek figyelmeztetnek, miszerint szavazó-lapjaikat 1895. évi február hó 9-ik napján délelőtt 9—12., délután 3—5 óráig az intézet helyiségében átvehetik.

Megjegyeztetik, hogy az alapszabályok 11 §-a szerint szavazati jogot csak az gyakorolhat, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg négy héttel nevére átiratik.

A nagy-kanizsai Bankegyesület

részvénytársaság

1895. évi február 23-án d. u. 3 órakor

saját helyiségében

huszonegyedik évi

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

tartandja, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

- Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések.
- Az 1894-iki mérleg feletti határozat és az osztalék megállapítása.
- Az igazgató-tanács választás utjánai kiegészítése az alapszabályok 15-ik §-ának figyelemben tartása mellett. (Ez alkalommal sorrend szerint kilépnek: Ebenspanger Lipót és Stern J. Mór urak.

d) A felügyelő-bizottság megválasztása.

e) Egyéb — alapszabályszerűleg bejelentett indítványok tárgyalása.

Azon tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen szavazati jogukat érvényesíteni óhajtják, felhívotnak, miszerint az alapszabályok 33. §-ához képest még le nem járt szelvényekkel ellátott részvényeiket f. év február 14-étől február 22-éig terjedő időközben az egyesületi pénztárnál letéteményezzék.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1895. január 29-én.

Az igazgató-tanács.

WEISS JAKAB

≡ BUTOR ≡

GYÁRI RAKTÁRA.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

NAGY-KANIZSÁN

Blau Pál-téle ház, előbb „Hein”-féle kávéház helyiségében

BUTOR ÜZLETET

nyitottam,

és bátorkodom a nagyérdemű közönséget ezen raktáram megtekintésére meghívni, a mely alkalommal meggyőződhetik arról, hogy raktáram minden fajú és minőségű butorral, a legfinomabb berendezéstől kezdve egyszerű árukig – dúsan van felszerelve.

Bevásárlásaimat közvetlen a legkiválóbb bécsi műasztalosoknál eszközölöm és ennek következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak a legmodernebb ízlést kielégíthetem, hanem egyttal kiváló jót is nyújthatok a legolcsóbb áron, úgy, hogy nálam bárki is a legmegfelelőbben vásárolhat.

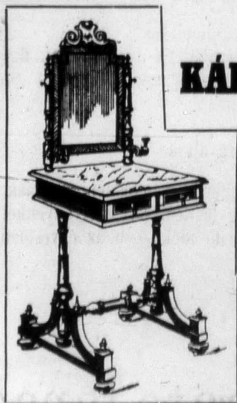
Ezenkívül berendeztem egy műhelyt

KÁRPITOS és DISZITÓ-MUNKÁKRA

és ezen irányban is képes vagyok a legmesszebb menő igényeknek megfelelni,

Mély tisztelettel

WEISS JAKAB.

Szerkesztőség:

F. A. T. O. S. A. Ollep-Más hán.

Íde intézködő a lap szemléi részére
vonalak minden külsőmény.

Bármentation levelek csak ismert kerek-
ből fogadtak el.

Készítok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-összetekzet és a letenei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malatagyár és serfőzde r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület: Fischei Félőp
könyvtárhelyezés.

KLÓFIRKÉTEZ ÁRAK:

Egym évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetéseket juttatásom számítatnak.

Nyitlittér pótlására 10 kr.

Külföldiek, valamint a hirdetőkre
vonatkozó Fischei Félőp könyv-
karak. tájékoztató.

A politikai helyzet.

(=) Mikor a politikai helyzetről kívánunk szólni, az általános politikai helyzetet tesszük elmélkedésünk tárgyává a mi földrésznünkön, nemcsak a mi hazánkét.

Ez a politikai helyzet nem sok vigasztalót nyújt. Mintha az államok kialakulásának processusában egy percig sem szabadna beállani a nyugalomnak; mintha folytonosan kavarogni kellene azoknak az elemeknek, melyek a kialakulásban részt venni hivattak. Innen az örökös zavar, az állandóság hiánya a kormányokban, melyek az egyes államok élén állanak, s ritkán képesek érvényt szerezni azoknak az elveknek, és irányoknak, melyeket működésük irányát adó pontjaiul kitűztek. Mert az állami élet a maga rohamos fejlődésében folytonosan új problémákat vet fel, melyek megoldást követelnek, s a társadalmi élet osztályai folytonosan új érdekekkel lépnek fel, melyek komoly megfigyelést igényelnek.

Bármelyikre tekintünk az európai államok közül, mindenütt zavart, kuszáltságot látunk a politikai életben, mindenütt oly érdekek lépnek fel követelőleg, melyek a rendes, — természetes fejlődést nyomról-nyomra megakasztják.

Németországban a socialismus ellen akarnak szigorú törvényeket hozni, de elégedik e mellett, hogy okvetlenül megnyirbálják a közsabadságot, s hogy azok a törvények, melyeket a felforgatók ellen hoznak nemcsak ezeknek a tevékenységét fog-

ják megbénítani. De már sokszor mondtuk, hogy a német nép sokat feled és semmit sem tanul. Legnagyobb része nem bír a valódi szabadság érzékével s inkább dezavualja nagy embereit, mintsem hogy hallgatna rájuk, vagy tanulságot merítne a multból. Mint egy birkasereg, oly békes nyugalommal engedi járom alá hajtani fejét, s oly kevés a szabadságérzete, hogy elhiheti magával, sőt tudományosan is levezeti, hogy szabadság jogainak megnyirbálása politikai szükség. Régen mondtam ugyanezen helyen, hogy az az áldatlan reactió, mely az európai politikai életnek mérhetetlen kárára van, s annyira megakasztja népek biztos fejlődését, a Bismark-aera alatt keletkezett Németországban, onnan csapott át Ausztriába, itt gyökeresen felforgatta a politikai viszonyokat, felszította a nemzeti-gyűlölködést, s azután megtette utját hozzánk Magyarországra is, a hol a 80 as évek közepén meg is tévesztette egy időre a politikai életet, de hála a magyar nép józanságának, a szabadelvűség szeretetét nem volt képes kiölni. Most ujra felüti fejét a reactió, a par nobile fratrum, ujra szövetkeztek egymással, hogy halálos csapást mérjenek a magyar szabadságra, de remélhetőleg nem fog sikerülni.

A hazugság és sötétség fajtatja a hazugságban és sötétségben fog elveszni,

A franciaországi viszonyok meg éppen vigasztalanok. Casimir Perier volt elnök leköszönésének valódi oka még felderítve nincsen, s éppen nem lehet tudni, mik jät-

szódtak le a couillissák mögött e lemondást megelőzőleg. A kormányok pedig, melyek folyton váltakoznak, s melyek — bármilyen jöjjön, mindig ingatag alapon állanak, folyton balanzirozni kénytelenek. Ott vannak egyfelől a socialisták, másfelől a telivér monarchisták, valóban ilyen két tűz között sokáig nem bírhatja ki akármely kormány is. Hogy a Ribót féle kormány meddig fog fennállani, és Faure meddig lesz elnök, ki tudná azt előre jóslani. Attól lehet félni, hogy minden szép szó dacára a köztársaság Franciaországban le fogja magát járni. — Ugy látszik az a szerencséje, hogy nincs olyan trónkövetelője, a ki egyszerre a helyzet-uravá tudná magát tenni, mint történt az másszor is.

Az egyetlen Angolország az, ez a par excellence alkotmányos ország, mely consolidált állapotokat mutat, s mely halad, fejlődik az alkotmánya által kijelölt uton.

A bajok itt kevésbbé politikai bajok, — mint inkább olyanok, melyek a változó viszonyok következtében minden nép társadalmi fejlődésében feltűnnek, — de nihelyt feltűnnek, egyszersmind orvoslásra is találhatnak.

Oroszország politikai irányáról még most egészen határozott véleményt mondani nem lehet. Kétségtelen, hogy Miklós fejedelem is autokrata marad, mint volt apja, s rendszerváltozást az orosz birodalom csak annyiban fognak érezni, a mennyiben az uralkodás maga szelidebb, erősebb lesz. Bajos is volna egyszerre Oroszországot al-

A „ZALA“ tárcája.

Egy gyermek álma a csillagról.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

Diokens Károlytól.

Volt egyszer egy gyermek, aki sokat bolyongott ide-oda a tömeg között s összegondolt a világon mindeut. Volt egy nővere is, aki még igen kis gyermek volt, de állandó pajtása. — Ezeknek kedves foglalkozásukká lett egész nap csak bámultni. Megbámulták a virágok szépségét, az ég kékségét és magasságát, a virágok szélességét és mélységét, megbámulták az Istenség jóságát és hatalmát, aki teremtette ezt a gyönyörű szép világot.

Néha így is beszélgettek egymással: „Feltéve, hogy a földön élő minden gyermek meghalna, vajjon a virágok, a víz, az ég szomorkodnék-e?”

Hitték, hogy igen. „Mert — mondták ők, — a virágok bimbai a gyermekek, és a játszadozó hegyi patak, mely lefelé szalad a béréről, a víznek gyermeke, és a legkisebb kis parány minden este bujdosdit játszva a kék égen bizonyára csillag gyermeke, ezek mind bizonyára szomorkodnának, ha játszóársaik az emberek gyermekei nem lennének többé.

Volt egy fényesen ragyogó csillag, — amely a többi előtt szokott feltűnni az égen, a templomtorony csúcsához közel a sirok fölött. Nagyobb volt és sokkal szebb, mint a többiek, ők így gon-

dolák, s kéz kézben várták az ablakban állva. — minden este feljöttét. A ki elebb meglátta, felkiáltott: „Látom a csillagot!” Sokszor pedig együtt kiáltottak fel, tudva, mikor és hol kel. A barátság oly nagyra nőtt közöttük, hogy mielőtt felkúdni mentek, még egyszer kitékintettek, jóéjt mondani neki, s midőn belordultak aludni, azt szokták még mondani: „Isten áldja meg a csillagot!”

De egyszer a kis nővere. aki még igen-igen fiatal volt, igen igen bágyadtnak érezte magát, s oly gyöngye lett, hogy este még az ablakhoz sedudott állni s a gyermek maga nézett ki, s ha látta a csillagot megfordult — és a szenvedőnek mondá: „Látom a csillagot!” és erre mosoly ömlött az arcra és a kicsike gyöngye hangon azt szokta mondani: „Isten áldja meg testvércémet s a csillagot.”

S eljött az idő, és nem is igen sokára, midőn a fiu maga nézett csak ki, mikor a kis arc már nem feküdt az ágyban, s a sirok között volt egy kis sir, a mely előbb nem volt s mikor e csillag lebecsájta sugarait ő hozzá, könyein át látta csak.

És mily szélesek is voltak ezek a sugarak és mily fénylő utat metszettek az égből a földre, — hogy a fiu, midőn magányos kis ágyába ment, a csillag felül álmadott; s azt álmolta, hogy amint feledt volna, látta az embereket, akiket az angyalok sziporkázó utakon visznek fel az égbe. — Ez a csillag megnyitott, fényes világot mutatva neki, hol sok angyal várakozott az ő befogadására. Ezek az angyalok, — akik várakoztak, sugárzó szemeiket az emberek felé fordították, akik hozva

lettek a c-illagba és néhány kilépett a sorból, — a melyben álltak, s az emberek nyálába borult s megcsokolá őket gyöngöden s elment velük le a fényes uton s oly boldog volt társaságukban, hogy fekdüve ágyában, sirt örömeiben.

Volt azonban az angyalok között akárhány, aki nem ment el — s egy, akit jól ismert. A kis szenvedő arcú, — aki egykor az ágyon fekdüve, most dicsőben ragyogott, de az ő szíve felalatta nővérét a sereg között.

A nővér-angyal a csillag bejártához közel állt s így szólt a vezetőhöz, — ki a halandókat hozta: „Jön az én testvérem?” s ő felelé: „Nem.” Boldogan fordult meg, mikor a gyermek kinyújtá karjait s kiáltá: „Oh nővér késs vagyok, vigy el.” és sugárzó szemeit feléje fordította s éjj lett s a csillag fényesen világított be a szobába, nagy sugarakat vetve rá, amint nézte könyein át.

Ez óráról kezdve, a gyerek úgy tekintette a csillagot, mint hazáját, hova megtérni kell s úgy velő, hogy inkább tartozik a csillaghoz, mint a földhöz, mert nővérenek angyala ment elő.

A gyermeknek kis testvére született, és mivel oly kicsi volt még, hogy nem szólhatott, kinyújtotta kis keskeny testét az ágyon s meghalt.

A gyermek azonban ismét álmadott a csillagnyílásról, az angyalok seregéről, kik fénylő szemekkel fordulnak a jövőretek felé. — Nővérenek angyala mondá a vezetőhöz: „Jön fivérem?” s ő felelé: „Nem ő, hanem más.” — S a mint a gyermek megpillantá fivérenek angyalát karjában, felkiáltott: „Oh nővér, itt vagyok, vigy el!” Ez elfordult, rámosolygott s a csillag fénylett.

kormányossal megajándékozni, — lassankint kell megérteni azokat az állapotokat, hogy ez európai viszonyokhoz simuljanak, apránként kell kiterjeszteni bizonyos jogokat, — melyekkel eddig csak kiváltságos osztályok bírtak. Miklós cárban úgy látszik meg van a jó akarat, attól függ, hogy miket sugnak majd fülébe azok, a kikre ő hallgat, s a kik befolyással vannak elhatározásaira.

(—) A közigazgatási reform gyakorlati végrehajtása.

A magy. közigazgatási reform gyakorlati keresztülvétele, vagyis a közigazgatás államosítása végre az erélyes munkateljesítés stádiumába lépett. A közigazgatási bíróságokról szóló törvényjavaslattal parlamenti tárgyalásokor, a mi még az országgyűlés nyári szünete előtt megkezdődik, már ma biztosnak tartják, — mint a „Pester Correspondenz“ különböző pártbeli előkelő parlamentiárusoktól értesül, — hogy az ellenék egy része ezzel, a közigazgatási reform előkészítésére és keresztülvételére, nélkülözhetlen törvényjavaslattal szemben az eddigénél barátságosabb magatartást fog tanúsítani. Az új belügyminiszter, Perczel Dezső, bonyhádi programbeszédében rendkívül érdekes felvilágosításokat adott a reform keresztülvételének módjairól felül. Perczel Dezső józan, gyakorlatias felfogása és munkakész buzgalma e mellett ép úgy kitűnt, mint azok a személyes tulajdonságai, melyek nemcsak a szabalelvél pártján, hanem az értelmes ellenzéki politikuskonál is megszerzik neki a bizalmat, a melyet szívesen meg szoktak adni az oly sokat ígérő reformbírák államférfiai tehetségének. Mídon Perczel Dezső: a reform sikerültére nézve sokat ígérő tehetségéről szólnak, a legkezelebb sem értjük a szavakba foglalt ígéreket, melyek szónoki pompával választógyűlések, vagy parlamenti szónoklatok számára egy dekoratív mozaikképpen vannak összerakva. Ellenkezőleg: Perczel Dezső ép úgy, mint Bánffy báró, határozott ellensége minden szónoki remeklésnek és annak a nagyhangú politikai frázis csilángolásnak, a mely nagy lármát üt ugyan, de a

reformátori terven éppen semmi munkát sem végez. Ezért fogadta az ország Perczel nyilatkozatait azaz a bizalomteljes rákacsengéssel, a melyre minden alkotó reformmunkának már kezdettől fogva jogos igénye van.

Perczel Dezső miniszteri kijelentésénél éppen az a jellemző, hogy pártkülönbség nélkül keletkezik az a meggyőződés, hogy ez a miniszter azonnal megkezdte a munkát és az egész reformprogram celtudatos folytatását is mindjárt biztosra. Ez ama hasznos ékes-szólás, a mely nem annyira érvekkel, mint inkább véghez vitt jellemben tények okvetlen meggyőző természeti érthetelmével nyeri meg, a saját politikai barátjait és, a mi Magyarországon még sokkal nehezebb, monhatjuk: a legnehezebb: a politikai ellenfeleket is, a haladó reformok létesítésében való közreműködésre. Ebben van különböző pártok fuziója számára a leghatásosabb mozgató erő. Mert mi sem békit ki és egyesít jobban, mint a közös reformátori, és alkotó munka. Bánffy báró miniszterelnök e tekintetben is szerencsésen választott, midőn Perczel Dezsőt szemelte ki belügyminiszternek. Mert a magyar államnak épp-n most, az állami és társadalmi reformok, a demagóg népműködés forradalmi izgatása ellen való állami kényszer-vételezés korában van szüksége vaskezű belügyminiszterre, a kiből van önbizalom, munkaképzés és energia. Ez az energia, mely Perczel miniszternél egy igazi magyar gentleman véle született lovagias szeretetreméltósággal egyesül, jó szolgálatot fog tenni Perczel Dezsőnek, szüksége lesz rá a szentesített egyházi-politikai reformtörvények kiméletes, de azért alkotmányi végrehajtása körül. E tekintetben is öröndetes módon meggyőződésnek Perczel Dezső szavai oly tények idézése által, melyek már véghez vannak vite, vagy a melyeknek véghez vitele ma már biztosra van. A belügyminiszter nyilatkozataiban idézett tények egyik legfontosabbika, hogy még ez év első felében megállapítatnak az anyakönyvi kerületek, azok nevei és székhelyei, hogy az állami anyakönyvek vezetése 1895. évi szeptember 1-én az egész országban megkezdhető legyen. És itt lehetetlen hogy az ország hazafias tanúi reményteljes érzéssel ne tekintsenek a miniszter működésére, a ki az anyakönyvvezetői állások betöltése körül rájuk számít és tisztességes jóve-delemmel javítja helyzetüket.

A szocializmus rövidéletűsége.

Hogy a vámsorompók nem képesek az idegen eszmeáramlatok betódulását megakadályozni, azt a politikai közelét üneményei József császár halála óta elégszer bizonyították. Az idegen eszmeáramlatok e beözönlése leg többnyire jótékony hatással volt a magyar nemzet viszonyaira; és ép azért nagyon sokszor emelte fel a magyar nemzet intelligenciája tiltakozó szavát azon téves rendelkezés ellen, a mely a külföldi szellemáramlatok a vámsorompók felhasználásával el akarta tőlünk szigetelni. A legnagyobb örömmel látjuk azt, ha egy-egy idegen eszmeáramlat a kifáradt nemzeti életérőnek újabb lendület ad és a nemzeti versenyhez való kedvet új erőre ébreszti.

Amde az eszmeavándorlás tüneit megfigyelve, elszomorodunk, ha azt tapasztaljuk, hogy az üdvös eszmék nyomában a nemzetellenes és veszedelmes eszmék fekélyét is orozva behozzák hazánkba. Nem aggodunk mi nemzeti létünk jövője miatt, a fekélyes eszmeáramlatok becsempezése láttára sem, mivel igen jól tudjuk, hogy ama nemzetellenes veszélyes eszmék nem képesek oly mély gyökeret verni nálunk, mint a milyen mélyre hatolnak az idegenből hozzánk áramló üdvös eszmék. — Az alkotmány helyreállítása óta ezekre megy az idegenből importált és nálunk máig virágzó telepeket létrehozó eszmék

csoportja. Velük szemben oly nagyobb jelentőségű kárhuzatos eszmeáramlatot, a mely mely nyomokat hagyott társas- és közéletünkben, csak hárommal látunk: a nemzetiségi izgatást, az antiszemitizmust és a szocializmust.

Azonban nagy megnyugtatónkra szolgál, hogy nem egyazon időben tüntek fel. Jelentőségüket, ha igaz megvilágításban látjuk, nem találjuk olyan nagyoknak, mint azt a napi sajtóban minősíteni szokás. Elmúlásuk teljesen bizonyos, sőt időjeleg meg is jósolható. Az alkotmányviszállyásától kezdve jelentékeny ideig a szerb, horvát, tót és szász nemzetiségi izgatás erős hullámjai képviselték az idegen áramlatot. Ez a vehemens, de alap nélküli izgatottság elmúlt s ma már nyomát is alig találjuk, mert visszahúgnak sem nevezhető, az a káros izgatottság, mely Erdélyben oláhjaik között nyilatkozik pedig ezeket az áramlatokat a legnagyobb gondossággal és diplomáciai furfanggal importálták hazánk határai közé. És mégis elmúltak, noha az államhatalom nem érvényesítte magát ellendük. Tulélte őket a magyar nemzet szívóssága és államvezetői hivatottsága.

Orosz- és Németországból importálták be, ravasz lordolatokkal és a könnyen felizgatható fajgyűlölet igénybe vételével, az antiszemitizmust. E káros eszmeáramlat hozzánk érkezése pillanatától megszűnéseig, oly erőszakosan dühöngött, mint mindazon járvány, a mely igen veszélyes, de rövid életű szokott lenni. Ezt sem az államhatalom tette tönkre, de a magyar nép felvilágosultsága.

Egy évtized óta a legújabb európai idea-ragály meghonosítása végett tesznek nálunk tömördek kísérletet. Noha a kísérletezők rendkívül sok pénzzel és erényedellen fanatizmussal küzdöttek is a rendfelforgató eszmék terjesztése érdekében, mégis, — mondhatni az elmúlt évig, — nem tudtak tényleges eredményhez jutni. A nemzet intelligenciája joggal hihette, hogy népünk istenadta józan eszénél fogva nem engedi a szocialista eszmék ragályát békés tüzhelyeinél megfészkelni.

A legújabb jelenségek azonban azt mutatják, hogy az ország külső vidékein sikerült a külföldi szocialista-izgatóknak talajt keríteni az általuk elhíntendő konkoly számára. Megdöbbéssel látjuk, hogy az ország legkülönbözőbb vidékein törnek elő a szocialista mozgalmak, meg ugyan elég szelid mérvben, de mindazonáltal nyugtalanítólag. Ismerve a magyar nép jellemvonását: Perczel Dezső belügyminiszter az idegenből importált szocialista kérdés megsemmisítésére jól megválasztotta eszközeit. A legkiméletlenebb fegyverrel fogja felszüntetni a szocializmus aknáinak terezeit és felrobbantóit. De ha ezekkel szemben kiméletlen lesz is, kiméletlen leendő félrevezetett magyar nép iránt, melynek sejtelleme sincs arról, hogy mennyire veszélyes és önérdékét is megrontó robbantó akna megadásához használják fel erejét és képességét. Perczel Dezső élete java részét a lelkes magyar nép körében élte le. Ezért tud is vele bánni, mely tulajdonnal államférfiaink közül kevesen dicsekedhetnek. A magyar nemzet jó szelleme állította őt épen most oda, a honnan a szocialista kérdés megsemmisítendő. Nemcsak államférfiai talentumra, de a socialis ragály által meglepett nemzet lelki életének alapos ismeretére is szüksége van annak, a ki a socialis kérdés kiirtására van hivatva. Mert egy hajszálnyi engedékenység és téren épolj veszedelmese lehet, a mely kárhuzatos következménye: vonhat maga után egyetlen kárdesapás vagy szolgabírói önkénykedés.

Az arany középút Perczel Dezsőnek meg fogja mutatni és judiciuma, mely bizonyára rövid életű lesz a szocialista tanok szereplését hazánkban. Kétségtelen, hogy Perczel barátságos és hazafias uton, az államtekintély ünnepélyes fenntartásával, ki fogja ragadni a jó magyar népet az anarchista izgatók polyp karjai közül és nehogy a nép idővel még egyszer e káros eszmeáramlatok martalékává legyen, közvetve vagy közvetlenül gongoskodni fog arról, hogy az megfélempies iratok és a vidéki lapok által felvilágosítottak és érdekeivel ellenkező hamis tanok mi-benlele felül. A mi azonban ez irányban jó akaratú figyelmet és kegyelmet fog gyakorolni, másrészt meg vagyunk győződve, hogy az idegen izgatokat a legridegebb módon bünhődésre vonja és az őt jellemző erélytel s szigorral el fogja őket rettenteni a magyar nép lelki életének inficiálásától!

Iju lett, s könyveibe volt elmerülve, midőn egy vén szolga jött és mondta: — „Anyád nincs többé; áldását hozom tőle, reked, kedves fiának.“ Es ismét látta ez éjjel, a csillagot, s az egész társaságot; s nővérenek anyalra a vezetőhöz így szólt: „Jó fivérem? — s ő felelé: „Anyád. Hatalmas kiáltás tölté be a csillagot, — mert az egyesült két gyermekével. Es ő kitará karjait s felkiáltott: „Anyám, nővérem, fivérem itt vagyok! Végy fel engem!“ „Még nem!“ S a csillag fény lett.

Férfit lett; haja őszült; a tűz mellett ül gondokban, s arcát könyek nedvesíték, — mikor a csillag megnyitott ismét, s a nővér anygal szólt a vezetőhöz: „Jó fivérem? — s az felelé: „Nem, de hajadon leánya!“ Ez az ember, aki gyermek lett, látta leányát elvesztve, mint mennyei lényt a három között és mondta: „Leányom feje nővérem kebelén, karjai anyám nyakán, — s lábainál ott van a kis baba is s én eltudom viselni az választ tőlük; — dicsértessék az ur neve!“ Es a csillag fénylett.

Igy lett a gyermekből agg, s egykor nyájas arca ráncos, lépése lassú és ingadozó, dereka hajlott. Egy éjjel a mint feküdnék az ágyon, — körülállva gyermekeiktől, felkiáltott, mint a előtt: — „Látom a csillagot.“ Egyik a másiknak sugta: „Meggalt.“ Es ő mondta: „Meg, eltem elkopott miot a ruha s megyek a csillag felé, mint egy gyermek. — Es köszönet neked oh Isten, hogy oly gyakran nyilatkozáls s elfogadad azokat a kedveseket, kik várnak rám.“

Es a csillag fénylett — rá a sirra

Angolból fordította: BABOSS LÁSZLÓ.

H I R E K.

A „Zala“ naptára

- Február 7-én: A „Nagy-kanizsai Vendéglősök, Kavasok, Mészárosok, és Pincérek betegsegélyző egyesülete“ 1895. évi rendes közgyűlése délután 3 órakor.
- „ 9-én: „Meyei Bal“ Zala-Egerszegén.
- „ 9-én: A Csáktornyaán székelő „Muraközi Takarékpénztár Részvénytársaság“ XIV. évi rendes közgyűlése d. u. 3 órakor.
- „ 10-én: Az „Ipartestület“ vigalma.
- „ 16-án: A „Nagy-kanizsai Izraelita Nő-Egylet“ estélye.
- „ 17-én: A „Nagy-kanizsai Kereskedelmi és Iparbank“ részvénytársaságának évi rendes közgyűlése délelőtt 10 órakor.
- „ 17-én: A „Letenyei Takarékpénztár Részvénytársaság“ rendes évi közgyűlése.
- „ 17-én: A „Nagykanizsai Általános Betegsegélyző Egyesület“ évi rendes közgyűlése.
- „ 17-én: A „nagy kanizsai iparos-íjjak“ „Jelmez Estélye.“
- „ 23-án: A „Nagy-kanizsai Bankégyesület Részvénytársaság“ huszonegyedik évi rendes közgyűlése.
- „ 24-én: A „Nagykanizsai Segély-Egylet Szövetkezet“ évi rendes közgyűlése délelőtt 10 órakor.
- „ 26-án: A „Letenyei Önszegélyző-Egylet Szövetkezet“ évi rendes közgyűlése d. u. 2 órakor.

— **Eljegyzés.** Horváth István városi adóhivatalnok január hó 31-én jegyet váltott Sárcz Annus kisasszonnyal, Sárcz Ignác helybeli lakos leánával.

— **A ker. jót. nőegylet köréből.** A nagykanizsai ker. jót. nőegylet a tagok élénk részvétele mellett f. hó 3-án tartotta évi közgyűlést az iskolaszék helyiségében. Cement Lipótné védnök a tagokat szép szavakkal üdvözölvén, a gyűlést megnyitotta. — Ezután az egylet belügyeit tárgyaló elnöknő jelentés olvastatott fel. — E jelentést Zadbanczky Lajosné v. elnöknő írta, és ügyes beszámolója, választások kiérkezési és az egylet életének hü. eseteleléssel a jelen voltaknál nagy hatást idézett elő. — Úgy annyira, hogy Seregély Dezső ezután nem is akarta titkári jelentését felolvasni, de Faics Lajos felszólalása folytán még is felolvasta azt. A nagy gondaló összealkított titkári jelentés az egylet ügyeivel csak röviden foglalkozik; de ügyesen csoportosítva tárgyalja a szegények gondozását a 6 korban. — A pénztár állapotaáról szóló kivonatát mint számvizsgáló bizottsági jelentés helyesléleg tudomásul vételték, és Dauscha Ottóné pénztárnoknőnek a mintaszerű pénzkézelésért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés. — A titkár az 1893-ik évi közgyűlés határozata folytán évenként 50 frt tiszteletdíjban részesült, erről Seregély Dezső titkár lapunk egyik számában nyilvánosan is lemondott s így a közgyűlés az 1893-ik évi tiszteletdíjra vonatkozó határozatot teljesen natályon kívül helyezte. Titkár jelentése végén tudomására hozta a közgyűlésnek, hogy lemondását az elnöknőnek benyújtotta. — Faics Lajos indítványára bizalmat szavazott ugyan a közgyűlés a titkárnak, de azért ez lemondását fenn tartotta s a titkári teendők végzését csak is rövid időre vállalta el. — Az egylet pénzügyi állapotát következő: mulatságok rendezéséből befolyt 741 frt 08 kr tagdíjakból 692 frt 40 kr, adományokból 85 frt, hátralékból 3 frt 60 kr vagy is az összes bevétel volt 1523 frt 08 kr kiadás pedig 1444 frt 31 kr. — A tőke ez évben is 77 frt 77 krral gyarapodott. — A nőegylet vagyona jelenleg 2536 frt 66 kr, melyből 2603 frt 09 kr takarékpénztárban van elhelyezve.

— **Estély a Polgári-Egyletben.** Szép estélyt tartott múlt pénteken a Polgári-Egylet, mely kellő érdeklődéssel találkozott a közönség körében. A program első pontját dr. Ernő y e i István főgymn. tanár felolvasása képezte, ki

Kulcsok Leo főgymn. tanárnak egy szellemes, széleskörű tanulmányra valló, sok helyen költői szárnyalású értekezését olvasta fel, Schopenhauer és Leopardi pesszimizmusáról, melyet röviden a következőkben ismertettünk: Az előző a pesszimizmus általános befolyásáról szól s azon sajátos jelenségre hívja fel a halgatók figyelmét, hogy a pesszimizmus a társadalomnak bőségben élő rétegei között is hódított, mely tény azt bizonyítja, hogy az anyagi jóét nem elégséges a földi boldogsághoz. A tárgyalás eleje a pesszimizmus elveinek kifejtésével foglalkozik. A vak sors által intézett világ a számondó emberi lények nagy kinzó kamrája a lét örök küzdelem és szenvedés. Ezt első sorban Leopardi és Schopenhauer irányelveivel mutatja ki. Az elsőnek mottoja: Sártó meg és unalom az élet és semmi más; az utóbbié „Schmerz und Langweile ist die Welt.“ Majd Leopardi prózái és költői művein bemutatja ezek pesszimizmusát. A világ mindenséget rettetetés sötét hatalom intézi, hirnév, dicsőség nagyság, erőny mind nem érnek semmit. A szerelem pusztá illúzió, mely csak a szegény halandó kinjait lokozza. „Neveléses a nagy és kicsiny, a fejedelem és a nép, neveléses minden, neveléses maga az élet.“ Schopenhauerre térve a tárgyalás a dolog bölcsészeti voltánál fogva, tudományosabb. Schopenhauer szerint a külvilágot nem lényegében, [Ding an sich,] hanem csak megjelenésében, saját lényünk tanulmányozása által ismerjük meg. A külvilág egy kolossális élő lény, melyet egy örök akarat tart működésben, mint minket egyéni akaratunk. Ez örök akarat tevékenysége, folytonos változásokban, előre való törekvésben küzdelemben áll. E küzdelem szükségéből fakad, tehát fájalmas. Mihelyt e küzdelem szünetel; unalom tölti be az embert, mely még a szenvedésnél is kínzóbb. A lét állandó démonjai: szenvedés és unalom. Az emberi élet egy fájdalom és unalom között lengő inga. A fölolvastás végén a szerző kimutatja, hogy a pesszimizmus rendszerei kelet-ázsiai lehargiára vezetnek, ellenkezik a nyugati kultúrával, ellenkezik a kereszténységgel és így bukásuk biztos. — A nagy tetszéssel fogadott fölolvastást ifj. Wajdits József hűgődjátéka követte, ki Eperjesy Gábor kísért a zongorán; utunk Zerkovitz Lajos játszott néhány darabot zongorán. A közönség az előadókra sűrű tapsokkal jutalmazta. Az estélyen következő högyek jelentek meg: dr. Benzik Ferencné, Bartos Béláné, Bachunek Béláné, Fasztiányné, Goldarbeiter Emliné, Grünth, Henriké, Kalivoda Jánosné, Kalivoda nővérek, Mair Józsefné, Mair Herminé és Tinka, Mantuano Józsefné, Mantuano nővérek, Manhart Malvin, Petras Miklósné, Pikéty Gusztávné, Pikéty Ilona, Pap Jánosné, Pap Bertá, dr. Schwarz Adolfné, Sebestény Lajosné, Sommer Ignácné, Svastics Hugóné, dr. Tripammer Rezsóné, Wajdits Józsefné s. a. t. A négyeseket 24 pár táncolta. Reggeli 6 óra volt már, midőn a kedélyes társaság utolsó csoportja elhagyta a szépen sikerült estély színhelyét.

— **Vizitó — vizit, vizit, látó.** Letenyén — mint ottani levelezőnk írja — van egy, a csudákban hívő polgár ember, ki a múlt hét egyik napján, midőn Perak felé tartott, a Múra hidján kocsijával átment, látott a folyó partjára lekapaszzkodni egy vizitót, mely feléje látszott a homályos éjhen közeledni csatogtatva rettenetes fogaat. A polgár rémületében lebujt a kocsi fenekére s tán még most ott reszkene az ijedségtől, ha az eset után nagy sokára nem megy arra egy fogat s a bakon ülő inas véletlenül nem tekint az uton álló szeker fenekére, honnan a még mindig remegő embert e'ő hívta megkérdezővén tőle az uton való s ily hosszan tartó megállás okát. A megszólított erre gondos körültekintés után fogva fogva elmondta a rejtélyes esemény mikénti lefolyását s e'őnk azinekel esetelt a veszedelmet melyben ő a közelmúltban forogni látszott. Az inas nem akarta elhinni, hogy a Murából télen, — midőn vastag jég fedt — vízi lovag máskáljanak elő, ebbeli véleményének tehát kifejezést is adott a mi midőn a polgár ember által kétségbe vonatott, utána nézett jobban a dolognak és azon felfedezésre jutott, hogy a kérdéses helyen megynak sem, annál kevésbé vizilónak lát-zanak lányomai. Mikor pedig a képzelődő ember azt állította, hogy az illető állatnak nyolc lába volt s az inas pedig felvilágosítással szolgált az iránt, hogy annak sem több sem kevesebb lába szerinte nincs mint h a t, akkor tisztában voltak

mindketten azzal, hogy a látott viziló nem más mint víziló, mely szerencsésen valóság öröme a megmenekülés alkalmából be tértek a legközelebbi csárdába, hol az inas-al lévő kocsis és az ott lévő ismeretlenekkel ferblizni kezdetek, melynek előre látható következménye az lett, hogy a polgár minden pénzét elvesztette. Hogy ne keljen neki e nemzeti játékot abban hagyni, tulajdon rögtön szürkéjén, melynek árából azután sikerült meg egy pár vízi egész addig, míg csak az utjonnan előt teremtett pénz is nem vándorolt társai zsebjébe, minek megötrtente után hősünk maga huzta haza kocsiját a közönség lakosságának gunyakaaja közben szon szomorú tudattal hogy most már nem telik tőle több vízi, mert oda van a ló, a melyhez zt felesége megé kezése után nem a legkellemesebb hangon méltán hasonlított. A további történeteket — tekintve hogy családi körben folyt le — levelezőnk discrétsége folytán nem hozhatjuk nyilvánosságra.

— **Az aghgharcosok táncmulatsága.** A zalamegyei aghgharcosok testülete vasárnap este a „Polgári Egylet“ nagytermében tartott vizigalma iránt a nagyközönség igen csekély érdeklődést tanúsított. A szépen díszített nagyterem csak úgy kongott az ürességtől. A tisztákar elég szépen volt képviselve, de táncosnók hiányában ezek is csakhamar elhagyták a „plätz-öt“, hol bebizonyodott, — hogy a táncmulatság nem aghgharcosoknak való, ilyenek rendezését jobb a fiataloknak átengedni.

— **A papír forintok fogynak.** November hó végén még vagy husz millió volt forgalomban. Ha így folytatták az egyses beváltását, körülbelül április végén — csak ezüforint és korona lesz a papirtörnt helyén. — Az ötösöket és ötveneseket szintén szorgalmasan cserélik be bankjegyekkel és eddig mindössze majdnem 17 millió forint értékűt vontak ki a forgalomból. — Az államjegyek beváltása tehát természetén meg és valószínű, hogy az 1897. év végére előirányzott határidő előtt jóval előbb be lesz váltva a függő adósságnak kicsereleendő része.

— **Nyar Krimben.** A krimiai felszigeten, mint odesszai tudósítások jelentik, teljesen nyári idő jár most. Huszonegy fok meleg van az árnyékban a fák és kertek teljes virágzásban állanak. Sokan örülnek a pompás időnek, de a gazdák nagyon aggodnak, hogy az abnormis időjárásnak szomorú következményei lesznek.

— **A megfagyott gyermek és apja** Hegyeshalom községéből Bleszl János csizmadni, huszonhét éves fiával Ferenczel az osztrák területen fekvő Frauenkirchenbe mentek a vásárra. Késő este tértek vissza s utközben Pusztakázmér koronájában megpillentek. Éjjel folytatták utjukat, de már nem érhetik haza. Az országúton alig félóránnyira Pusztakázméről kidőlték s másnap reggel összelelekezve halva találták őket. A rendkívül hideg éjszakán megfagytak.

— **A nagy-kanizsai Általános betegsegélyző egyesület** február hó 17-én délután 4 órakor a városi ház tanácstermében tartja évi rendes közgyűlést.

— **A „Polgári Egylet“ közgyűlése.** A nagykanizsai Polgári-Egylet folyó hó 2-dikán dr. Banzik Ferenc elnök elnökletével a tagok élénk érdeklődése mellett tartotta 59. évi rendes közgyűlést. Az elnöki megnyitó után Knörtzer György titkár felolvasa a választmány jelentését a lefolyt évről, mely részletes lelvi látogatással szolgál minden az egylet beléletét érintő mozzanatról. Az egyli vendégloületnek házilagos kezelése nehézségekbe ütközvén, és minthogy ezt most már egészséges alapu nyuszik, a választmány jónak látta ezt ismét bérbe adni évi 1600 forintért. A lefolyt évben bevezetett a villamvilágítás, mi a felszereléssel együttesen 2705 forintot vett igénybe. Az egyli jelenleg 311 rendes, és 47 kiltájya van, szaporodás a múlt évben 40 rendes és 9 kiltájya. A választmány jelentése tudomásul vétetvén és azon 35 pylei tagnak, kik a vendégloület felszerelés és vezet-éhez szükséges tőkének megszerzését lehetővé tették, valamint a 7 tagu bizottságnak, mely üzlet vezetését, ellenőrzte, jegyzőkönyvileg elismerés és köszönet szavaztatott. A számadások tudomásul vétele után tárgyalhatt az 1895. évi költségvetés, mely a választmány előterjesztése szerint elfogadhatt. A betérjesztet mérleg szerint az egyletnek 1894. dec. 31-én 23819 frt 4 kr. tiszta vagyona volt — Kisorsolattott a következő 10 drb. kötvény:

587, 403, 401, 129, 399, 68, 430, 560 531 és 189 melyek mindegyike 20 frttal váltatik be. A költvények kiadását a választás követte, melynek eredménye a következő: elnök: dr. Bentzik Ferenc, alelnök: gelsei-Gutmann Vilmos, titkár: Knortzer György, ügyész: Szalay Lajos, házelnagy: Vécsey Zsigmond, könyvtárnok: dr. Szilágyi Károly, gondnok: Eperjessy Gábor, pénztárnok: Klein Márton. Választmányi tagok: Bogyay Odón, Dants Kalmán, Faics Lajos, Farkas József, Grünhut Henrik, Keller Matyas, Kovács Károly, Lengyel Lajos, Miltényi Sándor, ös. Ozsterhuber László, Pihál Ferenc, Sebestyén Lajos, Sümegi Kálmán Svastics Károly dr. Szűts Miklós, Szommer Náthán, dr. Tripammer Rezső, Verner Ferenc. Számvizsgáló bizottság: Tripammer Gyula, Gogl Lajos, Fehrenthel Gusztáv, Fagyas Lajos, Székely Tivadar. — A választás kihirdetése után, mintán indítványok nem tételek elnök a gyűlést bezárta. — Este az egyelet-nak mintegy 160 tagja gyűlt össze társasvárosra, és az új bérlők konyhája ez alk. lommall kitett magáért. Az első pohárköszöntőt dr. Bentzik elnök mondta az egylet tagjaira, Pihál Ferenc az elnök érdemeit méltatva, ezért ürité poharát. Kovács Károly pohárköszöntője az összetarítás-nak szólt. Simon Gábor a távollevő gelsei Gutmann Vilmost és a választmányt — Svastics Károly, dr. Bentzik Ferencet élteté, — Kovács Károly az új választmányi tagok nevében köszönetet mondva, poharát emelé Vécsey Zsigmondért, az új házagnyért; Simon Gábor az új választmányi tagokat: Kovács Károly és Sebestyén Lajost, — Pihál Ferenc az egylet egyik alapítóját és legregőbb tagját Verner Ferencet, Simon Gábor pedig Bentzik elnök édes atyját köszöntötte fel. A felköszöntők a lelkes hangulatot, melyhez Horváth Laci jeles bandája is hozzá járult, nagy mérvben emelték. A társaság nem kis részét még a hajnali óra is az Egyeletben találta, mely egy szép, polgári estélynek volt ez alkalommal színhelye.

— **Nyilvános beszámoló.** F. hó 2-án tartotta az ujonan alakult tőrjei polg. olvasókör dalosztályát, felolvasással és szavaiotokkal egybekölve; a melyre a helybeli intelligencia és polgárság teljes számmal jelent meg. Összes bevétele volt, 75 frt és 65 kr. Kiadás volt 25 frt 30 kr. Tiszta maradvány 50 frt 35 kr. Fogadják a tisztelt polgárok e helyen is melg. köszönetünket. A kör nevében Hock Pál a kör elnöke.

— **Az a. domborui önk. tüszőtő egylet** által rendezett táncmulatság f. hó 2-án általában sikerült. Felülvezedtek: Hirschler Miksa 9 frt 50 Hirschler Henrik 5 frt Hirschler Ödön 2 forint dr. Kórodi Simon, dr. Szabó Zsigmond, Stefis Imre, Berger Manó, Czimmermán Ferenc, Rosenfeld Ede, Gránicz Károly, Lábos Mihály, Schwarz Simon 1—1 frt. Korber János, Sefica István, Pálán Mihály, Sonnwald Herman, Loncsarics Vilma, Vámosi Tivadar, Kovács Gyula, (Légrád) Friedfeld Henrik, Lóke Lajos, Muzer Ratael, Kmetykó Gyula, Löwy Adolf, Kohn N. (Gyurgyevác) Kele György (Kotor) dr. Rosenthal (Veszprém) Ruzsák János, Goldschmid Józsefnek (Légrád) 50—50 kr. Richter Imre, Haramija István és Goldschmid Fülöp 30—30 kr. Czimmermesia Fábán, Varga Matyas, Hajdinyák Jakab és Hajdinyák István 20—20 kr. A szives adományozók fogadják e helyen is az egylet köszönetét.

— **A lelkiismeret.** Fürst Jánoshoz a pozsonyi német evangélikus lelkészhez, folyó hó elején egy szegényesen öltözött vörösré fázott vándorlegény állított be. Azt mondta, hogy valami titok nyomja a lelkét, amit szeretne elmondani. Azután kevés biztatásra elbeszélte, hogy ezelőtt hat esztendővel Pozsonyban a Fa utcában egy fekete bőrtárcát talált. Haromszáz frt volt benne. Szegény mesterlegény volt, munka híján. Nem volt mit ennie. Szegény öreg anyja is beteg volt, és éhezett. Küzdött magában sokat, de végre is rászánta magát, hogy megtartsa a pénzt. Segített vele anyján és magán. Hat év óta senmi nyugta se volt. Végre hozzátalált, hogy a talált summát a munkájával előteremtse; most, hat év múlva eljött Teschen városából, hogy a pénzt adja vissza annak, aki elvesztette. A fekete tárcában Gratz Matyas nevére szóló postavezény is volt, s kitűnt, hogy e név viselője, egy pozsonyi gazdag mészáros vesztette el a háromszáz forintot. Az a Gratz meghalt; özvegye azonban átvette a pénzt és belőle jutalmul harminc forintot adott a becsületes megtalálónak.

— **Cigány-virtus.** Szilbács község egyik vendégfogadjójában egy fiatal emberekből álló társaság ugyancsak jókedvűen mulatott; folyó bor és a cigány huzza a csiklandós nótákat. Elféltájában már kőváros feji volt az ur és a cigány egyaránt, midőn a egyik fiatal ur azzal áll elő, hogy a primásnak nincs bátorsága pisztolyal a saját szájába löni. A cigány maga is megdöbbsent eleinte az eszmétől, de egy bizonyos összeg árán mégis hajlandónak mutatkozott az abszurd kívánság teljesítésére. A mulatók persze nem akarták elhinni, hogy a cigány ilyesmire képes lenne, de ő csakugyan megiette. A gyorsan megerkezett gajdborei orvosnak sikerült az egyik csontban megakadt golyót szerencsésen kivenni s a cigányprimást az életnek visszaadni. A primás aztán vígan tovább muzsikált a farsangoló közönségnek.

— **A sümeg-vidéki gazdakör** f. hó 1-én tartott választmányi ülésében igen nagy fontos-ságu közgazdasági kérdésekkel foglalkozott. Egyik a lapunkban már többször említett fillokszera ellenni védekezés. Az ülésen bejelentettek, hogy a kiküldött öös bizottság az eszmenék gyakorlati kivitelét megkezdte. Megrendelt 20.000 darab amerikai vesszőt s a Sümeg városától nyert föld-telep forgatásához hozzáfogott. Minthogy pedig a telep létesítése tetemes költség kíván, elhatározta az ülés, hogy 300 frt segélyért a megyei gazd. egyesülethez folyamodik. A másik pedig a len és kender termelésének nagyban való kultiválása. Hogy pedig a termelőndő anyagnak biztos piaca legyen, a kör megkeresi az alipáni hivatalt és az anya-egyesületet, hogy a szükséges lépéseket tegyék meg egy Sümegen vagy Z. Szent Gróthon felállítandó állami gyár-nak létesítése iránt. Vajha sikerülne az üdvö-eszmenék megtestesítését kivívni. Mi-azonban nem fog sikerülni, — minthogy tőlük nem mesz-sze Ikervárott Batthányi Lajos főmei kormányzó birtokán ily gyárat létesítenek, azt hisszük, hogy e gyárban a vidék is megfelelő piacra talál s ha a kender és len termelését nagyobb mérvben üzik a gazdák, úgy oly jövedelmi ágra tesznek szert, mely a jelenégi nyomasztó gazdasági viszonyok között valóban szan. otevő lesz.

— **Járványok.** Zalamegyében a következő fertőző betegségek leptek fel, mint járványok: a kanyaró Balaton-Füreden husz, a himlő Oroz-tony, Kerecseny, Bakónak községekben harmincnyolc, a vörheny Szent-Gróth, Koppány, Szántó, Nyírad és Sümegen nyolcvan, a difteritisz Nagy-Kanizsa, Zala Egerszeg, Dibri, Alsó-Lendva, Nemesrép, Baksa, Bellatine, Reznek és Edericsen hatvanhárom esettel. Meghalnak hatvannyolcan. Eddig a vérsavóval a megye minden részében szép sikert értek el az orvosok.

* **Teljes ellátást keres keresztény** család-nál vagy magános urnál javakorbeli hivatal-nok saját valamint három kislóru gyermeke számára. Házaság nincs kizárva. Nemestelkiség, tisztaság, egészséges lakás megkívánatik. Szives ajánlatok „Bizalom” alatt lapkiadóba kéreinek.

— **A meghűlésekből** gyakran igen súlyos betegségek keletkezhetnek, ha kellő időben alkalmas szerek nem alkalmaztatnak. Mint rendkívül hathatós szer a 25 év óta Horgony-Pain Expeller népszerű elnevezés alatt jó hírnévnek örvendő Tinct. Caps. comp. bedörzsölés igen jónak bizonyult. Csuiz, köszvény, fejfájás stb. ellen, gyakran már az egyszerű bedörzsölés elegendő a fájdalom csillapítására. Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölésnek egy háztartásban sem kellene hiányozni, már azért sem, mert majdnem minden gyógyszerárban kapható, 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben, tehát nagyon olcsó! Minthogy értéketlen utáztatok is léteznek, ajánlatos a vételnél a Horgony-védjegyre ügyelni.

— **Közhítség, rekedtség és elnyálkásodásnál** melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe Egger díjjutalmazott biztos hatású mell-pasztilláit. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban minden gyógyszerárban és nevesebb drogua üzletben, valamint **Egger A. fia** gyógyszerkülönlegességi gyárában **Bécs-Nussdorf**.

Szerkesztői üzenet.

— **6.** A cikknek olyan erős reklám-íze van, — hogy lehetetlen közléteni. Ahol még általánosan szól a gyógyszerészetről, ott mindenki szívesen olvasná, de a végéből már nagyon kierzik... az alkali bor zamatja.

II. Gy. Utóbb beküldött tárcacikkét nem közöl-hetjük.

W. L. „Juliska” ad reményt, hogy öntől még jó tárcát is kapunk. Ezt most ezzel a jó remény-nyel tesszük félre.

Sz. Gy. M. Keresztur. Azt mi is nagyon jól tudjuk, hogy az ottani apát minden tekintetben hivatása és kötelességűdsége magasztal áll. — A mennyiben a támadást mi sem tartottuk diszkret dolognak, megtettük észrevételünket. Ezzel azonban végeztünk. Beccs levelének közléttelével a dolgot legfőbb énelgyössé tesszük; — mert a benne elő-sorolt — egyébként igen szép dolgok — nem tar-toznak a felszínre verődött dolog érdeméhez.

D.... Szellemes közlemény egy lényeges fogvatkozásban szenved, t. i. hogy beküldje ismer-tellen előtűnk; a szerkesztőségnek okvetlen tudnia kell, kinek dolgozatát közli; hogy ez megtörténhes-sék, tessék inkognitóját velünk szemben feladni.

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR.*)

Bérbe adó!

Zákány községében egy régi

berendezett fűszer-üzlet és pék-

ség, ahhoz tartozó mellékhelyi-

ségekkel, lakással. Fölvilágosi-

tást ad a tulajdonos Spitzer

Ferenc Zákányban. 26 s. —

Hirdetések felvé-
tetnek
Fischel Fülöp könyvkeres-
kedésében
Nagy-Kanizsán.

*) Az e rovatban közöltékkért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

10387. szám 1894.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. törvényszék 1894. évi 9471. számú végzése következtében dr. Schwarcz Adolf nagykanizsai ügyvéd által képviselt Münz József nagykanizsai lakos javára Szabó József nagykanizsai lakos ellen 184 frt 71 kr. s jár-erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás-ujján lefogalt és 366 frtra becsült zongora, butorok, ágyneműek, varrogép és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. jbróság 10387/1894 számú végzése folytán 184 frt 71 kr. tőkeövetelés, ennek 1894. évi szeptember hó 19-ik napjától járó 6% kamatai és bíróság már megállapított költségei erejéig Nagy-Kanizsán alperes lakásán leendő eszközésére

1895-ik évi február 2-ik napjának délután 2 órája

határidőül kiüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek becsáron alul s e fognak adatni.

Kelt Nagy-Kanizsán 1895. évi január hó 29. napján.

VARGA JÁNOS.
kír. bírósági végrehajtó.

29. 1895. szám.

Árverési hírdelmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezzel közhírré teszi, hogy a letenyei kir. járásbíróág 2847/1894. számú végzése által Szabó Istvánné oltárczi lakos javára Lakos Kovács József által képviselt k. Lakatos Kovács Ferenc oltárczi lakos ellen 15 frt 15ke, eddig 29 frt 25 kr. perkölség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefozlal és 301 frt 10 kr-ra becsült asztal, sarokpad, három láda, két ló és két tehénből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladotnak.

Mely árverésnek a 112. 1895. sz. kiküldést rendelvő végzés folytán a helyszínen vagyis Oltárczon végrehajtást szenvedő lakosánál leendő eszközlésére

1895-ik évi február hó 12-ik napján délelőtt 11 órája

határidőül kiüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezzel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alul s eladotni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Letenyén 1895. évi január hó 28-ik napján.

SCHMIDT JÁNOS,
kír. bírósági végrehajtó.

MEGHIVÓ.**A nagy-kanizsai takarékpénztár részvénytársaság**

f. 1895. évi február hó 10-én d. e. 10 órakor

tartandja saját helyiségében

50. évi rendes közgyűlését,

melyhez a t. cz. részvényeseket tisztelettel meghívja

Az igazgatóság.

Tanácskozási tárgyak sorrendje:

1. Igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések.
2. A mérleg előterjesztése; az osztalék megállapítása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése feletti határozathozatal.
3. A hivatalos közlöny kijelölése.
4. Igazgatósági indítvány a részvénytőke tölemelése és a tartalékalap gyarapítása tárgyában.
5. Az alapszabályok 3. és 11. §§-ainak módosítása.
6. Az alapszabályok 27. §-a értelmében visszalépő 8 igazgatósági tag, úgy a 3 tagból álló felügyelő-bizottság helyett újak, esetleg azoknak ismétli megválasztása és pedig a sorrendben levő Bahochay György, Blau Lajos, Blau Pál, id. Fesselhofer József, Grünhut Henrik, Kürschner Ignác, Rosentfeld Adolf és Scherz Richard igazgatósági tagok helyett 3 évre, míg a 3 tagból álló felügyelő-bizottság helyett egy évi időtartamra.
7. Netáni indítványok.

JEGYZET: A t. cz. részvényesek figyelemztetnek, miszerint szavazó lapjaikat 1895. évi február hó 9-ik napján délelőtt 9—12., délután 3—5 óráig az intézet helyiségében átvehetik.

Megjegyzetlik, hogy az alapszabályok 11 §-a szerint szavazati jogot csak az gyakorolhat, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg négy héttel nevére átiratik.

MEGHIVÁS.**A „Nagykanizsai Segély-Egylet Szövetkezet” által**

1895. évi február hó 24-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésre

a szövetkezeti tagok tisztelettel meghívotnak.

TARGYSOROZAT:

1. Az 1894. évi zárszámadás előterjesztése és az erre vonatkozó igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, úgy az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése.
  2. Az alapszabályok 45-ik §-ának módosítása.
  3. A VIII. ciklus (1892—1896. éviársulat) időtartamának egy-éves meghosszabbítása.
  4. A sorrend szerint kilépő 8 igazgatósági tag helyett újak, esetleg azoknak ismétli megválasztása és pedig: a sorrendben levő Berdin Márton, Pintér Sándor, Fleischacker József, Fischer József, Beck Miksa, Goldstein Jaques, Tass Simon és Bogenrieder József igazgatósági tag helyett három évre, — elhalt Fischer Samu igazgatósági tag helyébe egy évi időtartamra.
  5. A felügyelő bizottság választása.
  6. Hivatalos közlöny kijelölése.
- Kelt Nagy-Kanizsán, 1895. évi január 31-én.

Az igazgatóság.

A mérleg az egyleti helyiségben betekinhető, hol egyttal a szavazatlapok a közgyűlést megelőző két napon átvehetők.

A nagy-kanizsai Bankegyesület

részvénytársaság

1895. évi február 23-án d. u. 3 órakor

saját helyiségében

huszonegyedik évi

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

tartandja, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

- a) Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések.
- b) Az 1894 iki mérleg feletti határozat és az osztalék megállapítása.
- c) Az igazgató-tanács választás utjáni kiegészítése az alapszabályok 15 ik §-ának figyelemben tartása mellett.
- d) A felügyelő-bizottság megválasztása.
- e) Egyébb — alapszabályszerűleg bejelentett indítványok tárgyalása:

Azon tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen szavazati jogukat érvényesíteni óhajtják, felhivatnak, miszerint az alapszabályok 33. §-ához képest még le nem járt szelvényekkel ellátott részvényeiket f. év február 14-étől február 22-éig terjedő időközben az egyesületi pénztárnál letétmenyezzék.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1895 január 29-én.

Az igazgató-tanács.

Szerkesztőség:

F. u. t. e. n. a. Ollop-Álló háza.

Idő intézendő a lap szemleli részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert emberek fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZÁLA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátyagyár és serfőződe r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint két-szer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischei Fülöp könyvtárára adás.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetéseik jutányosan számítottak.

Nyitlatter pótlására 10 kr.

Előfizetésnek, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischei Fülöp könyvtárára adás intézendő.

II. Dózsa György.

A magyar nemzet történelmében a legmagasztosabb eseménynek: a honalapításnak ezerek évfordulóját készülünk megünnepelni. Szent István magyar király amaz elhatározásának, a melylyel a magyar államot és alkotmányt évszázadokra megállapította és nagyvá tette, kilencszázadik évfordulóján állunk. Korában páratlan bölcseséggel és államférfiai éleslátással uralkodóvá tette a keresztény vallást e hazában s összeolvasztotta a hazaszeretetet a vallásossággal. Nemzeti vallással tette hitét s hitvallásává tette a nemzeti lét megvédésének kötelezettségét. A legszentebb örökség gyanánt hagyta utódaira és a késő századok nemzedékeire ama hagyományt, mely mindig érvényesült a hosszú kilenc század alatt, hogy a magyar nemzetet létküzdelmében megvédeni első sorban a vallás felkent hívei vannak hivatva.

Az elmúlt hosszú századok alatt egyetlen egyszer sem tapasztaltuk Szent István hagyományának megszegését. Legalább a történelem, mely hazánk viszontagságaiból számtalan szomorú napot foglal magában, ilyenről nem emlékszik meg.

Csak most, a honalapítás ezredéves fordulóján tűnik elénk váratlanul, rémület gerjesztve egy fanatikus párt, — mely Szent István hitét vallva, Szent István bírodalmát akarja megrontani. Ez államrontók hada, a milyen gyorsan támadt, époly veszélyes elemet képez. Hogy titkos elő-

munkálatok alapján jött e szövetkezés létre, azt fegyelmetségtükben látjuk bizonyítva.

Hogy a céljaik elérését elősegítő eszközök megválogatásában nem kényesek, — azt legjobban tanúsítja az, miszerint készek a fajgyűlölettel s a nemzetiségi izgatókkal is szövetkezni, csak hogy államellenes törekvéseiket megvalósíthassák.

Biztató hajnalfény helyett nagyon szomorú világot vet a néppárt feltűnése hazánk egén akkor, midőn ezeréves fennállásunk ünnepére készülünk.

Ünnepjelző örömtüzek helyett az ország hegységien faj- és nemzetiségi gyűlölettel szított máglyák jelennek majd meg, ha ez elem erőre kap. A hit fanatikus túrlmetlensége készül elfoglalni nálunk a törvényes jog helyét és egyetemben megfenyegetve látjuk a polgári szabadság, egyenlőség és testvériség keserves küzdelmek árán megszerzett vívmányait.

Gyorsan, mint a száraz avar közt futó tűz, terjed e néppárt kárhóztos népszerűsége az ország minden vidékén.

Vezérek, a rövidlátó individuumok mintaképei, újongva látják dohos elveik terjedését. Sejtelmével sem bírnak annak, hogy a népet, melyet fanatizálnak, oly mederbe sodorják a mely a vezérre, csapatra egyaránt végzetes leszen. Elkeseredést, telháborodást oltanak a nép lelkébe, felgyújtva benne az ellenállás vágyát a törvény ellenében; csillapító szerről, fékező eszközről azonban nem gondoskodnak.

Mintha nem volna elég bajunk gazdasági

téren; mintha nem volna elég kárhóztos ránk nézve a nemzetiségi izgatások megújulása; mintha nem törne állami létünk ellen a szocialismus háborgása: az állam megterhelt hajójára újabb terhet hordanak éppen azok, a kik az állam rendes terheinek viseléséhez a legnagyobb türelmetlenséggel járulnak.

Ha az Eszterházy Miklós Móricz gróthoz hasonló arisztokraták őseik tradícióit megtagadva, az állam üdvös szolgálatától borzonganak és kivonják magukat: az még el-tűrhető. De, hogy ősi nevük káprázatos-ságával államellenes tendenciák örvényébe sodorják a népet: az a hazaárulás bünével azonos.

Az Eszterházy Miklós Móricz és társai által iniciált mozgalom veszélyességét látva, csak abban lelünk némi megnyugtatót, hogy a magyar nemzet művelt lelkületű főpapjai, — azok, akik legelső sorban vannak hivatva a vallás védelmére kelni, nem találják okot arra, hogy a néhány ur által összetoborzott néppárti csöcselék programját adoptálják, avagy azzal solidaritást vállaljanak. E jelenség kijózaníthatná a fanatikus néppárt matadorait és öntudatlan excelenciás anarchistáit. Igen: néppárti esöcselék mondunk, mert tagadjuk azt, hogy a józan eszű, derék magyar nép lenne az, a mely „néppárt” elnevezés alatt az excellenciás reverendás demagogok hálóiban evickél.

Nagyon szomorú jelenség az, hogy az ezredik évforduló beálta előtt ünnepi előkészsületek helyett, az ünneprontók ellen kell

A „ZALA” tárcája.

Álmodok.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

Csak kevés ember van, aki nem álmodik. — Közönséges oly emberek ezek, kik csak anyagi élvezet ismernek, kiknek szellemi tevékenysége, habár normalis, magasabb lendületet sohasem vesz, akiknek, amin mondani szokás, idegeik nincsenek, nyugalomukból s a köznapiág örvényéből semmi által ki nem zökkenetnek, s gondatlanul és gondatlanul mennek keresztül az életen. Ezekhez közel állanak a tuat-emberek.

Érzési tehetségük szerint alakulnak álmaik. Ha semmi meg nem indítja őket, nem álmodnak semmit. Ha valamely kellemetlen dolog miatt izgatottak, különféle borzalmas dolgok álmodnak, anélkül, hogy ebben valami összefüggés találhatnánk; ha jól megy dolguk, ha valami örömdetes esemény éri őket, akkor — az álmodók finom érzéséhez képest — többé kevésbé kedves álmot látnak.

Minden osztályban vannak emberek, kik erősen hiszik, hogy a tűz szerencsét jelent; tűst szerencsétlenséget; fekete macskák — hamis embereket, kemény pénz kemény szót, tuc. anélkül, hogy megtudnák mondani: miért? A stubembe-rek egy része határozottan bizonyos jelentőséget tulajdonít az álmoknak.

Sok kellemetlenség, bánat érte már amiatt az

embereket, — épuget mint a jóslás művésze által.

Egy idősebb, felette tisztos és finom műveltségű nő nagyon is hitt az álmok jelentőségében. Egykor azt álmodta, hogy gonosz fekete macskák fogják körül s koporsóba akarják szorítani. Eliszonyodva ébredt fel s aggodalmában így okoskodott: fekete macskák hamis embereket jelentenek kik természetesen halálra akarnák bosszantani mert mire való lett volna ott a koporsó? S azt mondta magának: Az első ember, aki ma hozzád jön, téged a sirba akar hozni. Az egyetlen személy, kiaz öreg nőhöz jött, saját leánya volt, ki anyját hosszú évek multán felkereste, hogy bocsánatot kérjen azért, hogy ő, a leány szive hajlamát követte s annak a férfinak adta kezét, kit anyja nem akart. A gyermek szive jogát követelte, de az anyai szív kemény maradt, mert az öreg asszonyban élt az álom a koporsóóról s a fekete macskákról, s az oly forrón kért bocsánatot nem adta meg.

Nem gondolom, hogy az álmoknak semmi jelentőségük sincs, de csak azokat az embereket tartom jogosultaknak saját álmaik megfejtésére, kik különösen finom lelki szervezettel bírnak.

Az álom gyakran minden szépek és dicsőnek a foglalatja, gyakran rémes kísértet, mely messzire veti árnyékát.

Nagyjában azonban mint valami éhes mámorító dogot fogjuk fel az álmot. Nem a mi felizgatót képzelünk varázsolja elénk az elragadó álmoképeket hanem szívünk sajátos érzése idézi elő s a képzetet csak ragyogó színekkel ékesíti.

De mi tulajdonképen az álom? Az én véleményem szerint egy neme a lélekvándorlásnak. Ugy hiszem, hogy nem lehet valamely személyről álmodni, hogyha az illetőnek lelke nincs nálunk látogatóban. Aki az álomélelet figyelmesen szemléli, csakhamar e nézethez jut.

Hogyha valamely meghatározott személyről álmodunk, akkor valami által különösen közel jutott hozzánk.

De miképen történhetik ez? Egy gondolat által, melylyel a különben tőlünk távol álló személylyel közösen bírnak.

Körülbelül így kép-elem magamnak ezt

Napközben valaki valami különös gondolattal emlékezett meg rólnak; azt érzi, hogy egy gondolatot neki közlenie kell velünk, de a tér és idő elválasztja tőlünk. Nyugalomra tér, de mialatt alusszik, lelke a gondolattal együtt elhagyja a testet, mert mialatt alusszuk lelkünk elszáll, és a gondolattal együtt, mely egész napon át foglalkoztatta, azon személyhez repül, akinek ama gondolat szólt.

Ez pedig, talán már ösztönt nyerve, fogadja e lelket s a gondolatcserebeu keletkezik az álom. S azért minden álmoknak meg is van a maga jelentősége, de csak kevés kiválasztottknak adatott azokat megfejteni.

Nyitott sir nekünk minden éjszaka, az alvás lelkünknek fekete függöny. Nem tudjuk, mikor este nyugalomra térünk, hogy a reggelt meglátjuk-e, s nem látunk semmitsem körülöttünk és magunkban, mikor elalszunk s szempilláink lezá-

CSARNOK.

Vallás a költészetben.

Irtja: HALÁSZ MARGIT.

Vallás és költészet két oly fogalom, mely szorosán összefügg egymással, úgy, hogy egyiket a másik nélkül el sem képzelhetjük.

Nincs oly vallás — legyen az akár zsidó, keresztény, mohamedán, buddhista, bramín, avagy Fetis-imádó — melyben költészet ne volna, melynek nimbuszát nem a benne rejlő poézis adná meg.

Ha a szerelem gyújtja a költő szívét lángra, hogy lantján édes dalt zenjen: a vallásos érzelmet megadja, meghozza az ihlet perceit s az értelem dallá alakul. Ezt látjuk már az ókorban, midőn Salamon király megírta az „Énekek éneké”-t s a templomszentelési imát, amelyeknek szépségét, keleti lenyegét a modern világ is dicsőíti. Az Énekek énekén meglátszik ugyan a kelti fantázia, mely sokkal élénkebben s káprázatosabb színekben fest s nyugotinál, mégis ezt tartják az ókor legremekőbb költeményének, dacára annak, hogy sem hexaméterben, sem rímekben nincs írva.

Ugy Salamon, mint atyja Dávid király a zsidó nemzet felkent lantosai voltak. Dávid a zsoltáros király maga is irt zsoltárokat, de őrzö zedte azokat is, melyek a nép ajkán ismeretesek voltak s kiadta az énekő mestereknek. Ezek között a legelső helyet foglalhatná el a XC edik zsoltár, melynek két első strófiája verses fordításban így hangzik:

*Te benned bízunk eleitől fogva,
Uram Téged tartottunk hajlékunknak,
Hogy még semmi heggek nem voltak,
Hogy még sem ég, sem föld nem volt formálta
Te voltál és Te vagy erős Isten!
Es Te megmaradsz minden időben.*

*Az embereket Te meghagyod halni
Es azt mondod az emberi nemzetnek:
Legyetek porrá, kik porból lettetek!
Mert ezer esztendő előtted annyi:
Miát a tegnapiak ő elmuló-a
Es egy éjnek rövid vigyázása.*

»Hogy mi volt egy éjnek rövid vigyázása?« A régi Judeában az éj-zukát három részre, vagyis három „vigyázásra” osztották az öröknek (ugy látszik, hogy jobb módjuk volt, mint a mi modern bakterainknak) s ezt az igen kevés időt teszi hasonlóba Mózes.

Dávidot és Salamont méltán nevezhetjük a zsidó nemzet cla-sikusainak.

De nemcsak ott, ahol az igaz Isten kijelene létezett, hanem azok között is találunk vallásos költeményt, akik nem létező alakokat bíttek Istennek, mint például a görögök és rómaiak. Phaedros nagyon fél az olimpiai isenektől s mikor mennydörgést hall, elbuvik. Ezt írja le az »Olympiai ének«-ben.

A mint a keresztény vallás a németekhez behozatott, mindjárt megtette hatását az ó german költészetre.

A legrégebbi irodalmi emlék gyanánt az Ulphilas-féle goth biblia-fordítást említhetem Kr. u. 380-ból, de minthogy ezen régi ós únicum egyedül magánosan áll: itt csak rámutatok s a német-vallásos irodalom és költészet történetét, illetve eljárt csak a kereszténységnek Németországba való behozatala utáni időre visszemen fel. Miután pedig a tudomány és irodalom főként a papok, szerzetesek kezében volt: a tárgy többnyire vallásos lett. Külös alakban előbb a aliteratio ura kodott, de később divat volt a sorvéges rim is.

A »Muspilli« töredék a végteletről, nevé egy benne előforduló szótól vette, mely világéget jelent.

A »Heiland« ó sász költemény, evangeliumi harmonia, állítólag ezt egy paraszt csinálta.

A legrégebbi weigrimes költemény: »Krist«, írta Affrid weissenburgi bencés szerzetes E-sassban, 870 ben.

A tizenhatodik század nagy reformátora dr. Luther Marton a milyen híres prózáiró, szi tén olyan költő volt. Legkiválóbb költeményének tartják a következőt, melyet az evangélikusok nagy becsben tartanak:

*Ervös várunk nekünk az Isten.
Es tegyerünk ellenség ellen.*

*Megszabadít minden vesztélytől,
Mik ránk törnek most mindenfelől.*

*A mi ellenünk
Háborog velünk,
Erővel, tegycerrel
Es nagy csalódsággal,
Es minden nagy hatalmassággal.*

Persze fordításban nem hangzik oly szépen mint eredetiben.

Folytatása következik.

TORVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Felsőbb bíróságoktól leérkeztek.

Özv. Jakopanez Jánosné szül. Kárasz Verona felperesnek Panker András és neje Jakopanez Franciska alperes elleni pere a táblától helyben hagyó ítélettel.

Szeccán Antal felperesnek — Jugh Márton és neje alperesek elleni pere a táblától helyben hagyó ítélettel.

Böröcz Pap Apollonia s társai felpereseknek Süveges Pap János elleni pere a táblától helyben hagyó ítélettel.

Szabó Józsefnek özv. Horváth (Beretvás) Józsefné st. elleni pere a táblától helyben hagyó ítélettel.

Szerkesztői üzenet.

S I. Gelse. Az érintett híreket nem kaptuk meg. Hogy a levél hol tövedhetett el: nem tudjuk.

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTÉR.*)

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, — ha gyárból rendelik, fekete, fehér és színeseket 35 krtól 14 frt 65 krtig méterenként, sima, csikos, kocskászott, mintázottakat, damaasztot s a t. (mintegy 340 különböző minőség és 2000 különböző mintázatban) s a t. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat póstaforráltával küld: Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, Svajczba címzett levelekre 10 kros, és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (5 52—1)

Bérbe adó!
Zákány községében egy régi berendezett fűszer-üzlet és pékség, ahoz tartozó melléképítményekkel, lakással. Fölvilágosítást ad a tulajdonos Spitzer Ferenc Zákányban. 26 s. —

Kitűnő minőségű

VETŐMAG-ÁRPA

kapható: Grünhut Fülöp és fia cégnél

24 1— NAGY KANIZSAN.

Kívánatra minta küldetik!

*) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

MEGHIVÓ.

A nagy-kanizsai takarékpénztár részvénytársaság

f. 1895. évi február hó 10-én d. e. 10 órakor

tartandja saját helyiségében

50. évi rendes közgyűlését,

melyhez a t. cz. részvényeseket tisztelettel meghívja

Az igazgatóság.

Tanácskozási tárgyak sorrendje:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések.
2. A mérleg előterjesztése; az osztalék megállapítása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése feletti határozathozatal.
3. A hivatalos közlöny kijelölése.
4. Igazgatósági indítvány a részvénytöke fölemelése és a tartalékalap gyarapítása tárgyában.
5. Az alapszabályok 3. és 11. §§-ainak módosítása.
6. Az alapszabályok 27. §-a értelmében visszalépő 8 igazgatósági tag, úgy a 3 tagból álló felügyelő-bizottság helyett újak, esetleg azoknak ismétli megválasztása és pedig a sorrendben levő Bahochay György, Blau Lajos, Blau Pál, id. Fesselhofer József, Grünhut Henrik, Kürschner Ignác, Rosenfeld Adolf és Scherz Richard igazgatósági tagok helyett 3 évre, míg a 3 tagból álló felügyelő-bizottság helyett egy évi időtartamra.
7. Netáni indítványok.

JEGYZET: A t. cz. részvényesek figyelmeztettetnek, miszerint szavazó lapjaikat 1895. évi február hó 9-ik napján delelőtt 9—12., delután 3—5 óráig az intézet helyiségében átvehetik.

Megjegyeztetik, hogy az alapszabályok 11 §-a szerint szavazati jogot csak az gyakorolhat, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg négy héttel nevére átíratik.

CSARNOK.

Vallás a költészetben.

Irtá: HALÁSZ MARGIT.

Vallás és költészet két oly fogalom, mely szorosán összefügg egymással, úgy, hogy egyiket a másik nélkül el sem képzelhetjük.

Nincs oly vallás — legyen az akár zsidó, keresztény, mohamedán, buddhista, bramin, avagy Fetis-imádó — melyben költészet ne volna, melynek nimbuszát nem a benne rejlő poézis adná meg.

Ha a szerelem gyújtja a költő szívéét lángra, hogy lantján édes dalt zenjen: a vallásos értelem megadja, meghozza az ihlet perceit s az értelem dallá alakul. Ezt látjuk már az ókorban, midőn Salamon király megírta az „Énekek éneké”-t s a templomszentelési imát, amelyeknek szépségét, keleti lénységét a modern világ is dicsóíja. Az Énekek énekén meglátszik ugyan a kleti fantázia, mely sokkal élénkebben s káprázatosabb színekben fest s nyugotnál, mégis ezt tartják az ókor legremekőbb költeményének, dacára annak, hogy sem hexaméterben, sem rímekben nincs írva.

Ugy Salamon, mint atyja Dávid király a zsidó nemzet felkent lantosa voltak. Dávid a zsoltáros király maga is irt zsoltárokat, de őrsze zedte azokat is, melyek a nép ajkán ismeretesek voltak s kiadta az ének ő mesternek. Ezek között a legelső helyet foglalhatná el a XC edik zsoltár, melynek két első stróféja verses fordításban így hangzik:

*Te benned bízunk eleitől fogva,
Uram Téged tartottunk hajlékunknak,
Hogy még semmi hegyek nem voltak,
Hogy még sem ég, sem föld nem volt formálva
Te voltál és Te vagy erős Isten!
És Te megmaradsz minden időben.*

*Az embereket Te meghagyod halni
És azt mondod az emberi nemzetnek:
Legyetek porrá kik porból lettek!
Mert ezer esztendő előtte annyi:
Mint a tegnapiak ő elmúlása
És egy éjnek rövid vigyázása.*

»Hogy mi volt egy éjnek rövid vigyázása?« A régi Judeában az éj-zukát három részre, vagyis három „vigyázásra” osztották az öröknek (ugy látszik, hogy jobb módjuk volt, mint a mi modern bakterainknak) s ezt szígen kevés időt teszi hasonlaba Mózes.

Dávidot és Samont méltán nevezhetjük s zsidó nemzet claszikusainak.

De nemcsak ott, ahol az igaz Isten kijelen tése létezett, hanem azok között is találunk vallásos költeményt, akik nem léteztek alakokat hittek Istennek, mint például a görögök és rómaiak. Phaedros nagyon fél az olimpiai isenektől s mikor mennydörgést hall, elbuvik. Ezt írja le az „Olympusi ének”-ben.

A mint a keresztény vallás a németekhez behozott, mindjárt megtette hatását az ó german költészetre.

A legrégebb irodalmi emlék gyanánt az Ulphilas-féle goth biblia-fordítást említhetem Kr. u. 380-ból, de minthogy ezen régi ós únícum egyedül magánosan áll: itt csak rámutatok s a német vallásos irodalom és költészet történetét, illetve elejét csak a kereszténységnek Németországba való behozatala utáni időre visszem fel. Miután pedig a tudomány és irodalom löként a papok, szerzetesek kezében volt: a tárgy többnyire vallásos lett. Külső alakban előbb a aliteratio ura kodott, de később divat volt a sorvéges rím is.

A „Muspilli” töredék a végteletről, nevé egy benne előforduló szótól vette, mely világéget jelent.

A „Heiland” ó sász költemény, evangéliumi harmonia, állítólag ezt egy paraszt csinálta.

A legrégebb végrimes költemény: »Krist», írta Affrid weissenburgi bencés szerzetes Eisenában, 870-ben.

A tizenhatodik század nagy reformátora dr. Luther Marton a milyen híres prózáiról, szí tén olyan költő volt. Legkiválóbb költeményének tartják a következőt, melyet az evangélikusok nagy becsben tartanak:

*Erdő várunk nekünk az Isten.
És tegyerünk ellenség ellen.*

*Megszabadít minden veszedélytől,
Mik ránk törnek most mindenfelől.*

*A mi ellentünk
Háborog velünk,
Érvel, fegyverrel
És nagy családörvossal,
És minden nagy hatalmassággal.*

Persze fordításban nem hangzik oly szépen mint eredetiben.

Folytatása következik.

TORVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Felőbb bíróságoktól leérkeztek.

Ózv. Jakopanez Jánosné szül. Káráz Verona felperesnek Panker András és neje Jakopanez Franciska alperes elleni pere a táblától helyben hagyó ítélettel.

Szeccán Antal felperesnek — Jugh Márton és neje alperesek elleni pere a táblától helyben hagyó ítélettel.

Böröcz Pap Apollonia s társai felpereseknek Süveges Pap János elleni pere a táblától helyben hagyó ítélettel.

Szabó Józsefnek ózv. Horváth (Beretvás) Józsefné st. elleni pere a táblától helyben hagyó ítélettel.

Szerkesztői üzenet.

S I. Geise. Az érintett híreket nem kaptuk meg. Hogy a levél hol tévedhetett el: nem tudjuk.

Felölős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR*)

Hemseberg-selyem csak akkor valódi, — ha gyárából rendelik, fekete, fehér és színeseket 35 krtól 14 krt 65 krt méterenként, sima, csikos, kocskázott, mintázottakat, damasztot s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző mintázatban) s. a. t. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: Hemseberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Záríchben, Svajczba címzett levelekre 10 kron, és levelezőlapokra 5 kron bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (5 52—1)

Bérbe adó!

Zákány községében egy régi berendezett fűszer-füzlet és pékség, ahoz tartozó mellékhelyiségekkel, lakással. Fölvilágosítást ad a tulajdonos Spitzer Ferenc Zákányban. 26 s. —

Kitűnő minőségű

VETŐMAG-ÁRPA

kapható: Grünhut Fülöp és fia társaság

24 1— NAGY KANIZSÁN.

Kívánatra minta küldetik!

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

MEGHIVÓ.

A nagy-kanizsai takarékpénztár részvénytársaság

f. 1895. évi február hó 10-én d. e. 10 órakor

tartandja saját helyiségében

50. évi rendes közgyűlést,

melyhez a t. cz. részvényeseket tisztelettel meghívja

AZ igazgatóság.

Tanácskozási tárgyak sorrendje:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések.
2. A mérleg előterjesztése; az osztalék megállapítása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése feletti határozathozatal.
3. A hivatalos közlöny kijelölése.
4. Igazgatósági indítvány a részvénytőke tölemelése és a tartalékalap gyarapítása tárgyában.
5. Az alapszabályok 3. és 11. §§-ainak módosítása.
6. Az alapszabályok 27. §-a értelmében visszalépő 8 igazgatósági tag, úgy a 3 tagból álló felügyelő-bizottság helyett újak, esetleg azoknak ismétli megválasztása és pedig a sorrendben levő Bahochay György, Blau Lajos, Blau Pál, id. Fesselhofer József, Grünhut Henrik, Kürschner Ignác, Rosenfeld Adolf és Scherz Richard igazgatósági tagok helyett 3 évre, míg a 3 tagból álló felügyelő-bizottság helyett egy évi időtartamra.
7. Netáni indítványok.

JEGYZET: A t. cz. részvényesek figyelemztetnek, miszerint szavazó lapjaikat 1895. évi február hó 9-ik napján délelőtt 9—12., délután 3—5 óráig az intézet helyiségében átvehetik.

Megjegyeztetik, hogy az alapszabályok 11 §-a szerint szavazati jogot csak az gyakorolhat, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg négy héttel nevére átíratik.

MEGHIVÓ!

A „Letenyei Önszegélyző-Egylet Szövetkezet“

1895. évi február hó 26-ikán, d. u. 2 órakor, Letenyén, intézeti helyiségeiben

rendes közgyűlést

tart, — melyre a segély-egylet tagjait tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Mérleg előterjesztése.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Felügyelő bizottság megválasztása.
4. Pénztárnok kérelmének tárgyalása tisztí fizetésének felemelése iránt.
5. Esetleges indítványok tárgyalása.
6. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.

Az igazgatónag.

Nem a reklámnak, hanem a sok ezer ember általi személyes továbbajánlásnak, — a kik a

Richter-féle Tinct. capsici comp.-f (Horgony-Pain-Expellent)

az utolsó 25 évben jó sikerrel használták, — köszönhető ezen igazán biztos hatású házi-szer nagy olterjesztését és általános kedveltségét. Kí a Tinct. capsici comp.-f (Horgony-Pain-Expellent) készítményét, orszámi (tagszaggatásnál), keresztcsont-fájásnál, fej- és fogfájásnál, csigfájásnál, fájdalomcsillapító bedorzólesként alkalmazta, abból egy üveget mindig készletben fog tartani, hogy azt meghűléseknél is, mint levezető, elhárító szernek alkalmazhassa. Ezen rég jónak bizonyult házi-szernek ára igen olcsó, tudniillik 40 kr., 70 kr. és 1 ft. 20 kr. üvegenként. — Kapható a gyógyszerárakban; Budapest: **Török József** gyógyszerésznél. Csak a „Horgony“ védjeggyel ellátott üvegek elfogadandók. Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüring.

KLYTHIA a bőr ápolására, szépítésére és finomítására Puder.

Legelőkelőbb sötétkeki, hál és társalgó PUDER.

— Fehér, rózsaszín és sárga —

vegyileg analizált és ajánlva Dr. Fohl J. J. Cs. Kir. tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

Énem sötétkeki szappan és illatszer-gyáros. Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile 2. Kapható a legtöbb illatszer-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszerárakban.

10

Egy doboz ára: 1 forint 20 krajcár.

Utánvétellel vagy az

összeg előleges beki-

dése után küldetik.

2 arany, 13 ezüst érem. 9 dísz- és elismerő okmány

Kwizda-féle

Korneuburgi marha-táppor.

lovak, aszvasmarha és juhok számára. Egész dobozzal 70 kr., — fél dobozzal 35 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint tehenekei a te-javitás a tejelelképesség fokozása céljából.

Fé letét:

Tessék a fön-nábbi védjegyre ügyelni a vé-telési határolot-tan kifejezsi Kwizda féleKor-neuburgi marha-táppor.

Kwizda Ferencz János oestrák cs. és kir. és román kir. udvari szál-lító kerületi gyogy-szerárakban Korneuburgban Béce mellett.

Valódi minőség-ben gyógyszer-árakban és drogistiknál kapható.

!! URAKNAK !!

Gyengült férfierőnél kiváló szolgálatot tesz a cs. kir. szabadalmazott „galvan-villam-készülék“ önhasználatra orvosok által egész Európában melegen ajánlva. **Volta tanár módszere.** Leírás boríték alatt 10 kr. levéljegy beki-dése ellen. Kapható: **Augenfeld J.** elek-trotechnikus és cs. kir. szab. tulajdonosánál 76 — BÉCS, I., Schuerstrasse 18. sz. a.

Ne vásároljon **vetőmagot** mig **HALDEK** magkereskedéséből (BUDAPEST, Károly-körut 9. sz. a.) árjegyzéket nem kér.

A nagy-kanizsai Bankegyesület

részvénytársaság

1895. évi február 23-án d. u. 3 órakor

saját helyiségében

huszonegyedik évi

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

tartandja, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

- Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések.
  - Az 1894 iki mérleg feletti határozat és az osztalék megállapítása.
  - Az igazgató-tanács választás utjání kiegészítése az alapszabályok 15 ik §-ának figyelemben tartása mellett
- (Ez alkalommal sorrend szerint kilépnek: Ebenspanger Lipót és Stern J. Mór urak.
- A felügyelő-bizottság megválasztása.
  - Egyébb — alapszabályszerűleg bejelentett indítványok tárgyalása.

Azon tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen szavazati jogukat érvényesíteni óhajtják, felhívotnak, miszerint az alapszabályok 33. §-ához képest még le nem járt szelvényekkel ellátott részvényeiket f év február 14-étől február 22-éig terjedő időközben az egyesületi pénztárnál letétmenyezzék.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1895 január 29-én.

Az igazgató-tanács.

WEISS JAKAB

≡ BUTOR ≡

GYÁRI RAKTÁRA.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

NAGY-KANIZSÁN

Blau Pál-téle ház, előbb „Hein”-féle kávéház helyiségében

BUTOR ÜZLETET

nyitottam,

és bátorkodom a nagyérdemű közönséget ezen raktáram megtekintésére meghívni, a mely alkalommal meggyőződhetik arról, hogy raktáram minden fajú és minőségű butorral, a legfinomabb berendezéstől kezdve egyszerű árukig — dúsan van felszerelve.

Bevásárlásaimat közvetlen a legkiválóbb bécsi műasztalosoknál eszközölöm és ennek következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak a legmodernebb ízlést kielégíthetem, hanem egyuttal kiváló jót is nyújthatok a legolcsóbb áron, úgy, hogy nálam bárki is a legmegfelelőbbben vásárolhat.

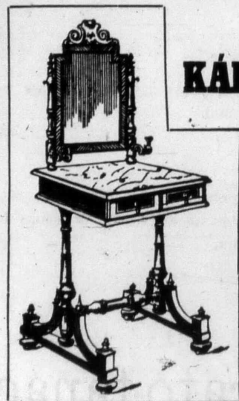
Ezenkívül berendeztem egy műhelyt

KÁRPITOS és DISZITÓ-MUNKÁKRA

és ezen irányban is képes vagyok a legmesszebb menő igényeknek megfelelni.

Mély tisztelettel

WEISS JAKAB.

Szerkesztőség:

Fő-utca a Ollopfőle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert cselekből fogadhatók el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letényei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőzde r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvtáreszköze.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyiltár nettóára 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetések vonatkozású Fischel Fülöp könyvtáreszközebe intézendők.

Isten uja.

A magyarországi néppárt megalakulása általában is aggodalomba ejthette a szabadelvűség mindazon barátait, akik a fejlődő korszak elvitázhatatlan követelményeként ismerik fel az egyházpolitikai törvényeket, mint a művelt kultúr-államok közébelépés egyik nélkülözhetetlen bizonyítékát: az azonban, ami a néppárt cége alatt a csáktornyai választással kapcsolatban történt, a tények higgadt szemlélőjére, — de különösen reánk zalavármegyiekre valóban megdöbbentő.

Addig míg egy párt a rendelkezésére álló alkotmányos eszközökkel valamely fenálló törvény revízióját, megváltoztatását követeli, alkotmányos polgári jogaival él, és még itt-ott aberrációjában is elnézésre számíthat; de midőn arra a térre jutott, — amelyen a csáktornyai néppártot láttuk a végső kétségbeesés erejével küzdelemben, akkor minden magyar embernek fel kell ismernie a mozgásban nyilvánuló imminens veszélyt, s kell, hogy annak testtel és lélekkel ellenálljon.

Eltagadhatatlan tény, hogy a csáktornyai néppártot legnagyobb részben, sőt kizárólag a marburgi és zágrábi egyházmegyében creált lelkesek vezették, akik működésükben első sorban nem az általuk céljaiban fel sem ismert és meg sem értett politika párt diadalát, — hanem a horvát tulzók által a magyar állameszme ellen felzigatott tömeg felülkerekedését tartották szem előtt és tü-

ték ki végcélul. Mert azt csak lehetetlennek tartja minden magyar honpolgár, hogy az a lelkes, akit a zágrábi papnöveldeben nevelnek, lelkesüljön a magyar állameszméért; hogy az a lelkes, ha már egyszer a a politica zürzavarába elegyedett megálljon annak, a vallásosság nemesebb ideáljai által vont ethikai határainál s át ne gázzon arra a harctérre, ahol már a küzködők egymást a nemzetiségi gyűlölet áldatlan jelszavai közben ismerik fel.

Azok a vezetők nem a vallás szent jogait védtek, hanem a horvát tulzók dühönghését tájékozták a magyar állameszme hegemoniája ellen!

Valóban bámulatos a magyar génus hatalma, mely diadallal került ki a harcból, ahol a tömeg legnagyobb mértékben felzigatott szenvedélyeire támaszkodó demagógok tisztán nemzetiségi szempontokból küzdtek!

S vajjon minek tulajdoníthatjuk azt, — hogy a néppárt Csáktornyan oly alakban ütötte fel fejét, mely gondolkodásba ejtheti az egész Zalavármegyét, az egész Dunántult, — sőt az egész országot?!

Kétségtelenül és első sorban annak a körülménynek, — hogy Muraköz egyházi tekintetben a zágrábi egyházmegyéhez van csatolva, — hogy papjai kora ifjúságukban elszakítottak a haza kebeléről, és oly körben nyerik neveltetésüket, ahol mindenre tanítják, csak a magyar állameszméhez való ragaszkodásra nem. Ha azt a 75 ezer lélekből álló muraközi népet magyar fenha-

tóság alatt álló lelkesek igazgatnák és vezetnék, a csáktornyai választási mozgalmakban észlelt jelenségek a nép körében alkalmas talajt nem találhatnának!

Ime az Isten uja!

A Gondviselés reá utal a jelekre, a melyekből a józanul gondolkozó ész, s az annak vezérlete alatt álló helyes politika okoszerű következtetéseket vonhat, s kell is, hogy levonjon. — Zalamegye értelmisége már régen felismerte a veszélyt, amely abban az anomáliában találja életét gyökerét, hogy Muraköz egyházigazgató Horvátszázhoz van csatolva, s évek előtt bizottságot küldött ki, mely legfelsőbb helyen annak a szombathelyi egyházmegyéhez való visszacsatolását kieszközölte.

Fájdalom, a kérdés mind eddig nem foglalta el a fontosságának megfelelő helyet a napi politika körében, azon állítólagos indokból, hogy az esetben, ha Muraköz a szombathelyi egyházmegyéhez visszacsatolatik, viszonzással a pécsi egyházmegye a egy részét kell a szlavoniai egyházi hatóságok jogkörébe átbozsítanuk.

Ez azonban épen nem megfelelő ellenérték, mert míg a népoktatási statistica egyfelül azt tanúsítja, hogy a pécsi egyházmegyének Szlavóniára kiható jogköre a magyar állameszme javára átalakító befolyást épen nem képes gyakorolni, addig a csáktornyai példák napról-napra inkább meggyőznek bennünket arról, hogy Muraköz már rendeltetésénél fogva hazafias szellemtől idegen papjai vezetése mellett, minden egyéb erő-

A „ZALA“ tárcája.

Reakció.

Rég elfeledte volt már,
Ki gondolt volna rá?
Hisz elmetetec hittük,
Mélyen a rom alá.
De a mit holtak hittünk
Biz' el még a — kigyó,
Fejét feldugja újra
A bösz reakció.

A lelkesülés napja
Már rég letűnt, óh, réj!
Az ősi dicőségéből
Egy pár tized elég.
Sokan így gondolkoznak,
És foly a dikezió;
Fejét felüti újra
A bösz reakció.

Hiába vieta egykor
Az osztrák elorink;
Híven megőrizők, mit
Ránk hagytak őseink...
Tulizmánunk volt mindig
Róssz ért legyen vagy jó:
És most fejét feldugja
A bösz reakció.

Tulizmánunk volt mindig
A szabadelvűség;
Ha ezt elhagyjuk egyszer
Közel hozzánk a réj;

Azért megvélmezzük,
Ez hoz hazánkra jót
Akarnunk kell, s legyőzzük
A bösz reakció!

„Néppárt“ vagy bármi legyen,
A rút árnyék ne;
Téged jó magyar-népem
El nem árul vele.
Csak lépre akar rinni
A sok szép hazug szó,
S jélt terjeszti karját
A bösz reakció!

Ne félj, nem bánja senki
Vallásodat, hited,
S aki ilyet állít,
Megrontja lelkedet
Ne tápláld kebleden a
Mérget, gonosz kigyót:
Úd vissza odújába
A bösz reakció!

Demokritos.

Örök problema.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

Aranyos napsugár szűrődik be az ablakon;
aranyos sugárekék játszadoznak a szőnyegeken,
az asztal körül, a pamlogon és az apró zöld bársony szőlyeken.

Röpködnek, szállnak föl-le az apró por-a-ómok,
mikről az ember azt se tudja, hogy honnan ke-

rültek ebbe a ragyogó kis fészekbe, hol minden
tündököl a rendtől, tisztaságtól.

Közel az ablakhoz egy ifalvány, rajta se-
lyemből szőtt tarka virágok, egy megkezdett női
kézimunka, melyről csak a nagyon avatott tud-
hatja, hogy mi lesz?

Az ifalvány előtt halvány nő ül. A ragyogás,
a csend harmoniájával oly szépen olvad össze
az a remek-szép asszonyfő: a domboru, nyílt
mezők, a mérsékelt hajlajú vékonyka o.r, a
gyönyörűen ivelt nyak, mely pirus mint a
legelevenebb nyári szegfű; a gömbölyű áll és
alatta a picinyke, bájos tokácska, mely mint egy
merész szobrászi vonás fut be a hófehér nyak
körvonalába. Az összhangot emelik az ivaluku
szemöldök, a bársonyos, dupla-íves szempillák,
melyek csak felig takarják el a kézimunkára szeg-
ződő kékes-szürke szemét. De mindent felülmúlunk
az apró, csókolni való, rózsás fülkagylók, a ter-
mészetnek e remek alkotásai, e parányi kis or-
namentumok.

Ugy látok magam előtt most is, mint akkor,
mikor elbűvöltem testi bájjaidal szívemet és lelki
szépségeddel lebilincseltem lelkemet.

Szívembe vesődtek vonásaid, én szép, szerel-
mem, mint ahogy a sima márványúpon a mű-
vész ihletésére megöröklődnek a madonna-képek.

Ha az emlékezet képeinek is volna halhatatlan-
ságuk; ha szívem márványúnyá lehetne: évezredek
mulva is megtalálnák benne a te szépséges szép
képedet.

WEISS JAKAB

≡ BUTOR ≡

GYÁRI RAKTÁRA.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

NAGY-KANIZSÁN

Blau Pál-téle ház, előbb „Hein”-féle kávéház helyiségében

BUTOR ÜZLETET

nyitottam,

és bátorkodom a nagyérdemű közönséget ezen raktáram megtekintésére meghívni, a mely alkalommal meggyőződhetik arról, hogy raktáram minden fajú és minőségű butorral, a legfinomabb berendezéstől kezdve egyszerű árukig – dúsan van felszerelve.

Bevásárlásaimat közvetlen a legkiválóbb bécsi műasztalosoknál eszközölöm és ennek következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak a legmodernebb ízlést kielégíthetem, hanem egyttal kiváló jót is nyújthatok a legolcsóbb áron, úgy, hogy nálam bárki is a legmegfelelőbben vásárolhat.

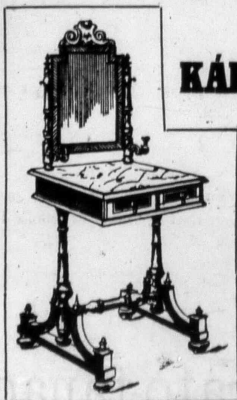
Ezenkívül berendeztem egy műhelyt

KÁRPITOS és DISZITÓ-MUNKÁKRA

és ezen irányban is képes vagyok a legmesszebb menő igényeknek megfelelni.

Mély tisztelettel

WEISS JAKAB.

Szerekesztőség:

F 5 - a t c z a Ollopfőle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismeri kesekből fogadhatók el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-Kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőzde r. t.“ hívtató közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischer Fülöp könyvtáraskezelés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 18 korona (6 frt - kr.)
Félévre 6 korona (3 frt - kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 80 kr.)

Hirdetések jutányosan számíthatók.

Nyilttér petizsora 10 kr.

Előzetesek, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischer Fülöp-könyvtáraskezelésbe intézendők.

Isten ujjá.

A magyarországi néppárt megalakulása általában is aggodalomba ejtette a szabadelvűség mindazon barátait, akik a fejlődő korszellem elvitázhatatlan követelményeként ismerik fel az egyházpolitikai törvényeket, mint a művelt kultur-államok közé belépés egyik nélkülözhetlen bizonyítékát: az azonban, a mi a néppárt cége alatt a csáktornyai választással kapcsolatban történt, a tények higgadt szemlélőjére, — de különösen reánk zalavármegyiekre valóban megdőbhintő.

Addig míg egy párt a rendelkezésére álló alkotmányos eszközökkel valamely fenálló törvény revízióját megváltoztatását követeli, alkotmányos polgári joggal él, és még itt-ott aberrációjában is enélzésre számíthat; de midőn arra a térre jutott, — amelyen a csáktornyai néppártot láttuk a végső kétségbeesés erejével felküzdeni, akkor minden magyar embernek fel kell ismernie a mozgásban nyilvánuló immens veszélyt, s kell, hogy annak testtel és lélekkel ellenálljon.

Eltagadhatlan tény, hogy a csáktornyai néppártot legnagyobb részben, sőt kizárólag a marburgi és zágrábi egyházmegyében creált lelkészek vezették, akik működésükben első sorban nem az általuk céljaiban fel sem ismert és meg sem értett politika párt diadalát, — hanem a horvát tulzók által a magyar állameszmé ellen felizgatott tömeg felülkerekedését tartották szem előtt és tűz-

ték ki végcélul. Mert azt csak lehetetlennek tartja minden magyar honpolgár, hogy az a lelkész, akit a zágrábi papnöveldeben nevelnek, lelkesüljön a magyar állameszméért; hogy az a lelkész, ha már egyszer a a politika zürzavarába elegendett megálljon annak, a vallásosság nemesebb ideáljai által vont ethikai határainál s át ne gázoljon arra a harctérre, ahol már a küzködők egymást a nemzetiségi gyűlölet áldatlan jelszavai között ismerik fel.

Azok a vezetők nem a vallás szent jogait védtek, hanem a horvát tulzók dühönghetését tájékozták a magyar állameszmé hegemoniája ellen!

Valóban bámulatos a magyar génusz hatalma, mely diadallal került ki a harcból, ahol a tömeg legnagyobb mértékben felizgatott szenvedélyeire támaszkodó demagógok tisztán nemzetiségi szempontokból küzködtek!

S vajjon minek tulajdoníthatjuk azt, — hogy a néppárt Csáktornyan oly alakban ütötte fel fejét, mely gondolkodóba ejtheti az egész Zalavármegyét, az egész Dunántúlt, — sőt az egész országot?!

Kétségtelenül és első sorban annak a körülménynek, — hogy Muraköz egyházi tekintetben a zágrábi egyházmegyéhez van csatolva, — hogy papjai kora ifjúságukban elszakítottak a haza kebeléről, és oly körben nyelik neveltetésüket, ahol mindenre tanítják, csak a magyar állameszméhez való ragaszkodásra nem. Ha azt a 75 ezer lélekből álló muraközi népet magyar fenha-

tóság alatt álló lelkészek igazgathaták és vezetnék, a csáktornyai választási mozgalmakban észlelt jelenségek a nép körében alkalmas talajt nem találhatnának!

Ime az Isten ujjá!

A Gondviselés reá utal a jelekre, a melyekből a józanul gondolkozó ész, s az annak vezérlete alatt álló helyes politika okszerű következtetéseket vonhat, s kell is, hogy levonjon. — Zalamegye értelmisége már régen felismerte a veszélyt, amely abban az anomáliában találja életét gyökerét, hogy Muraköz egyházilag Horvátországhoz van csatolva, s évek előtt bizottságot küldött ki, mely legfelsőbb helyen annak a szombathelyi egyházmegyéhez való visszacsatolását kieszaköztözte.

Fájdalom, a kérdés mind eddig nem foglalta el a fontosságának megfelelő helyet a napi politika körében, azon állítólagos indokból, hogy az esetben, ha Muraköz a szombathelyi egyházmegyéhez visszacsatoltatik, viszonzásul a pécsi egyházmegyébe a egy részét kell a szlavonai egyházi hatóságok jogkörébe átbozsajtaniuk.

Ez azonban éppen nem megfelelő ellenérték, mert míg a népoktatási statistica egyfelül azt tanúsítja, hogy a pécsi egyházmegyének Szlavoniára kiható jogköre a magyar állameszmé javára átalakító befolyást éppen nem képes gyakorolni, addig a csáktornyai példák napról-napra inkább meggyőznek bennünket arról, hogy Muraköz már rendeltetésénél fogva hazañas szellemű idegen papjai vezetése mellett, minden egyéb erő-

A „ZALA“ tárcája.

Reakció.

Rég elfeledte volt már,
Ki gondolt volna rá?
Hisz eltemetve hittük,
Mélyen a rom alá.
De a mit holtak hittünk
Biz' él még a kigyó,
Fejét feldugja újra
A bösz reakció.

A lelkesülés napja
Már rég letűnt, óh, régfé,
Az ősi dicsőségből
Egy pár tized elég.
Sokan így gondolkoznak,
És foly a dícsőző;
Fejét felülti újra
A bösz reakció.

Hiába vieta egykor
Az osztrák eleink;
Híven megőrizzük, mit
Ránk hagytak őseink...
Tulizmánunk volt mindig
Rossz ért legyen vagy jó:
És most fejt feldugja
A bösz reakció.

Tulizmánunk volt mindig
A szabadelvűség;
Ha ezt elhagyjuk egyszer
Küzel hozzánk a réy;

Azért megretelmezzük,
Ez hoz hazánkra jót
Akarnunk kell, s legyőzzük
A bösz reakció.

„Néppárt“ vagy bármi legyen,
A rút órnány nee;
Tűged jó magyar népem
El nem dönt vele.
Csak lépse akar rinni
A sok szép hazug szó,
S feléd terjeszti karját
A bösz reakció.

Ne félj, nem bántja senki
Vallásodat, hitet,
S aki úgy állít,
Megrontja lelkedet
Ne tápláld kebleden a
Mérget, gonosz kigyót!
Úzd vissza odújába
A bösz reakció.

Demokritos.

Görék problema.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

Aranyos napsugár szűrődik be az ablakon;
aranyos sugárkévek játszadoznak a szőnyegeken,
az asztal körül, a pamtagon és az apró zöld bársony szőlyegen.

Röpködnek, szállnak föl-le az apró por-a'omok,
mikről az ember azt se tudja, hogy honnan ke-

rültek ebbe a ragyogó kis fészekbe, hol minden
tündököl a rendtől, tisztaságtól.

Közel az ablakhoz egy falvány, rajta se-
lyemből szőtt tarka virágok, egy megkezdett női
kézimunka, melyről csak a nagyon avatott tud-
hatja, hogy mi lesz?

Az állvány előtt halvány nő ül. A ragyogás,
a csend harmoniajával oly szépen olvad össze
az a remek-szép asszonyfő: a dombor, nyílt
homlok, a mérsékelt hajlású vékonyka orr, a
gyönyörűen ivelt ajkak, mely pírú mint a
legelevenebb nyári szegfű; a gömbölyű áll és
alatta a picinyke, bájos továcska, mely mint egy
merész szobrászi vonás jut be a hóhéber nyak
körvonalába. Az összhangot emelik az ivalaku
szemöldök; a bárszony, dupla-íves szempillák,
melyek csak félig takarják el a kézimunkára szeg-
ződő kekes-szürke szemét. De mindent felülmúlnak
az apró, csókolni való, rózsás fülkagylók, a ter-
mészetnek e remek alkotásai, e parányi kis orna-
mentumok.

Ugy látlak magam előtt most is, mint akkor,
mikor elbűvöltem testi bájaiddal szívemet és lelki-
szépségeddel lebilincselted lelkemet.

Szivembe vésődtek vonásaid, én szép szerel-
mem, mint ahogy a sima márványra a mű-
vész íhetésére megöröklődnek a madonna-képek.

Ha az emlékezet képeinek is volna halhatatlanság;
ha szivem márványnya lehetne: évezredek
mulva is megtalálnák benne a te szépséges szép
képedet.

feszítésünk mellett is inkább tőlünk távolodnak, mint hozzánk közeledik.

A nemzet kulturális érdekeinek zászlóvivőjét éppen közvetlen tapasztalatból tanították arra a legutóbbi napok, hogy a főntebekben igazunk van. Vajha felismerné a jelekből, hogy ez az „Isten uja” és minden telhető erejével odaműködne, hogy Mura-köz a szombathelyi egyházmegyéhez visszacsatoltassék.

(—) Erdély Sándor igazságügyminiszter. Erdély Sándor igazságügyminiszter rokonszenves jellemképét nem lehet szép szavakkal leírni. Ezt a jellemképét egy a szabadság és a haladás eszméivel teli, de e mellett sok évi bírói működés gyakorlati iskolázása által a jogszolgáltatás terén alkotó, szervező reform-munkára különösen hivatott és alkalmas személyiségnek behatóan kell tanulmányozni a magyar igazságügyi minisztérium nagy reformáló sikereinek vizsgálata által. A magyar jogszolgáltatást reformáló törvények szerzése körüli érdemek jelentékeny részét maga Szilágyi Dezső is volt első munkatársának, — Erdély Sándor mostani igazságügyminiszternek itéli oda. — A képviselőház ezt az elismerést azzal a rokonszenves fogadtatással fejezte ki, melylyel Erdély igazságügyminiszter programbeszédének minden párt jól megérdemelt mértékben adózott. Ez a programbeszéd előkelő, tárgyilagos, jogászai ésszerűsége által tünt ki, valamint a legnagyobb formatökéllyel előadott megvilágítása által az igazságügyi minisztérium egész munkaprogramjának a törvénykezés és a szervezés terén. Az igazságügyi reform még hátralevő sokféle jogi Herkulesmunkának terjedelme és bonyolultsága sokkal nagyobb, hogysem azt egy hirteleni cikkely keretében megvilágítani lehetne. — Az igazságügy-miniszteriumnak most, és még hosszú évekig, azt a legnehezebb feladatot kell teljesítenie, hogy a már szentesített reformtörvényeket és a magyar igazságszolgáltatás szervezettel javított törvényeket és a magyar igazságszolgáltatás szervezettel javított törvényeket nagy számát összhangba hozza a magyar nemzet előrehaladón fejlődő életfeltételeivel. Erdély Sándor éppen a haladásnak és a ma-

gyar igazságügyi reform megvalósításának eme fejlődési szakára nemcsak jogi, hanem államférfiai szempontból is a legalkalmasabb személyiség. Az előzővel, Szilágyi Dezsővel korábban közösen folytatott munka körül ő volt az igazságügyi reformháború egész stratégijára nézve a nélkülözhetetlen tábornoki főnök, a mely háború ódi visszaélések, valamint az igazságügyi adminisztrációban korábban létezett, de most szerencsés sikerrel megszüntetett bajok ellen folyt. Ezért a legjobban hivatott államférfi Erdély Sándor az igazságügyminisztérium további munkasikereinek biztosítására. Ő nemcsak a törvényjavító kodifikátor genialis képességével, hanem a gyakorlati tapasztalat és a tulajdon bírói működés termékeny talaján fáradszórólmentő, tevékeny organizátor sokkal ritkább államférfiai tehetségével is bír.

A magyar jelzáloghitel haladása

A magyar állami pénzügyek kitűnő, a jelenre és a jövőre is biztosított virágzó állapotának, az államadósság olcsóbb kamatoztatásából eredt állami megtakarításokon kívül, a magyar magán hitel magasabb becslése és javulása is egyik következménye volt. Ennek a finánciális haladásnak az előnye azonban leginkább a magyar jelzáloghitel olcsóbbá letének válik javára. Magyarországon mintaszerűen szolid hitel-szervezetében a létező magyar jelzáloghitel javulása és olcsóbbá válna körül mindig döntő tényező volt és még inkább az lett újabb időben. Természetes, hogy az érdem legnagyobb részét a magyar vidéki takarékpénztárak nagy számú igényelheti magának. A vidéki városok gazdasági életének természetes gyakorlati viszonyai hozzák magukkal, hogy a vidéki takarékpénztárak igazgatói minden életbevágó gazdasági kérdésben nemcsak a legtöbb bizalmat élvező pénzügyi tanácsadók, hanem egyszerűsággal szűrő pénzkereséseken ők teljesítik a finánciális orvos és gyógyszerész nehez teendőjét is. Ezért a magyar takarékpénztárak központi jelzáloghitelbankja az egészséges pénzügyi fejlődésre nézve rendkívül értékes, főleg a vidéki városoknak hasznos szolgálatokat tett. A magyar takarékpénztárak központi jelzáloghitelbankja működésének az alapszemléje oly genialisan egyszerű és gya-

korlatilag jogosult, hogy napról-napra mindinkább érvényesül ez intézmény nélkülözhetlen volta. Az előtt a magyar vidéki takarékpénztárak cselekvő vagyona likviditásának és mindenkor való realizálhatóságának kárára azok bírtoka jelzálogkövetelésekben volt leköltve s mint ilyen, nem volt mozgósítható. Ma a legjobb vidéki takarékpénztárak egy-egy számának pénzügyi ereje a jelzáloghitel céljai számára egy hatalmas, — bel- és külföldön akkreditált intézetben, a magyar takarékpénztárak központi jelzáloghitel bankjában van egyesítve.

Demoralizáció.

(—) Ha van valami, ami a hazánkat, az emberbarátot, s különösen a nép igaz barátját elszomorítani képes, akkor azok az eszközök azok, melyeket az ugryezett „néppárt” agitációiban használnak. Ha csakugyan igaz volna az, hogy a vállás veszélyben van, hogy azt a néptől el akarják venni, ami nemcsak, hogy nem igaz, hanem a legnevesetesebben abszurdum, még akkor sem volna indokolt az igaztásnak az a módja, amelyet ez a pár legközelebb a csáktornyai választókörletben is elkövetelt.

Nem hiszünk, hogy az ily elvadult fanatismusnak, melyhez ez esetben a magyarság iránti éltenszenvis járul, lelke beszélnének; ha józan érvek iránt fogékonyak volnának, akkor a „néppárt” emberei önmaguk mondanak „raguknak”, hogy az éretlen, műveletlen saját szavát fel nem fogzó nép kezébe veszedelmes legyvert szolgáltatást k. Mert van-e veszedelmesebb dolog a demoralizációnál, s vajjon az oly agitációk egyebet eredményezhetnek-e mint a legnagyobb foku demoralizációt éppen azok részéről, akik hivatva volnának a nép erkölcsi érzetét emelni, neki életében példányképpel szolgálni, egyszerű szívvel, lelkét nemesíteni, — ami a daróc alatt sem lehetetlen.

E helyett gonosz vakmerőséggel megtámadják a nép erkölcsi érzületét, demoralizálják s mindezt a reakció nagyobb dicsőségére.

S vajjon mi jogon nevezi magát e párt néppártnak? Talán azon a jögon, hogy a népet akarja elbolondítani, eszközült felhasználni, hogy aztán a párt vezetemberei mohosságuk kezeiket s a nép maga viselje oktalan cselekedetének terhes következményeit?

Kinek ne nyílnék meg a szeme e párt iránt, mikor látja, hogy minő eszközökkel akar tért foglalni? mikor látja, hogy a szószerk sem szent előttük, ez is politikai korteskedésekre használják fel?

Valóban erősebben meggyökeresedettnek véltük

Pedig te kitiltottál engem a paradicsomból. Miért?

Más foglalta el tán szívedet? Akinek talán nagy előnyei voltak fölöttem? Ez meglehet, de hogy jobban szerethett volna, mint én téged, azt én nem hishetem.

De hisz belőlem is csinálhattál volna mindent. Csak akarnod kellett volna, hogy összeszedjem minden lelki erőmet, hogy hirt, nevet, dicsőséget szerezzek neked.

Csak akarnod kellett volna!

Létem volna a világon mindened, lettem volna hűséges rabszolgád és sohasem kértem volna tőled mást csak azt, hogy magadnál eltűnj, hogy szívhasssam azt az édes levegőt, melyet te szívsz és engem megdölvözített volna piciny kezéd egy-egy gyöngye cirógatása.

De te ezt nem akartad! Vágyaid másfélé szarjnyáltak.

Boldogtalanná tettél engem is, boldogtalanná lettél magad is.

Pedig tudom, hogy szeretted, lángoló lelkéd egész hevével. Elárultad ezt álmaidban, mikor akaratoszendergett és megnyilatkozott benned a soha nem alvó lélek: az alvók csodásan beszélő fantáziája.

De mikor fölbredtetél, mikor ébren voltál, felülkerekedett benned a számitó asszony. — Elszédítettek téged is soha be nem váltott ígéretekkel. Téged, az erős akaratu nő, kinek tisztá itélőképessége olyan volt mint a kristálytűkör.

Kit szerethettél meg utánam? Te, az a nagy szívű teremtetés!

A nagyravágás ördöge szállta meg bizonyára lelkedet. Ez a rettenetes moloch, mely elnyel mindent, ami becses és szent a szívek: szeretetet, hitet, erkölcsöt.....

— — — — —
Ott történt a kies fekvésű Körmöcbányán, hol az aranyat ássák. Az aranyat, melyhez annyi sár tapad.

Ott láttad először azt a másikat, akiért elhagytál engemet s egy fántom után futva, itt hagytad a bizonyos boldogságot.

Elfordítottad szemeidet az örök fenyvesek által illatozó tavaszi ibolyákról, melyek együtt zedegettünk a boldogabb napokban, amikor még hittem benned, olyan rajongással, mint a hit apostolai a Megváltóban, a minden földi kint jutalmazó üdvözlésben..... — Ah én is hittem a földtámadásban, az örök-életben, mert ugy éreztem, hogy nekem veled kell élnem egy egész örökkévalóságon át.

Te tépted szét a kötelékeket, te szegted meg a szívek néma szent esküjét. Másé lettél. Esküvőd napján gyászot öltöttem. Mikor talán te örömben uszál, én sirtam. Téged sirtattalak.

Méddig tartott a te mámorod?

Alig egy rövidke esztendeig.

Ámitottad a világot, ámitottad hitvesedet, ámitottál engemet, csak magadat nem ámithattad. A nyugodt hegy belsejében égött, forrott, izott a láva, melyet nem bírtál eloltani soha.

Hiába akartál feledni. Az örök fenyvesek neked is beszéltek örök szerelemről; az ártatlan ibolyák a szív ártatlanságáról. A fenyvesek, melyek-

neke szilárd gyökérszálai az édes anya földbe hatolnak, koronái pedig a magas ég tele emelkednek, beszéltek a szerelem állhatatosságáról, isteni eredetéről és beszéltek a kis ibolyák a szerelem édes boldogító ártatlanságáról.

De te csak akkor értetted meg igazán őket, mikor már keserű valóra ébredtetél, mely össze-törte gyöngye alkotású lényedet, mint a fákat az örökán.....

— — — — —
Ott fekszel most a pusztá temetőben. Nem áztattaj sírodát a telhők permetegén kívül más, csak az én könnyem. Nem tesz haló poraid föléd, fakó tejfadra virágkoszorut más, csak én. Nem jár oda senki, csak a siró szellő szomorú bugása, meg az én sóhajom.

Mert én még most is, haló poraidban is szeretlek, imádlak. Érzem, tudom, hogy nem leszek boldog sohasem; mert egyedül csak te boldogíthatnál volna.

Mint drága talizmánt rejtegetem fájó szívem fölött utolsó lelkémet, azt az illatos levelkét, melyben bocsánatomat kérek, azért megbántottál, azért hűltenül elhagytál.

És szászior is kérdem: miért? miért?

Oh ti örök, megtejtethetlen problémák, ti női szívek!

A bölcsök köve, a kör négyzete mi hozzátok képest. Talán mindent meglehet egykor oldani: ti megoldhatatlanok maradtok örökké.

Csak ti maradtok az örökkévalóság soha meg nem oldható talányau....

a szabadelvűséget a nép körében is, még a muraközi nép körében is. Hát nem tudja ez a nép, hogy miye van, azt a szabadelvűségnek köszönheti, s másnak semmit. Persze bajos dolog ezt meggyökereztetni a Muraközben addig, míg ez a zágrábi érsekség alá tartozik, s hogy ez, minő jóakarattal viseltetik a magyarság ügye iránt, mutatják a legutóbbi választás igazgatása, amelyhez még a szomszéd papság segítségét is igénybe vették. Az érseki titkárnak, ki Nagy-Kanizsán végzte gymn. tanulmányait, esetét ismeri olvasóközönségünk a lapokból Ugy hisszük, hogy csak egy pár évet kell a zágrábi semináriumban tölteni a növendéknek, hogy dühös magyarfalóvá legyen.

Ezt a természetellenes házasságot kellene egyszerű megszüntetni, hogy az oly magyarellenes befolyásoknak gát vettsék. — Nehéz kérdés ugyan, de azt hisszük, hogy mégis megoldható.

Első sorban a nép demoralizációja ellen kellene tenni. Az ellenzéki pártok az ilyen választásokkor, s így a néppárt is mindig arról panaszkodik, hogyha veszt, hogy a szabadelvűpárt meg nem engedett módon agitál; de sohasem bizonyítják be. De a néppárt szemenszedett hazugságait, melyekkel a népet ámitja, lelkét demoralizálja, benne a legdurvább ösztönöket felébreszti — ezeket azt kívánna, hogy némán hallgassák.

Hiszen Kaas Ivor báró is köszönetet mond a bonyhádi választóknak nagy kudarcáért, amit ő győzelemnek tart, de magyarazata adni annak, hogy miért győzelem: nem tudja; hacsak annak a pár plébánosnak nem akart különösen hizelegni — kiket oly meleg szavakkal apostrofál az ő levelében.

Mi az ő reményeit nem osztjuk. Sőt inkább azt hisszük, hogy a nagy választásokig a nép jobban meg fogja ismerni azt a pártot, mely az ő nevével viszaél. Még jobban be fogja látni, hol és merre vannak az ő barátai, hol és melyik parton keresse azokat, kik nem a fanatizmus szülte otromba jelszavakkal ámitják, hanem igazán segíteni akarnak baján. Be fogja látni, hogy ezek a népbolondítók olyanokat ígérnek keserves kinjukkan, hogy csak ahhoz a mandátumhoz jussanak, amit meg nem tarthatnak. Be fogja mindezeket látni és nem fog lépre menni. Nem vallási fanatizmus, nem anarchikus jelszavak, nem a hazaárulással határos tanok befogadása segethet látni, hanem a szabadelvű fejlődés; aki ezt bármiképpen megakasztani akarja, az ellensége a magyar nemzetnek, vagy nem látja be, hogy ellenségeihez szegődik.

Tollfuttában.

Nem vagyok benszülött nagykanizsai, de hamarabb tizenkilenc év emlékeivel, jelenem küzdéseivel, jövőm minden reményével, szív-életem minden mozzanatával annyira ide gyökereztem, hogy fájdalom nélkül nem tudnék megválni e várostól. „Isien tudja, hogy mi okból szeretem; de szeretem.”

Ugy vagyok vele, — mint a szerető hitves, bárba készülő feleségével: incselkedem, patvarkodom, zsörtölődöm vele, szatírizálom, mert azt akarom, hogy ő legyen a legszebb.

Ha valami nagy dologra készül, kinevetem, ki kacagom; kétségbe vonom erejét; mert tudom, hogy olyan mint a makrancos menyecske: akkor bizonyosan megcselkezi, csak azért is.

Nem magam vagyok egyedül ilyen hitves; sokan, nagyon sokan vagyunk, akik ilyen formán szeretjük ezt a kedves kis várost. És ezek között (hogy Plihdál Viktor barátunkkal szóljak) teljes önérzettel elmondhatom: én vagyok a leggyöngébb.

Ha már benne vagyok a házasságból vett hasonlatban, hát csak kidomborítom. Megfordított arabusházasságban élünk. — Egy az asszony, a nő a férj.

Vannak igen nagy számban udvarlók is, akik mindig csak szépet, hízelt szavakkal a menyecske jülsébe; csak a jelennek, a pillanatnak élnek, de jövőjét, valódi boldogságát nem hordozzák szívükön. Legyen esze a menyecskének: ne higgyen nekik!

Sőt hogy az arabusházasság udvartartása teljes legyen: még az eunuchok se hiányzanak: a néma hallgatag, komor örök, akik semmitsem tesznek; de ebben nagyszerűen excellálnak. Ezek a menyecskék semmit sem ártó, de semmit nem is használó neutralisok.

A haladás szépségversenyére készülő menyecskéknek igazi jóakarói, akik jövő boldogságán őszinte szívvel csüngenek: csak az élethez, sorsához fűződött hitvesek.

Ezeknek higgyen, ezekben bízzék a menyecske! Hisz olyan szerető gondnal, olyan igazi gyöngédséggel állják körül! Köztük nincs versenység, a féltékenységek, csak sok jót, sok szépet akaró verseny a szeretetben. Itt is, ott is tömörülnek közös akarattal egyesülnek, abból a célból, — hogy ő legyen a legszebb a haladás szépségversenyében.

Annak is kell lennie okellenül! Hisz a legkipróbáltabb hitvesek egyesültek: ujabban azért, hogy figyeljük, gondoságuk egész odaadásával egyebet se tegyenek csak szépítsék, csinosítsák.

És ha már egy gondos férj hóna alól is szokott előpöndörödni takaros menyecske, hogy ne pöndörödnék olyan egy pár száz férj hóna alól, akik között a vezérszeretettel „ifju Plihdál”: a mi visszafiatalodó kir. közjegyzőnk viszi.

Derék, gondos, odaadó hitvesekből megalakult a menyecske (a város) szépielő egyesület. Élén olyan férfi áll, aki nem szokott engedni a negyennyolcblól.

Megkezdődött a hitves-toborzás. Hamarosan el fog válni, hogy ki a valódi liberális? ki akar őszinte szívvel polgári arabusházasságra lépni (a kir. közjegyző előtt) a mi boldogításra váró városunkkal?

Hamarosan el fog válni: kik az őszinte szívű hitvesek? kik a kacérkodó hamis udvarlók és kik az eunuchok?

H I R E K.

A „Zala” naptára

- Február 16-án: A „Nagy-kanizsai Izraelita Nő-Egylet” estélye.
- „ „ 17-én: A „Nagy-kanizsai Kereskedelmi és Iparbank” részvénytársaságának évi rendes közgyűlése délelőtt 10 órakor.
- „ „ „: A „Letenyi Takarékpénztár Részvénytársaság” rendes évi közgyűlése.
- „ „ „: A „Nagykanizsai Általános Betegsegélyző Egyesület” évi rendes közgyűlése.
- „ „ „: A „nagy kanizsai iparos-Ifjak” Jelméz-Estélye.
- „ „ 23-án: A „Nagy-kanizsai Bankgyesület Részvénytársaság” huszonegyedik évi rendes közgyűlése.
- „ „ 24-én: A „Nagykanizsai Segély Egylet Szövetkezet” évi rendes közgyűlése délelőtt 10 órakor.
- „ „ 24-én: A dél-zalai takarékpénztárral egyesült önszegélyző szövetkezet közgyűlése d. e. 9 órakor.
- „ „ „: A perlaki „K. E.” „Bohócz-Estélye.”
- „ „ 26-án: A „Letenyi Önszegélyző Egylet Szövetkezet” évi rendes közgyűlése d. u. 2 órakor.
- Március 8-án: A „Keszthelyi Kölcsonó Segélyző Szövetkezet” harmadik rendes évi közgyűlése d. u. 2 órakor.

— **Eljegyzések.** Zala-Egerszegen Hrabovszky Irmát Hrabovszky Flórián nyug. törvényészi bíró lányát eljegyezte Hangay Géza m. kir. erdőmester. — Dr. Rózsai Mór katori köz- és pályorvos leányát Ilona a kivasszonyt e hó 11-én eljegyezte Ehrenwald Béla ur az Ujlaky-Hirschler és fia cég katori gözfűrészetének vezető igazgatója. A katori önk. tisztségének vezető igazgatója. A katori önk. tisztségének vezető igazgatója. A katori önk. tisztségének vezető igazgatója.

— **Pénzüntézetli közgyűlés.** A nkanizsai takarékpénztár részvénytársaság február hó 10-én Herteleny Bela igazgatósági elnök elnöklése alatt 51 részvényes jelenlétében tartotta

50. évi rendes közgyűlést, melyre még bővebben visszatérünk, miert is ezuttal csak a közgyűlés főbb tárgyait ismertetjük. A közgyűlés elhatározta, hogy 200 darab egyenkint 100 forint névértékű, névre szóló, 1895. évi január hó 1-től kezdve az üzleti eredményben a régi részvényekkel egyenlő arányban részeseülő új részvényt bocsájt ki. Az ezek után befolyandó 140.000 forintból 20.000 forint a részvénytökhöz, 120.000 forint pedig a tartalék alaphoz csatolattik. Egy egész részvény átvételi ára 700 forint és ennek 1895. évi január hó 1-től a befizetés napjáig járó 5% kamata. A régi részvényesek elővételi jogát csak 1895. évi március hó 15-ig gyakorolhatja. — Az elért 116 arany, 40 frank és 78.0 46 frt 34 kr. nyeresemény felosztására nézve a közgyűlés elfogadta az igazgatóság következő javaslatát:

Az alapszabályok 78. §-a értelmében a nyeresemény 5%-a vagyis 6 arany 3,652 frt 32 kr. a tartalék-alap gyarapítására az alapszabályok 76. §-a szerinti az igazgatóság jutalékára a nyeresemény 15%-a vagyis 17 arany 5 frank 10,956 „ 95 „ a nyugdíjalap emelésére az alapszabályok 80. §-a szerinti 1,000 „ — a nyugdíjalapnak 40,000 frtra leendő teljes kiegészítésére az intézeti házak telvételi értékének csökkentésére . . . . . 3,500 „ — a külön tartalékalap emelésére . . . . . 1,000 „ — a II. külön tartalékra a városi közhasznú és közművelődés célú alap gyarapítására . . . . . 2,000 „ — a szokásos évi jótékonyági és közhasznú adományokra fordítassék: 1,130 „ — osztaléklul részvényenkint 48 forint, 600 drb részvény után: 28.800 „ — fizetessék, a tenmaradó 93 arany, 35 frank és 2277 frt 24 kr. a jövő évi nyeresemény- és vesztések számlára irassék elő. — Az alapszabályok értelmében visszalépett 8 igazgatósági tag, 3 évre egy a három tagból álló felügyelő bizottság egy évi időtartamra újbl megválasztott.

— **Az „Ipartestület” vizsgálma.** Az Ipartestület vizsgálom rendező bizottságá az érdem, hogy a folyó hó 10-én tartott estélyről, mint egy minden tekintetben sikerült vizsgálomról számolhatunk be és ha a rendezőség a jövőben is követni fogja eddigi irányelvé, egy biztosra vehetjük, hogy az Ipartestület vizsgálmai olyan színvonalra fognak emelkedni, melyre leginkább maga az Ipartestület méltán büszke lehet. Az ugynevezett „intelligencia” az iparosokkal általában nem szívesen társul, de az Ipartestület vizsgálomrendezősége a mulatságokat mindig úgy rendezzi, hogy a keret, melyben a mulatság mozog, magában foglalhatja társadalomunk minden árnyalatát és szívesen látjuk ezen estélyen, hogy közönségünk méltányolni kezd az Ipartestület vizsgálomrendezőségének törekvését. Az erkölcsileg és anyagilag egyaránt szépen sikerült mulatságon nemcsak azok érezték jól magukat, kik ezen tevékenyen résztvettek, hanem azok is, ki az Ipartestület iránti figyelemből és tekintettel a nemes célra inkább néző résztvevők voltak és kik örömlüket lelték abban, hogy az estély erkölcsi sikeréhez megjelenésükkel hozzájárultak. Az első négyest 42 pár táncolta. Jelen voltak: dr. Bentzik Ferencné, Beierlné, Beck Lóri, Czvetkóné, Csóka Nándorné, Halvax Frigyesné, Heszné, Hugonainé, Hóborné, Hóborné nőv. (Beesehely) Halvax Helena, Horváth Józsefné, Kozma Györgyné, Keller Mátýásné, Kristofloftiné, Kristofloftéty nővérek, Knausz Ferencné, Knausz nővérek, Kolarczikné, Kolarczik nővérek, Lodner Józsefné, Lirheim nővérek, Molárné, Molárné nővérek, Merics Edéné, Mitényi Sándorné, Petric Ferencné, Petrics Ödöné, Pernes on Isvánó, Rothmann Menyhértiné, Rosenthal Gézáné, Sailer Lajosné, Sabján k. a. Sável Jánosné, Sável nővérek, Sőtét Irma, Schweiczter Józsefné, Samu Józsefné, Szivosné, Fischerne, Tancsicsné, Turek Anna, Vostiné, Vagnerne, Violáné, Vosics Ottóné, s. a. t.

feszítésünk mellett is inkább tőlünk távolodnak, mint hozzánk közeledik.

A nemzet kulturális érdekeinek zászlóvivőjét éppen közvetlen tapasztalatból tanították arra a legutóbbi napok, hogy a főntebiekben igazunk van. Vajha felismerné a jelekből, hogy ez az „Isten uja” és minden telhető erejével odaműködnek, hogy Muraköz a szombathelyi egyházmegyéhez visszaoltassék.

(—) Erdély Sándor igazságügyminiszter.

Erdély Sándor igazságügyminiszter rokonszenves jellemképét nem lehet szép szavakkal leírni. Ezt a jellemképét egy a szabadság és a haladás eszméivel telt, de e mellett sok évi bírói működés gyakorlati iskolázása által a jogszolgáltatás terén alkotó, szervező reform-munkára különösen hívatott és alkalmas személyiségnek behatóan kell tanulmányozni a magyar igazságügyi minisztérium nagy reformáló sikereinek vizsgálata által. A magyar jogszolgáltatást reformáló törvények szerzése körüli érdemek jelentékeny részét maga Szilágyi Dezső is volt első munkatársának, — Erdély Sándor mostani igazságügyminiszternek itéli oda. — A képviselőház ezt az elismerést azzal a rokonszenves fogadtatással jelezte ki, melylyel Erdély igazságügyminiszter programbeszédének minden párt jól megérdemelt mértékben adózott. Ez a programbeszéd előkelő, tárgyilagos, jogászai ésszólás által tünt ki, valamint a legnagyobb formátokélylyel előadott megvilágítása által az igazságügyi minisztérium egész munkaprogramjának a törvényszerzés és a szervezés terén. Az igazságügyi reform még hátralevő sokféle jogi Herculeus-munkának terjedelme és bonyolódottsága sokkal nagyobb, hogysem azt egy hirtapi cikkely keretében megvilágítani lehetne. — Az igazságügy-minisztériumnak most, és még hosszú évekig, azt a legnehezebb feladatot kell teljesítenie, hogy a már szentesített reformtörvényeket és a magyar igazságszolgáltatás szervezetét és a magyar igazságszolgáltatás szervezetét javító törvények nagy számát összhangba hozza a magyar nemzet előrehaladón fejlődő életfeltételeivel. Erdély Sándor éppen a haladásnak és a ma-

gyar igazságügyi reform megvalósításának eme fejlődési szakára nemcsak jogi, hanem államférfiui szempontból is a legalkalmasabb személyiség. Az előidével, Szilágyi Dezsővel korábban közösen folytatott munka körül ő polt az igazságügyi reformháboru egész sztratégiájára nézve a nélkülözhetetlen tábornoki főnök, a mely háboru ósdi visszaélések, valamint az igazságügyi adminisztrációban korábban létezett, de most szerencsés sikerrel megszüntetett bajok ellen folyt. Ezért a legjobban hívatott államférfi Erdély Sándor az igazságügyminisztérium további munkasikereinek biztosítására. Ő nemcsak a törvényjavító kodifikátor genialis képességével, hanem a gyakorlati tapasztalat és a tulajdon bírói működés termékeny talaján fáradhatlanul tevékeny organizátor sokkal rutább államférfiui tehetségével is bír.

A magyar jelzáloghitel haladása

A magyar állami pénzügyek kitünő, a jelenre és a jövőre is biztosított virágzó állapotának, az államadósság olcsóbb kamatoztatásából eredt állami megtakarításokon kívül, a magyar magán hitel magasabb becsle és javulása is egyik következménye volt. Ennek a fináciá-is haladásnak az előnye azonban legnagyobb a magyar jelzáloghitel olcsóbbá létének válik javára. Magyarország mintaserüen szolid hitelszervezetében a létező magyar jelzáloghitel javulása és olcsóbbá válta körül mindig döntő tényező volt és még inkább az lett újabb időben. Természetes, hogy az érdem legnagyobb részét a magyar vidéki takarékpénztárak nagy száma igényelheti magának. A vidéki városok gazdasági életének természetes gyakorlati viszonyai hozzák magukkal, hogy a vidéki takarékpénztárak igazgatói minden életbevágó gazdasági kérdésben nemcsak a legtöbb bizalmat élvező pénzügyi tanácsadók, hanem egyszerűmünd sürgős pénzkérdésekben ők teljesítik a fináciális orvos és gyógyszerész nehez teendőjét is. Ezért a magyar takarékpénztárak központi jelzáloghitelbankja az egészséges pénzügyi fejlődésre nézve rendkívül értékes, főleg a vidéki városoknak hasznos szolgálatokat tett. A magyar takarékpénztárak központi jelzáloghitelbankja működésének az alapeszméje oly genialisan egyszerű és gya-

korlatilag jogosult, hogy napról-napra mindinkább érvényesül ez intézmény nélkülözhetlen volta. Az előtt a magyar vidéki takarékpénztárak cselekvő vagyona likviditásának és mindenkor való realizálhatóságának kárára azok bírka jelzálogkövetelésekben volt lekövetve s mint ilyen, nem volt mozgósítható. Ma a legjobb vidéki takarékpénztárak egy nagy számának pénzügyi ereje a jelzáloghitel céljai számára egy hatalmas, — bel- és külföldön akkreditált intézetben, a magyar takarékpénztárak központi jelzáloghitel bankjában van egyesítve.

Demoralizáció.

(—) Ha van valami, ami a hazafit, az emberbarátot, s különösen a nép igaz barátját elszomorítani képes, akkor azok az eszközök azok, melyeket az ugynevezett „néppárt” agitációiban használ. Ha csakugyan igaz volna az, hogy a vallás vesztélyben van, hogy azt a naptól el akarják venni, ami nemcsak, hogy nem igaz, hanem a legnevetesebb abszurdum, még akkor sem volna indokolt az igaztásnak az a módja, amelyet ez a pár legközelebb a csáktornyai választókörletben is elkövetett.

Nem hiszük, hogy az ily elvadult fanatizmusnak, melyhez ez esetben a magyarság iránti ellenlenszenv is járul, lekére beszélhetünk; ha józan érvek iránt fogékonyak volnának, akkor a „néppárt” emberei önmaguk mondanák „maguknak, hogy az érelen, műveletlen saját szavát fel nem főtő nép kezébe veszedelmes legyvert szolgáltatnak. Mert van-e veszedelmesebb dolog a demoralizációnál, s vajon az oly agitációk egyebet eredményezhetnek-e mint a legnagyobb fokú demoralizációt éppen azok részéről, akik hivatalosan a nép erkölcsi érzéket emelni, neki életében példányképpel szolgálni, egyszerűval szívet, lelkét nemesíteni, — ami a daróc alatt sem lehetetlen.

E helyeti gonosz vakmerőséggel megtámadják a nép erkölcsi érzületét, demoralizálják s mindent a reakció nagyobb dicsőségére.

S vajjon mi jogon nevezik magát e párt néppártnak? Talán azon a jogon, hogy a népet akarja elbolondítani, eszközül felhasználni, hogy aztán a párt vezérémberei mohossák kezeitek s a nép maga viselje okatlan cselekedetének terhes következményeit?

Kinek ne nyílnék meg a szeme e párt iránt, mikor látja, hogy minő eszközökkel akar tért foglalni? mikor látja, hogy a szöszök sem szent előttük, ezt is politikai korteskedésekre használják fel?

Valóban erősebben meggyökeresedtetnek váltúk

Pedig te kiültottál engem a paradicsomból. Miért?

Más foglalta el tán szivedet? Akinek talán nagy előnye voltak fölöttem? Ez meg lehet, de hogy jobban szerethetett volna, mint én téged, azt el nem hiszem.

De hisz belőlem is csinálhattál volna mindent. Csak akarnod kellett volna, hogy összeszedjem minden lelki erőmet, hogy hirt, nevet, dicsőséget szerezsek neked.

Csak akarnod kellett volna!

Lettem volna a világon mindened, lettem volna hűséges rabszolgád és sohasem kértem volna tőled mást csak azt, hogy magadnál eltűnj, hogy szívhasam azt az édes levegőt, melyet te szívsz és engem megdölvözöttél volna piciny kezűd egy-egy gyöngy cirógatása.

De te ezt nem akartad! Vágyaid másfelé szarnyaltak.

Boldogtalanná tettél engem is, boldogtalanná lettél magad is.

Pedig tudom, hogy szeretted, lángoló lelked egész hevével. Elárlatad ezt álmaidban, mikor akarátod szendereggt és megnyilatkozott benned a soha nem alvó lélek: az alvók csodásan beszélő fantáziája.

De mikor fölébredtél, mikor ébren voltál, felülkerekedtél benned a számító asszony. Elszédítették téged is soha be nem váltott ígéretekkel. Téged, az erős akaratú nőt, kinek tiszta itélőképessége olyan volt mint a kristálytűkör.

Kit szerethetnél meg utánam? Te, az a nagy szívű teremtelés!

A nagyravágyás ördöge szállta meg bizonyra lelkedet. Ez a rettenetes moloch, mely elnyel mindent, ami becses és szent a szívnek: szeretetet, hitet, erkölcsöt.....

Ott történt a kies fekvésű Kórműcbányán, hol az aranyat ássák. Az aranyat, melyhez annyi sár tapad.

Ott láttad először azt a másikat, akiért elhagytál engemet s egy fántom után futva, itt hagytad a bizonyos boldogságot.

Elfordítottad szemeidet az örök fenyvesek alatt illatozó tavaszi ibolyákról, miket együtt szedgettünk a boldogbáb napokban, amikor még hittem benned, olyan rajongással, mint a hit apostolai a Megváltóban, a minden földi jutalmazó üdvözültesben..... — Ah én is hittem a föltámadásban, az örök-életben, mert úgy éreztem, hogy nekem veled kell élnem egy egész örökkévalóságon át.

Te taptad szét a kötélékeket, te szegted meg a szívem néma szent esküjét. Másé lettél. Esküvőd napján gyászt öltöttem. Mikor talán te örömben uszál, én sirtam. Téged sirattalak.

Meddig tartott a te mámorod?

Alig egy rövidke esztendeig.

Ámitottad a világot, ámitottad hitvesedet, ámitottál engemet, csak magadat nem ámithattad. A nyugodt hegy belsejében égett, forrott, izott a láva, melyet nem bírtál eloltani soha.

Hiába akartál teledni. Az örök fenyvesek neked is beszéltek örök szerelemről; az ártatlan ibolyák a szív ártatlanságáról. A fenyvesek; melyek-

neke szilárd gyökérszájai az édes anya-földre hatolnak, koronái pedig a magas ég fele emelkednek, beszéltek a szerelem állhatatosságáról, isteni eredetéről és beszéltek a kis ibolyák a szerelem édes boldogító árta-lanságáról.

De te csak akkor értetted meg igazán őket, mikor már keserű valóra ébredtél, mely összeszerte gyöngy alkotású lényedet, mint a fákat az orkán.....

Ott fekszel most a pusztá temetőben. Nem áztatja sírodát a telhók permetegén kívül más, csak az én könnyem. Nem tesz haló poraid fölől, fakó tejfádra virágkoszorút más, csak én. Nem jár oda senki, csak a siró szellő szomoró bugássá, meg az én sóhajom.

Mert én még most is, haló poraidban is szeretlek, imádlak. Érzem, tudom, hogy nem leszek boldog sohasem; mert egyedül csak te boldogíthattál volna.

Mint drága talizánt rejtegetem fájdó szívem fölött utolsó emlékedet, azt az illatos levelekét, melyben bocsánatomat kérek, amért megbántottál, amért hűtelenül elhagytál.

És százszor is kérdem: miért? miért? Oh ti örök, megfejthetetlen problémák, ti női szívek!

A bölcsék köve, a kör négyzete mi hozzátok képest. Talán mindent meg lehet egykor oldani: ti megoldhatatlanok maradtok örökké.

Csak ti maradtok az örökkévalóság soha meg nem oldható talányaiul...

Hedvig József.

a szabadelvűséget a nép körében és, még a muraközi nép körében is. Hát nem tudja ez a nép, hogy miye van, azt a szabadelvűségnek köszönheti, s másnak semmit. Persze bajos dolog ezt meggyökeresztetni a Muraközben addig, míg ez a zágrábi érsekség alá tartozik, s hogy ez, minő jóakarattal viseltetik a magyarság ügye iránt, mutatják a legutóbbi választás igazgatásai, amelyekhez még a szomszéd papság segítségét is igénybe vették. Az érseki titkárnak, ki Nagy-Kanizsán végzte gymn. tanulmányait, esetét ismeri olvasóközönségünk a lapokból Ugy hisszük, hogy csak egy pár évet kell a zágrábi semináriumban tölteni a növendéknek, hogy dühös magyarfalóvá legyen.

Ezt a természetellenes házasságot kellene egyszer megszüntetni, hogy az oly magyarellenes befolyásoknak gát vettessék. — Nehéz kérdés ugyan, de azt hisszük, hogy mégis megoldható.

Első sorban a nép demoralizációja ellen kellene tenni. Az ellenzéki pártok az ilyen választásokkor, s így a néppárt is mindig arról panaszkodik, hogyha veszi, hogy a szabadelvűpárt meg nem engedett módon agitál; de sohasem bizonyítják be. De a néppárt szemenszedett hazugságait, melyekkel a népet ámitja, lelkét demoralizálja, benne a legdurvább ösztönöket felébreszti — ezeket azt kívánna, hogy némán halgassák.

Hiszen Kaas Ivor báró is köszönetet mond a bonyhádi választóknak nagy kudarcáért, amit ő győzelemnek tart, de magyarazatait adni annak, hogy miért győzelem: nem tudta; hacsak annak a pár plébánosnak nem akart különösen hizelegni — kiket oly meleg szavakkal apostrofál az ő levelében.

Mi az ő reményeit nem osztjuk. Sőt inkább azt hisszük, hogy a nagy választásokig a nép jobban meg fogja ismerni azt a pártot, mely az ő nevével visszaél. Még jobban be fogja látni, hol és merre vannak az ő barátai, hol és melyik pártot keresse azokat, kik nem a fanatizmus szülte otromba jelszavakkal ámitják, hanem igazán segíteni akarnak baján. Be fogja látni, hogy ezek a népbolondítók olyanokat ígérnek keserves kinjokban, hogy csak ahhoz a mandátumhoz jussanak, amit meg nem tarthatnak. Be fogja mindezeket látni és nem fog lépni menni. Nem vallási fanatizmus, nem anarchikus jelszavak, nem a hazárdulással határos tanok befogadása segíthet rajta, hanem a szabadelvű fejlődés; aki ezt bármiképpen megakasztani akarja, az ellensége a magyar nemzetnek, vagy nem látja be, hogy ellenségeihez szegődik.

Tollfuttában.

Nem vagyok benszülött nagykanizsai, de hamarabb tizenkilenc év emlékeivel, jelenem küzdéseivel, jööm minden reményével, szíveletem minden mozzanatával annyira ide gyökereztem, hogy fájdalom nélkül nem tudnék megválni e várostól. „Isten tudja, hogy mi okból szeretem; de szeretem.“

Ugy vagyok vele, — mint a szerető hitves, bíbba készülő feleségével: incselkedem, patvarkodom, zsörtölődöm vele, szatírizálom, mert azt akarom, hogy ő legyen a legszebb.

Ha valami nagy dologra készül, kinevetem, ki kacagom; kétségbe vonom erejét; mert tudom, hogy olyan mint a makrancos menyecske: akkor bizonyosan megcselekszi, csak azért is.

Nem magam vagyok egyedül ilyen hitves; sokan, nagyon sokan vagyunk, akik ilyen formán szeretjük ezt a kedves kis várost. És ezek között (hogy Plihal Viktor barátunkkal szóljak) teljes önérettel elmondhatom: én vagyok a leggyöngébb.

Ha már benne vagyok a házasséletről vett hasonlatban, hát csak kidomborítom. Megfordított arabusházasságban élünk. — Egy az asszony, sok a férj.

Vannak igen nagy számban udvarlók is, akik mindig csak szépet, hízelt szultognak a menyecske jülsébe; csak a jelennek, a pillanatnak élnek, de jövőjé, valódi boldogságát nem hordozzák szívükön. Legyen ez a menyecske: ne higgyen nekik!

Sőt hogy az arabusházasság udvartartása teljes legyen: még az eunuchok se hiányzanak; a néma hallgatag, komor öregek, akik semmitsem tesznek; de ebben nagyszerűen excellálnak. Ezek a menyecs-

kének semmit sem ártó, de semmit nem is használó neutralisok.

A haladás szépségversenyére készülő menyecskeknek igazi jóakarói, akik jövő boldogságán őszinte szívvel eszüngenek: csak az élethez, sorsához fűződött hitvesek.

Hűeknek higgyen, ezekben bízzék a menyecske! Hisz olyan szerető gondnal, olyan igazi gyöngédséggel állják körül! Köztük nincs versenygés, a féltékenységben, csak sok jót, sok szépet akaró verseny a szeretetben. Itt is, ott is tömörülnek közös akarattal egyesülnek, abból a célból, — hogy ő legyen a legszebb a haladás szépségversenyében.

Annak is kell lennie okvetlenül! Hisz a legkipróbáltabb hitvesek egyesültek újabban azért, hogy figyelmeik, gondosságuk egész odaadással egyebet se tegyenek csak szépítsék, csinosítsák.

És ha már egy gondos férj hóna alól is szokott előpöndörödni takaros menyecske, hogy ne pöndörödnék olyan egy pár száz férj hóna alól, akik között a vezérszeretet „íjju Plihal“: a mi visszafiatalodó kir. közjegyzőnk viszi.

Derek, gondos, odaadó hitvesekből megalakult a menyecske (a város) szepítő egyesület. Élén olyan férfi áll, aki nem szokott engedni a negyvennyolekból.

Megkezdődött a hitves toborzás. Hamarosan el fog válni, hogy ki a valódi liberális? ki akar őszinte szívvel polgári arabusházasságra lépni (a kir. közjegyző előtt) a mi boldogításra váró városunkkal? Hamarosan el fog válni: kik az őszinte szívű hitvesek? kik a kacérkodó hamis udvarlók és kik az eunuchok?

H I R E K.

A „Zala“ naptára

- Február 16-án: A „Nagykanizsai Izraelita Nő-Egyet“ estélye.
- „ „ 17-én: A „Nagykanizsai Kereskedelmi és Iparbank“ részvénytársaságának évi rendes közgyűlése délelőtt 10 órakor.
- „ „ „: A „Letenyei Takarékpénztár Részvénytársaság“ rendes évi közgyűlése.
- „ „ „: A „Nagykanizsai Általános Betegsegélyező Egyesület“ évi rendes közgyűlése.
- „ „ „: A „nagy kanizsai iparos-íjjak“ Jelmeg-Estélye.
- „ „ 23-án: A „Nagykanizsai Bankgyesület Részvénytársaság“ huszonegyedik évi rendes közgyűlése.
- „ „ 24-én: A „Nagykanizsai Segély Egylet Szövetkezet“ évi rendes közgyűlése délelőtt 10 órakor.
- „ „ 24-én: A dél-zalai takarékpénztárral egyesült önszegélyező szövetkezet közgyűlése d. e. 9 órakor.
- „ „ „: A perlaki „K. E.“ „Böhöcz-Estélye.“
- „ „ 26-án: A „Letenyei Önszegélyező Egylet Szövetkezet“ évi rendes közgyűlése d. u. 2 órakor.
- Március 8-án: A „Keszthelyi Kolcsónös Segélyező Szövetkezet“ harmadik rendes évi közgyűlése d. u. 2 órakor.

— **Eljegyzések.** Zala-Egerzegen Hrabovszky Irmát Hrabovszky Flóris nyug. törvényszéki bíró lányát eljegyezte Hangay Géza m. kir. erdőmester. — Dr. Rózsai Mór katori köz- és pályarvos leányát Ilona kisasszonyt e hó 11-én eljegyezte Ehrenwald Béla ur az Ujlaky-Hirschler és fia cég katori gőzfűrészetének vezető igazgatója. A katori önk. tüzoltóság zenekara az eljegyzés estéjén szerenáddal tisztelt meg a fiatal jegyespárt.

— **Pénzüntéseti közgyűlés.** A nagykanizsai takarékpénztár részvénytársaság február hó 10-én Hertelendy Béla igazgatóságai elnök elnöklése alatt 51 részvényes jelenlétében tartotta

50. évi rendes közgyűlést, melyre még bővebben visszatérünk, miert is ezuttal csak a közgyűlés főbb tárgyait ismertetjük. A közgyűlés elhatározta, hogy 200 darab egyenkint 100 forint névértékű, névre szóló, 1895. évi január hó 1-től kezdve az üzleti eredményben a régi részvényekkel egyenlő arányban részvesző új részvényt bocsájt ki. Az ezek után betolyandó 140.000 forintból 20.000 forint a részvénytökhöz, 120.000 forint pedig a tartalék alaphoz csatoltatik. Egy egész részvény átvételi ára 700 forint és ennek 1895. évi január hó 1-étől a befizetés napjáig járó 5% kamata. A régi részvényesek elővételi jogát csak 1895. évi március hó 15-ig gyakorolhatja. — Az eléri 116 arany, 40 frank és 73.0 46 frt 34 kr. nyeresemény felosztására néve a közgyűlés elfogadta az igazgatóság következő javaslatát:

- Az alapszabályok 78. §-a értelmében a nyeresemény 5%-a vagyis 6 arany 3,652 frt 32 kr. a tartalék-alap gyarapítására az alapszabályok 76. §-a szerint a közgyűlés jóváhagyására a nyeresemény 15%-a vagyis 17 arany 5 frank 10,956 „ 95 „ a nyugdíjalap emelése az alapszabályok 80. §-a szerint 1,000 „ — „ a nyugdíjalapnak 40,000 frtra leendő teljes kiegészítésére az intézeti hazak telvételi értékének csökkentésére . . . . . 3,500 „ — „ a külön tartalékalap emelésére . . . . . 1,000 „ — „ a II. külön tartalékára a városi közhasznú és közművelődés célú alap gyarapítására . . . . . 2,000 „ — „ a szokásos évi jótékonyági és közhasznú adományokra fordítottasék: 1,130 „ — „ osztalékul részvényenkint 48 forint, 600 drb részvény után: 28.800 „ — „ fizetessék, a fennmaradó 93 arany, 86 frank és 2277 frt 24 kr. a jövő évi nyeresemény- és veszteségek számláira irassék elő. — Az alapszabályok értelmében visszalépett 8 igazgatósági tag, 3 évre egy a három tagból álló felügyelő bizottság egy évi időtartamra újból megválasztott.

— Az „Ipartestület“ vizsgálata. Az Ipartestület vizsgálom rendező bizottságát az erdem, hogy a folyó hó 10-én tartott estélyről, mint egy minden tekintetben sikerült vizsgálomról számolhatunk be és ha a rendezőség a jövőben is követni fogja eddigi irányelvét, úgy biztosra vehetjük, hogy az Ipartestület vizsgálmai olyan színvonalra fognak emelkedni, melyre leginkább maga az Ipartestület méltán büszke lehet. Az ugynevezett „intelligencia“ az iparosokkal általában nem szívesen társul, de az Ipartestület vizsgálomrendezősége a mulatságokat mindig úgy rendezi, hogy a keret, melyben a mulatság mozog, magában foglalhatja térszadalmunk minden árnyalatát és szívesen látjuk ezen estélyen, hogy közönségünk méltányolni kezdi az Ipartestület vizsgálomrendezőségének törekvését. Az erkölcsileg és anyagilag egyaránt szépen sikerült mulatságon nemcsak azok érezték jól magukat, kik ezen tevékenyen résztvettek, hanem azok is, ki az Ipartestület iránti figyelemből és tekintettel a nemes célra inkább néző résztvevők voltak és kik örömlüket látké abban, hogy az estély erkölcsi sikeréhez megjelenésükkel hozzájárultak. Az első négyesi 42 pár táncolta. Jelen voltak: dr. Bentzik Ferencné, Beierlné, Beck Lóri, Cvettkóné, Csáka Nándorné, Halvax Frigyesné, Heszné, Hugonainé, Ilóborné, Hóbor nőv. (Becsehelyi) Halvax Helena, Horváth Józsefné, Kozma Györgyné, Keller Mátyásné, Kristofolettiné, Kristofoletty nővérek, Knausz Ferencné, Knausz nővérek, Kolarcsikné, Kolarcsik nővérek, Lodner Józsefné, Lirheim nővérek, Molnárné, Molnár nővérek, Merics Edéné, Milényi Sándorné, Petric Ferencné, Petrics Ödöné, Pernes en Istvánné, Rothmann Menyhertrné, Rosenthal Gézané, Sailer Lajosné, Sabjan k. a. Sável Jánosné, Sável nővérek, Sölét Irma, Schweitzer Jozsefné, Samu Józsefné, Szivóné, Fischerne, Tacsicsné, Turek Anna, Vostiné, Vagnerne, Violané, Vocsics Otóné, s. a. t.

valamint a trágya kezelési módja, az így szerzett tapasztalatok és elért eredmények.

Ehhez tartozik, ha a trágya-kezeléshez az istállóban vagy a telepen konzerváló szerek alkalmaztatnak. Az ez által elért termés-eredmények graphikai táblázatokban tüntetendők fel.

Az emberi ürülék alkalmazás módjai. Az ez által elért termés-eredmények graphikai rajzokban állítandó ki.

A marha- és egyéb városi hulladékok alkalmas és kezelési módja, és az elért eredmény graphikai rajzban feltüntetve mutatandó be.

Színtűgy a koncentrált marha- vagy sertés-trágya alkalmazása és az elért eredmény ugyan ily módon.

Kiállítható alakjában minden a trágyszázzal és a műtrágyák alkalmazásával a gabonafélék, takarmány-neműk s egyéb culturnövények természetesben elért eredmények, akár a termények egész növényzetben vagy magjaiban, fényképezési felvételekben, vagy világosan szemléltethető graphikai görbékben, — vagy bármily más ábrázolati mód szerint készült oly táblákban, melyek az egységesen elfogadott színekkel ábrázolják a négy fő növény-tápszert u. m.:

- Nitrogén = fekete,
- Phosphor sav = sárga,
- Kali = vörös,
- Mész = kék színben.

A magrakból legfeljebb 5 kg a takarmányfélétől és egyéb növényzetektől kecsés helyet foglaló kevéscsék állítandók ki.

Budapest, 1895. február hó.

Ilazafüi üdrözlettel:

Herényi Gothard Sándor s. k., Baranyay Istv. s. k., csoportbiztosok.

Szerkesztői üzenet.

Galambok. Az ohajtott lappeldányokat a szerkesztőségéből küldöttük el. Meg méltóztatott-e kapni? Míg a cikk közlése tart, mindig megküldjük külön a szerkesztőségéből a példányokat.

Csáktoronya. Tüdősitésit köszönjük. A legutóbbi viharral bedlott rendetlen postai közlekedés miatt csak szombaton este felé kaptuk meg, mikor a lapot már nyomták s így nem használhattuk jól.

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

HIRDETÉSEK:

SARG-féle orvoshatóságilag megvizsgált

223 40—

(Bisonylat Bécs, 1887. jul. 3.)

sok MILLIÓ-szor

kipróbált és kitűnőnek bizonyult, fogorvosilag ajánlva, egyszerűs mind a legolcsóbb fogtisztító- és őpségben tartó szer.

Mindenütt kapható

Bérbe adó!
Zákány községében egy régi berendezett fűszer-üzlet és pékség, ahhoz tartozó mellékhelyiségekkel, lakással. Fölvilágosítást ad a tulajdonos Spitzer Ferenc Zákányban. 26 s. —

Csúz és köszvény

csuzos fej- és fogszaggyatások, ítései és ficsamodási, valamint fagydagyanatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevű gyógyszer. melynek árszája 30 kr. vagy egy frtért minden gyógyszerárban kapható. A Reparatorral a Rökus-kórházban 135 esetben tétetett kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás érteket el.

Vérszegénység és sápkór

továbbá gyenge gyermekek erősítésére kitűnő hatású és pompás ízű szer a Tokaji (híman vashor. mely az országos egészségügyi tanács javaslatára belügymin. engedéllyel látattott el. Sok rossz utánsat létezik, miert is kérem vételnél névaláírásomat követelni. Kiá árszá 1 frt 60 kr., nagy 3 frt.

ACATIA-SZAPPAN

kedves illata, kellemes habzássá és rendkívüli tartóságánál fogva lett rövid időn kedvelté. 1 darab 50 kr. 3 darab egy dobozban 1 frt 40 kr.

Acatia arcz-crème

rövid pár hetű alkalmazásnál pompás úde, gyermeked arczabór nyerhető. Az arczabór mindennemű átkaleségét bizon eltávolítja. 1 üveg ára 1 frt.

A „crème de Marguerite“

az arczabór táplálására údeán tartására szolgál. Előkelő körökben igen kedvelt. Egy köcsög ára 2 frt.

Kezű gyógyszeráraim kiválóbb specialitásai, melyek főváros- és országszerte a legjobb hírnévnek örvendenek, a postán is köldetnek.

KRIEGNER GYÖRGY

gyógyszerárta a „Magyar Koronához“

Budapest, Kalvin-tér.

A legízletesebb, egyedűl egészséges és egyszerűs mind a legolcsóbb pótlék a babaszemű kávéhoz.

Egyedűl egészséges pótszer a babaszemű kávé helyett. Nőknek, gyermekeknek, betegeknek orvosilag van ajánlva.

KATHREINER FÉLE

KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ.

Legisztaabb természetes gyártmány egész szemekben. Hozzávegyítések általi hamisítás ismét ki van zárva.

Mindenütt kapható: 1/2 kiló 25 kr.

Óvatosság: Csak a „Kathreiner“-névvel ellátott eredeti-csomagokat kérjük és fogadjuk el.

3205.--I. 1895. szám.

Árlejtési hirdetmény!

A nagy-kanizsai m. kir. adóhivatal; valamint az ottani posta- és távirtda hivatal által közösen használt kincstári épületen szükségessé vált helyreállítási munkák foganatosítása a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium folyó évi január 13-án 80.746-94. szám alatt kelt magas leiratával elrendeltetvén, az ez alkalommal felmerülő költség, a zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatal kiküldött szakközege által (491) **Négyszázkilencvenegy frt 95 krral** állapított meg, mely összeg egyuttal kikiáltási ár gyanánt szolgál.

Ezen munka elvállalásának biztosítása céljából a nyilvános szó és írásbeli versenytárgyalás megtartására határidőül **1895. évi február 21-én d. e. 10 órája** a nagy-kanizsai m. kir. adóhivatalnál kitűzetik.

Írásbeli ajánlatok, a bánatpénz, vagy pedig annak letételét igazoló valamely kir. adópénztár által kiállított nyugta becsatolása mellett **folyó évi február hó 20-ik napjának d. u. 5 óráig** említett kir. adóhivatalnál benyújthatók, mely ajánlatban a beígért árleengedés illetve igényelt munkadíj betűvel és szóval kiirandó.

Bánatpénzül fenntírt munkadíj 10°, vagyis 49 frt 20 kr. akár készpénzben, akár pedig biztosítékul elfogadható értékpapirokban leteendő.

A feltételek, melyek vállalkozót kötelezik, s melyek alapján a szerződés meg fog köttetni, említett kir. adóhivatalnál megtekinthetők, mért is az írásbeli ajánlatokban határozottan kiteendő, hogy vállalkozó a feltételeket ismeri s azoknak magát minden tekintetben aláveti.

Ugyanott betekintheő a mérnökileg felülvizsgált költségvetés is.

M. kir. pénzügyigazgatóság; Zala-Egerszeg, 1895. február 7.

32 1-1

GERNYA, m. kir. pénzügyigazgató.

A még eddig felismerhatatlan Malártsi-féle császár és királyi kizárólag szabadalm.

patkányirtó pogácsa

azon rendkívül pozitív-szer, a mely rohamosan kiirt patkányt, egert és vakondokat anélkül, hogy más háziállatoknak kárt okozna. — Phosphort, strychnint, arsenikumot vagy más mérgeket ható szert azonban nem tartalmaz. Kiszáradásnak ezen irtószerezrel öbör uradalmakban a legkíméletesebb sikerrel tét-ttek; hivatalosan is megvizsgáltatott és végjeggyel látatott el, melyre ügyelni kérem. — mert csak végjeggyemmel ellátott patkányirtó-pogácsa hatásért kezeshetők.

Egy nagy csomag ára használati utasítással 30 kr. — 60 fillér. — Egy kis csomag ára használati utasítással 15 kr. 30 fillér.

Ezen kiváló patkányirtó-szer kapható:

Uj. Fischer Ferencz fűszer-kereskedésében Nagy-Kanizsán.

— az osztrák magyar monarchia valamennyi kiválóbb droguistánál, gyógyszerésznél vas- és fűszerkereskedésnél is — Próbaképen — 2 nagy csomag — 60 kr. előre beküldése mellett portómentes küldéssel megrendelhető: **Malártsi György** a cs. és kir. osztrák magyar kizárólagos szabadalmak tulajdonosánál Sátoralja-Ujhelyben.

HIRDETÉSEK

felvétetnek Fischel Fülöp könyvtérségében Nagy-Kanizsán.

Ne vásároljon
vetőmagot
míg
HALDEK magkereskedéséből
(BUDAPEST,
Károly-körút 9 sz. a.) árjegyzéket
nem kér.

Téglaégető-telpek,
agyagárak,
Chamott- és Keramitgyárak
cementégetők,
MÉSNÉGETŐK,

teljes tervek. égető kemencék
mindennemű szerkezetben, berendezések és gépezetek minden a legújabb jónak bizonyult kivitelben.

Hotop Ernő,

221 — agyagiparmérnök.
BUDAPEST, | BERLIN,
Kül-ó vaci ut 70. | Kurfürstendamm 122
(221) **BRÜNN,**

Olmützergasse 9 ik sz.

Prospectusok és felvilágosítások ingyen és bérmentve.

Szerkesztőség:

F. Ö. u. t. c. n. a. Öllép-füle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmontatlan levelek csak ismert korból fogadtattak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczér.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfözde r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 8 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 80 kr.)

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyitlár pótlóára 10 kr.

Elsőbontások, valamint a hirdetéskre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

A terrorizmus.

(—n.) „Van-e, ki e nevet nem ismeri?”

Bizony idegen hangzása dacára kevesen lesznek, kik nem ismerik, s talán igen sokan, kik már áldatlan hatása alatt állottak.

Az arcátlan nagyotmondás, a hazugság az ő talaja, itt tenyészik és nő magasra, de terjed is egyszersmind, mikép a hinár, és sokszor politikailag érettek, az okosak sem tudják magukat hatása alól kivonni, — mert fejles erkölcsötlenéggel imponál, vagy legalább is visszatarítja azokat a gyengébbeket, kik félnék a piszoktól, a szenyőtől, a mocsktól, mik okvetlenül reá ragadnak az emberre, hogyha azokkal érintkezik, kik azt saját érdekükből, saját céljaikra kizsákmányolják. S ne higgye senki, hogy ellenébe okos szóval valamit elérni lehet, csak az egyesített erkölcsi erő képes erre ellenhatást gyakorolni, — s legalább a táplálékot tőle megvonni.

De a politikai eszély és bölcsesség ezt sem teszi mindentűt, — mert sokszor azt hiszi, hogy az elnézés kevésbé követelőkké fogja tenni azokat, a kiknek egész politikai tudományok tisztán terrorizmusban áll, — mely magában foglalja minden becsületességnek megtagadását, minden erkölcsnek sárbatáprását, minden józanságnak, tisztességnek kigunyolását.

Ott van az ausztriai tartománygyűlés, a bécsi reixrath, a bécsi közg. tanács, ezeken egy pár ember uralkodik terrorizmusával a par noble fratrum Lueger, Schneider, Gre-

gorics, kik az imént az ausztriai tartománygyűlésen mosdatlan szájjal keltek ki a magyarok és Magyarország ellen, anélkül, — hogy az elnök — a lapok legalább erről nem tettek említést — figyelmeztette volna őket kifakadásuk helytelenségére.

A községtanácsban alig van nap, hogy ezek a népbolondító képviselők botrányt ne csinálnának; a reichsrathban itt-ott mégis felszólal egy-egy hang, mely mérges szájtól nem félve, megbotránkozásának ad kifejezést fellépésük fölött.

És ez a három ember, akit nem is szükséges jellemezni, mert minden újságolvasó nagyon jól ismerheti őket, hiszen nap nap után beszélgetnek magukról, — ez a három ember oszlopa az osztrák néppártnak, az úgynevezett Volksparteinak, — a melynek mintájára a mi nép-barátaink is megcsinálták a maguk pártját. Hogy ez a párt dacára a vezérek marakodásának, melyet jó-nak láttak fehérvári lapjuk 'utján világá' bocsátani, s a melyben tiltakoznak az ellen, mintha ők bármely felekezetet bántani akarnának, ugyanarra az ösvényre fog tévedni, melyre a bécsi néppárt, az már az eddigi tapasztalatok után is lehetetlen másképp; sőt nálunk még veszedelmesebb; mert ha csak némi vívmányt akarnak elérni, akkor okvetlenül a nemzetiségekkel kell szövetkezniük, kik különben is hosszánával fogadták a néppárt megalakítását; a nemzetiségek pedig a magyar állameszmének, — hogy ne mondjuk a hazának — nem barátjai.

A hol tehát a néppárt a haza szeretetére

hivatkozik, ott ellenmondásba keveredik, — mert, hogy az utolsó csáktornyai választás alkalmával a nyelvből s nemzetiségben egészen idegen papok jöttek át Horvátországból izgatni, azt senki sem fogja eme a papok magyar hazaszeretetének tulajdonítani.

Különb is, e programim egyes pontjainak keresztülvitelét (egyáltalán keresztülvihetetlenek tartjuk) csak a legádázabb terrorizmus után lehetne, s lesz talán a néppárt vezéreiben annyi politikai bölcsesség, s talán hazaszeretet, — hogy nem fogják utánozni a bécsi példát.

Mert ott világosan észlelhetik, hogy mire visz az olyan terrorizmus; megszámlálhatatlan botrányokra a parlamentben, tartománygyűlésen s községtanácsban; a gyűmölcsöző tanácskozás lehetetlenné tételére, — a társadalmi élet megromlására, az anyagi és erkölcsi tönk felé.

Nem hisszük, hogy legyen magyar ember, a ki olyan viszonyokat óhajtana nálunk is, mint a milyenek Ausztriában uralkodnak; s ha még is van, a kit vaksággal vert meg a gondviselés, — akkor a magyar társadalom és a politikai élet tényezőinek az ilyen kezdeményezést meg kell gátolni; s hogyha megakarja kezdeni terrorizmusát, csirájában el kell fojtani.

Semmi szükségünk nekünk itt ebben a hazában a Lügerek, Schneiderék és Gregoricok fájára, kik csak a kedélyes Bécsben virágozhatnak, de másutt már régen lehetetlenné lettek volna.

A „ZALA“ tárcája.

Premiér.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

Boldog halandók, akik sohasem irtatok darabot és sohasem érezték, — amit a szerzőnek a premiér előtt át kell élnie! Ti nem is tudjátok, hogy meg kell szenvedni a bizonytalan dicsőség babéranak minden kis parányi leveléért!

Ha csak egyetlen egyszer éreztétek volna azokat a kinokat, mennyivel jobban tudnátok osztani Biréty Mihály ur sorsában, akinek alig két hete hozták színre a galantai színházban „Villám Juci“ című népszínművét.

De én bízom így is bennetek, — hogy őszinte részvétellel fogjátok kisérni és megajándékozzátok őt azzal a meleg érdeklődéssel, ami minden szenvedőt megillet.

Tehát: csendes részvét kérek! . . . .

A galantai lapok feltűnő betűkkel tudatták a közönséggel, hogy legközelebb premiér lesz a színházban; előkészületben van Biréty Mihálynak, a jeles tárcáirónak, „Villám Juci“ című népszínműve, mely okvetlenül babérokat fog szerezni derék szerzőnek.

A dolog azonban úgy áll, hogy éppen a derék szerzők nem igen szoktak bízni ebben az előlegezett dicsőségben.

Így volt Biréty Miksa is.

Hiába biztatta a színeszínrektor, hogy a darab nagy hatást ígér; hiába cirógatták meg elboruló

homlokát a nyájas színésznök, a drámai mamától kezdve a legártatlanabb naiváig: Biréty Miksa fázott, didergelt, reszkelt, — mint a hideg őst érző nyárfalevél.

Valami nagynehezen átétek a szereposztáson. Persze, — akik még n-e m tekintettek be a kuliszák mögé, a festett világnak ebbe a festetlen tartományába, azok nem tudják azt sem, — hogy mi az a szereposztás?

A tigrisek és lánák fenekedése az eléjük vetett koncon: igen-igen kedélyes jelenet ahhoz képest, mikor a színészök a szerepeken meg akarnak osztolni.

Amint tudni méltóztattok, minden előlétes szerzőnek van annyi esze, hogy darabját megrakja nőszereplőkkel és férfiszereplők csak annyit alkalmaz, a mennyi egy-boldog vagy boldogtalan házasság megszerzéséhez elengedhetlenül szükséges.

Biréty Miksa darabjában is volt elegendő aszszony szerep arra, — hogy a galantai színtársulat subrettljei alaposan összemarokodhattak. — Mind-egyik a hatásosabbnak ígérkező szerepet akarta magának.

Szegény szerző sorban szerelmet vallott valamennyinek, hogy rettenetes művészi becságyuk csendes megnyugvással simuljon az érzelmek accordjain.

Azután következtek a férfiszereplők, — ezek a rettenes kritikusok, akiknek sohasem jó a szerep. Ha jó volna, akkor rövidnek találják; ha pedig tényleg rövid, akkor nem lehet belőle semmi se csinálni.

Ezeket a szerző elvitte egy kirándulásra, meg-

védélte őket, brudesáftot ivott valemennyivel, össze-vissza ölelte, csókolgatta őket, megígérte nekik, hogy valamennyiről külön tanulmánycikket ír a „Színészeti Közlöny“-be. — Azok meg azután elkezdtek magasztalni az ő rengeteg talentumát. — Sziglitz és Tóth Ede csillaga a fogó literek számarányában kezdett homályosodni; — Caspregy homlokáról lekerülték a „Sárga csikó“ korszori és a népszínműköltészet egész glóriája ott fényelt Biréty Miksa homloka körül.

Égész bátran, — nyugodt lélekkel fölszállhatott volna az Olympusra. De ő szegény csak fizetett és tovább sóhajtott és itt maradt a föld rögei között azért az egy esti, bolondos pillangó-dicsőségért.

Végighallgatta az olvasópróbát, szerepprobát, (főpróbát és akkor azt gondolta magában, hogy vagy a darabját kell megsemmisíteni, vagy önmagát; ketten együtt nem maradhatnak meg.

Micsoda premiér lesz az!

Egyetlen színész sem tudta szerepét.

A darab dőcögve, akadozva ment a főpróbán, Megátkozta szászor is azt a pillanatot, mikor színdarabírársra adta a fejét. Inkább fát vágott volna addig. — Hisz ezek a színészek rettenetes népség! Föl nem fogják ezek a szerző intencióját soha. Elejtik a legremekebb alkotást is, mert nem képesek megérteni.

Elment a kedve mindentől. — Csak bolyongott ide-oda, mint valami megdelejezett alvajáró.

Kétszer is elment a színészrektor ajtajáig, — hogy visszavegye darabját. De akkor megingt arra gondolt, hogy a lapok beküldték az egész vár-

24. *Lippert Lajos, VIII., Erzsébet-körút 10. szám.
 25. Ment András, V., Dorottya-utca, „Magyar király” szálló.
 26. Pelzmann Ferenc, VIII., Korepesi-ut „Pannónia.”
 27. Petánovits József, VI., Andrassy-ut 39. sz.
 28. Plihal János, VI., Váci-körút 21. sz.
 29. Pulay Gyula, VIII., Sándor-utca 42. sz.
 30. Priudl Nándor, Andrassy-ut 51. sz.
 31. Riegler Ferenc, VII., Kerepesi-ut 57. sz.
 32. Schmiedt György, IV., Váci-utca, „Nemzeti” szálló.
 23. Schreiber Károly, V., Mária-Valéria-utca 17. sz.
 34. Stadler Károly, VII., Keleti pályaudvar.

A *al jelöltek két tanító gyermekének adnak ingyen ebédet.
 Mult évi bevételeink s kiadásainkról a következőket jelenthetjük: Befolyt 1 és 20 frtos tagsági díjakban 1504 frt. Jordán Ferenc ur alapítványára 1000 frt. Tanító egyesület évi járuléka, adományai s gyűjtéseiből 1944 frt 6 kr. Pénzügyintézetek adományaiból 282 frt. Perselyekből és az Eötvös-alapnak jövedelmező könyvek után 72 frt 4 kr. Közigazgatási hatóságok adományaiból 217 frt 21 kr.; a „Tanítók háza” alapjára 925 frt 72 kr.; tőkeamat fejében 2585 frt 15 kr. A nm. válás- és közokt. miniszter ur adománya 500 frt. Az 1894. évben tőkésített vagyon 2299 frt 30 kr. Pénztári egyenleg 1893. év végén 3117 frt 39 kr. Összes bevétel 11769 frt 83 kr. Levonva ebből 9013 frt 48 kr. évi kiadás, a 2756 frt 37 kr. évi tiszta jövedelemből a bizottság ösztöndíjakra- és segélyekre fordít 2345 frtot; a magyarországi „Tanítók Háza” alapjához csatol 225 frtot; beteg tanítók menedékháza alapjára ad 110 frtot; a „Tanítók orsz. Arvaháza” alapjához ad 225 frtot.

Az „Eötvös-alapot gyűjtő és kezelő országos bizottság” az 1893. évben befolyt tiszta jövedelemből és a „Tanítók Háza” alapjának kamataiból néhány száz és több ötven forintos ösztöndíjat és segélyösszeget alkotott s arra pályázatot hirdet.

A folyamodványok Lakits Vendel egyesületi titkárság (Budadesi, VI. ker. érsek-utca 4. szám) legkésőbb f. é. július hó 10-ig küldendők be.

Ugyancsak a fentnevezett bizottsághoz intézendők az Eötvös-alappal szoros kapcsolatban álló Rökk Szilárd, Rökk Pál, Zircsen Jankas, Órley János, Léderer Abraham, Gyertyánffy István, Jordán Ferenc és Péterffy Sándor f. é. alapítványok 50-50 frtnyi jövedelmeinek elnyerése czéljából benyújtandó folyamodványok is.

Ösztöndíjban és segélyben csak azon egyének részesülhetnek, a kik az „Eötvös alap” rendes tagjainul felvételték magukat, kik az egy frtnyi tagsági évdíjat már legalább is öt ízben beazoláltatták, vagy a kik a 20 frt örökös tagsági tőkét teljesen befizették; avagy a kik az elhunyt rendes tagoknak özvegyei vagy arvai, esetleg kenyérkeresésre képtelen nyomorék utódai. Senki

sem részesülhet az „Eötvös-alap” jövedelmében, a ki az alapszabályokban előírt mértékben nem járult. Ez idő szerint a kik már három ízben részesültek az alap jövedelmében, nem számíthatnak sem ösztöndíjra, sem segélyösszege. A Gyertyánffy István-féle alapítvány 60 forintos segélyösszeget a folyamodványok — ajánlás végett — az „Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület” választmányához intézendők.

Midőn újból is ajánljuk a nemzetnevelő néptanítóknak a jótékony intézetet a magyar társadalom, a nagy közönség kegyes pártfogásába, hálás szívvel mondunk köszönetet az eddigi támogatásért. Egyesületünk soha sem szűnik meg azon íjaka, kik a jótéteményben részesülnek, arra buzdítani, hogy tanulmányaik befejezése után majdan az élet küzdelmei között a jövőző emberbarátoktól élvezett jókat hálálják meg azon feladatoknak hűséges teljesítése által, a melyek reájok nemzeti életünk mezején várakoznak.

Az „Eötvös-alap” orsz. tanítói egyes. nevében:
 Péterffy Sándor, Lakits Vendel,
 elnök, titkár.

Az „Eötvös-alap” orsz. tanítói egyes. nevében:
 Péterffy Sándor, Lakits Vendel,
 elnök, titkár.

A magy. takarékoság haladása.
 A magyar takarékoság haladásának, s hazai tőke összegyűjtésének magyar részről már befejezett valutarendezési-munka miatt különös politikai fontossága van, melyet kicsinyleni nem szabad és a mely annál nagyobb, mert máz erőközön kívül a magyar állam befolyása is azon mérvben nőtt — mint az országgal pénzügyi és ipari függetlensége a hazai tőkeemegtakarításon nészerű gazdasági szervezései által évről-évre erősödött, gyarapodott. Ezért a Pesti hazai első takarékpénztáregyesület évi mérlegeinek nemcsak a részvényesekre nézve van közönséges üzleti jelentősége, hanem az egész országra nézve is tanulságos közgazdasági fontossága van azoknak. Tökéletesen indokolt, hogy a legnagyobb magyar takarékpénztár mérlegészámaiban minden évben újból tanulmányozzuk a magyar közgazdaság pénzügyi légsúlymérőjének emelkedését.

Ez a gyakorlati tanulmány, melyben mindenestre a részvényeseknek van a legnagyobb örömmük, — az ország minden takarékpénztárára nézve dologi tőle-szágal bir. Az igazgatás mintaszerű rendszere, a Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület által kezelt tőkék százmillióinak kamatozó kihasználása, különösen a tőkebefektetések mindenkor készenlétben tartott likviditására vonatkozólag, érdemes az utánzására nemcsak a belöldi, hanem a külföldi takarékpénztárak által is, mint a legváltozatosabb és legaszorubb szoliditási példája.

A legnagyobb és leggazdagabb magyar takarékpénztár mérlegészámai ez által is fontos és örvendetes bizonyítékká fogják szolgálni az intézet f. é. február 10-én tartandó közgyűlésén a haladásnak, melyet Magyarország finansialis

gazdagsága tett. Csak azt kívánjuk, hogy ama benső viszony által, mely a Pesti hazai első takarékpénztár egyesület és az általa teremtetett Illasi bank közt fennáll, ennek a magyar nemzeti intézetnek hatalmas fin. noialis szervezete tovább is folyton tovább haladó értelemben szolgáljon javára a magyar vidéki városok hitel-szervezésének. Ep oly kívánató, hogy a földrosi és vidéki közönség azzal kövesse e példát, hogy tartózkodjék a bürzötől és megtakarított tőkét szög-levéltekben, közönségi kötetnyekben és más, jeltudogi biztossággal bíró értékekben, vagy takarékpénztárakban helyezze el.

H I R E K.
A „Zala” naptára
 Február 17 én: A „Nagy-kanizsai Korcskedelmi és Iparbank” részvénytársaság-nak évi rendes közgyűlése délelőtt 10 órakor.
 „ „ „ : A „Letenyi Takarékpénztár Részvénytársaság” rendes évi közgyűlése.
 „ „ „ : A „Nagykanizsai Általános Betegsegélyző Egyesület” évi rendes közgyűlése.
 „ „ „ : A „Nagykanizsai Iparos-Íjakk” Jelmez-Estélye.
 „ „ 23-án: A „Nagykanizsai Bankegyesület Részvénytársaság” huszonegyedik évi rendes közgyűlése.
 „ „ 24-én: A „Nagykanizsai Segély-Egy-let Szövetkezet évi rendes közgyűlése délelőtt 10 órakor.
 „ „ 24-én: A dél-zalai takarékpénztárakkal egyesült önszegélyző szövetkezet közgyűlése d. e. 9 órakor.
 „ „ „ : A perlaki „K. E.” „Bobócza-Estélye.”
 „ „ 26-án: A „Letenyi Önszegélyző Egy-let Szövetkezet” évi rendes közgyűlése d. u. 2 órakor.

Március 8-án: A „Keszthelyi Kőolcsóna Segélyző Szövetkezet” harmadik rendes évi közgyűlése d. u. 2 órakor.
 — Az új főrendiházi tagok kinevezésére vonatkozó királyi kéziratot kökli a Budapesti Közlöny. A legelsőbb kézirat így hangzik: „A főrendiház szervezetének módosításairól szóló 1884. VII. törvényczikk 5. §-a alapján magyar minisztertanácsom előterjesztésére Döry Dénes, Ivánka Imrét és Latinovics Jánost, volt országgyűlési képviselőket élethossziglan a főrendiház tagjaivá kinevezem. Kelt Bécsben, 1895. évi február hó 9-én.” Ferencz József, s. k. Báro Béffy Dezso, s. k.”
 — A tornatanítók fizetésének rendezéséről. A középiskolai tornatanítók fizet-

kimérten bucsuzott el tőle és neki indult annak a lelekkínzó bizonytalanságnak, ami a premier körül örvénylik a szegény szerző előtt.

Kiment a szabadba.
 Végiggondolta egész darabját. Lelke megpihent kisse azokon a szép drámai jeleneteken, amik lehetetlen, hogy nagy hatást ne jassanak. Egyedül azokban bizott.

A drámai színészek csak nem fognak pityókosan lépni színpadra! Azok majd helyreütki a részeg komikus baklövésait.
 De hátha majd éppen a legdrámáibb jelenetben fog az a részeg csap- valami ékteleen ostobaságot improvizálni. Akkor vége lesz egész darabjának. Ki fogják püsszegni, ki fogják fűtyölni, mert a közönség majd neki fogja tulajdonítani azokat az iromba sületlenségeket.....

Eljött a rettenetes est.
 A közönség kíváncsian tódult a színházba.
 Mindenki meg akart győződni, — hogy Biréty Miska tud-e olyan jól szindarabot írni, — mint tárcát? Képes lesz e azzal is úgy gyönyörködtetni a közönséget, mint szellemes tárcáival?
 A szorongó szerző ott gubbasztott a kulisszák mögött. A színésznők csintalanul ingerkedtek vele, hogy kinek mekkora darabot ad majd a dicsőség koszoruból.
 A színészek azt kérdezték tőle, hogy rendelt-e

már konyokat arra az alkalomra, mikor majd a dicsőség sulya alatt roskadozni fog?

Egyszer csak közéjük lépett mogorva komor képpel a komikus, mivel — amint tudja van — a komikusok a színpadon kívül rendszeren a leg-morcabb emberek.
 Megint rácsapott a Máriusként busongó szerző vállára.

— Brudekám! hány flaskó szomlalt fizetsz, ha megmentem a darabodat? Mert arra el lehetsz készülő, hogy ezek a nyafogó bitangok a drámai siránkozásukkal tönkre fogják silányítani.
 — Ugyan ne bolondozzál! — szolt kedvetlenül a szerző. — En te töled félek legjobban.
 — Hohó komám! akkor nem ismersz te engem! — szolt a komikus és elkezdte mázolni, kenni, fenni a képét.....

Ez alatt fölgördült a függöny.
 A darab eleje meglehetősen vonatoltan ment.
 — Még nem melegedtek bele a gyerekek — sugta neki vigasztalásul a direktor, aki a darabot rendezte.

A közönség a gyönyörű, szép drámai jeleneteket hidegen fogadta.
 A guantainak is úgy vannak, mint Jókai, nem szeretnek sirmi a pénzükert.
 A szegény szerző desperatusan ült. Valami rettenetes szédületet érzett. Mintha megindult volna vele a föld, agyszédítő keringéssel.....
 Eljött a fölönvaló vége.

Ott már a komikusnak is fel kellett lépnie.
 Csantay Pali oda állott kacagató maszkkal a szerző elé:

— Ne félj komám, ne busulj, még nem hevernek lábaidnál Karthago romjai. Majd oda csördítek én a publikumnak a nevedben.....
 A komikus kilép a színpadra.

Alig mondja el rövid szerepét, a közönség sorain a derűltsegre ebredés csendes moraja vonul végig.
 A színpadon a drámai színész szavalja:

— Nem, mi nem fogunk nyugodni! Meg fogjuk bosszulni a gaztettet. Vilám Juci, nem látasz te engem addig, míg meg nem találom a bünszerzőt.
 Itt a felvonásnak vége lett volna. De a komikus, elébe áll a kirohanó drámai színésznek és improvizál:

— Sohse fuss utána komám..... ott gubbaszt szegény ördög a kulisszák mögött..... várja a kihírdet.....
 Iszonyu kacaj és taps vibarzik föl erre.
 A közönség tapsolja a szerzőt.
 Kihívják egymásután háromszor.
 Csantay Pali rácsap a sugározó homloku Biréty Miska vállára:
 — Így kell azt megcsinálni, komám!

NYILTTÉR.*)

Fouliard-selymet 60 krtól 3 ft 35 krig méterenként — japán-, kínai, s. a. t. a legújabb mintákkal és színekben, s. m. **fekete, fehér és színes Heineberg-selymet** 85 krtól 14 forint 65 krig méterenként sima, csikos, kockásított mintákkal, s. a. t. (mintegy 240 féle különböző minőségben és 2000 szín és mintázattal) s. a. t. postabérelés vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordulattal: **Heineberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** — S-ajcha címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 5 — (2)

Nyilatkozat.

Azon kőza hírrel szemben, mintha én itteni üzlettellem felhagyva, Nagy-Kanizsáról távozni szándékoznám, kijelentem, hogy ez nemcsak a valóságnak meg nem felel, hanem ellenkezőleg jelenlegi üzlethelyiségetem a nagy-kanizsai takarékpénztár épületében teljesen újból, a legmesszeemenőbb kiadalmaknak megfelelőleg fogom berendezni és felszerelni. 36 1—1

Magamat t. üzletfeleim torábbi jóindulatába és a n. közönség pártfogásába ajánlva

a legkitűnőbb tisztelettel

ifj. **Rosenberg Miksa,**
fűszer- és élelmiszer-kereskedése

Nagy-Kanizsán, a „Cukor-süveg”-hez.

HIRDETÉSEK.

SARG-féle orvoshatóságilag megvizsgá t 228 40—

(Bizonylat Bécs, 1887. jul. 3.)

sok **MILLIÓ**-szor

kipróbált és kitűnőnek bizonyult, fogorvosilag ajánlva, egyszersmind a legolcsóbb fogtisztító- és épségben tartó szer.

Mindenütt kapható.

Évek óta kipróbált, fájdalomcsillapító házi szer

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

köszvény, csász és ideg bajok ellen

Kwizda-féle

köszvényfolyadék.

1/2 palack 1 frt o. s.

1/2 palack 60 kr.

Kwizda-féle

köszvényfolyadék.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Kwizda-féle köszvényfolyadék,

G. Főletét: kerül. gyógyszerertár Kornelburgban.

!! URÁKNAK !!

Gyengült férfierőnél kiváló szolgálatot tesz a cs. kir. szabadalmazott „galvan-villam-készülék” ónhasználatra orvosok által egész Európában melegen ajánlva.

Volta tanár módszere.

Leírás boríték alatt 10 kr. levéljegy beküldése ellen. Kapható: **Augenfeld J.** elektrotechnikus és cs. kir. szab. tulajdonosánál

76 — **BÉCS I.,**
Schuerstrasse 18. sz. s.

Pályázati hirdetemény.

A nagy-kanizsai Ipartestületnél a jegyzői állás megürült, ennek betöltésére pályázat nyitattik, a kérvények 1895. évi február hó 25-ig a testület elnökénél adandók be.

Az állással 400 frt évi javadalom jár.

A megválasztott tartozik 50 frtot óvadéku letenni, esetleg a fizetéséből 10 havi egyenlő részletben vonatik le.

35 1—1

Samu József,

testületi elnök.

Nem a reklámnak, hanem a sok ezer ember általi személyes továbbajánlásnak, — a kik a **Richter-féle Tinct. capsici comp.-t** (Horgony-Pain-Expellert) az utolsó 25 évben jó sikerrel használták, — köszönhető ezen igazán biztos hatású házi szer nagy elterjedését és általános kedveltségét. Ki a Tinct. capsici comp.-t (Horgony-Pain-Expellert) köszvényénél, csuszánál (tagzsárgatásnál), keresztcsontfájásnál, fej- és fogfájásnál, csipfájdalomnál, fájdalomcsillapító bedörzsolésként alkalmazta, abból egy üveget mindig köszletben fog tartani, hogy azt meghűléseknel is, mint levezetű, elhárító szernek alkalmazhassa. Ezen rég jónak bizonyult házi szernek ára igen olcsó, tudniillik 40 kr., 70 kr. és 1 frt. 20 kr. üvegenként. — Kapható a gyógyszerertárakban; Budapeston: **Török József** gyógyszerésznél. Csak a „Horgony” védjeggyel ellátott üvegek elfogadandók. **Richter-féle gyár** Rudolstadtban, Thüring.

2 arany. 13 ezüst érem. 9 dísz- és elismerő okmány

Kwizda-féle

Korneuburgi marha-táppor.
lovak, szarvasmarha és juhok számára.
Egész dobozzal 70 kr., — fél dobozzal 35 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánytól, rossz emésztésnél, valamint tehenekeknél a tejjavításra a tejelőképesség fokozására csáljából.

Fő letét:

Tessék a főnnebbi védjegyre ügyelni és a vételnél hátrahozottan kifejezni Kwizda-féleKorneuburgi marhatáppor.

Kwizda Ferencz János
csatárk cs. és kir. és román kir. udvari szállító kertületi gyógyszerertárban
Kornelburgban
Bécs mellett.

Valódi minőségben gyógyszerertárakban és drogistáknál kapható.

ÉRTESESÍTÉS!

A nagy-kanizsai takarékpénztár részvénytársaság részvényeseinek

folyó 1895. évi február 10-én tartott közgyűlése 200 darab, egyenkint 100 forint névértékű névre szóló 1895. évi január hó 1-től kezdve az üzleti eredményben a régi részvényekkel egyenlő arányban részesül

új részvény kibocsájtását

határozta el, következő feljtelek alatt:

1. A régi részvények tulajdonosai részére az elővételi jog részvényeik arányában biztosítatik olyképpen, hogy minden részvényes egy darab régi részvény után egy harmad, minden két részvény után két harmad és minden három darab régi részvény után egy egész új részvényt vehet át.
  2. Egy egész részvény átvételi ára 700 frt, szóval hétszáz frt és ennek 1895. évi január hó 1-étől a befizetés napjáig járó 5⁰/₁₀₀-os kamata.
  3. Az elővételi jog csak 1895. évi március hó 15-ig gyakorolható; az ezen határnapig igénybe nem vett elővételi jog megszűnik.
  4. A régi részvények, melyek alapján az elővételi jog gyakoroltatni kívántatik, szelvény nélkül az intézet pénztáránál lebélyegzés végett kiadatni fognak.
  5. Az átvételi ár 1893. évi március 15-től kezdve legkésőbb 1895. évi június 15-ig egészben kamataival együtt elismervény, illetve véglegesen részvény ellen befizetendő. A mennyiben a befizetés 1895. évi június hó 15-ig nem teljesítettik, a már bejelentett elővételi jog is megszűnik.
  6. A harmad új részvényekről szóló elismervények 1895. évi november hó 30-ig egyessítendők és a mennyiben ezen egyesítés a kitűzött határnapig meg nem történnek, az egyesítés végett be nem mutatott elismervények érvénytelenekké válnak és azon összeg, mely ezen elismervények számának megfelelőleg kiállított egész részvényeknek a helybeli kir. közigyűző közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen való eladásából befolyik, az elismervények birtokosai javára bírói letétbe helyezetik.
- A kibocsátandó 200 darab új részvény 700 frt, átvételi árából 100 frt, vagyis 20.000 frt a részvénytőkehez, 600 frt vagyis 120.000 frt a tartalékalaphoz csatoltatik. Az 1-600 számig terjedő régi részvények és szelvényivek és 1895. évi március hó 16-tól kezdve ujjakkal cseréltetnek ki.

Miről az intézet részvényeseit tisztelettel értesiti 34 3—1

Az igazgatóság.

*) Az e rovatban kösültektért nem vállal felelősséget a szerk.

NYILTTÉR.*)

Fouliard-selymet 60 krtól 3 ft 35 krig méterenként — japán-, kínai, s. a. t., a legújabb mintákkal és színekben, n. m. fekete, fehér és színes **Henneberg-selymet** 35 krtól 14 forint 65 krig méterenként sima, csikos, kocskásított mintázzottakat, s. a. t. (mintagy 240 féle különböző minőségben és 2000 szín és mintákkal s. a. t. postabér- és vámmentesen a háshos szállítva és mintákat küld postafordultával: **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zárchben.** — Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 5 — (2)

Nyilatkozat.

Azon kősa hirrel szemben, mintha én itteni üzlettellemmel felhagyva, Nagy-Kanizsáról távozni szándékoznám, kijelentem, hogy ez nemcsak a valóság-nak meg nem felel, hanem ellenkezőleg jelenlegi üzletelhelyiséget a nagy-kanizsai takarékpénztár épületében teljesen újból, a legmesszemenőbb kívánalmaknak megfelelőleg fogom berendezni és felszerelni. 36 1—1

Magamat t. üzletjeleim torábbi jóindulatába és a n. közönség pártfogásába ajánlva a legkitünőbb tisztelettel

ifj. **Rosenberg Miksa,**
fűszer- és c. emeg-kereskedő

Nagy-Kanizsán, a „Cukor-süveg”-hez.

HIRDETÉSEK.

SARG-féle orvoshatósággal megvizsgált 233 40—
(Bizonylat Bécs, 1887. júl. 3.)

sok **MILLIÓ**-szor

kipróbált és kitűnőnek bizonyult, fogorvosi-lag ajánlva, egyszersmind a legolcsóbb fogtisztító- és épségben tartó szer.

Mindenütt kapható.

Évek óta kipróbált, fájdalomcsillapító házi szer

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

köszvény, csúsz és idegbajok ellen

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

1/2 palaezk 1 frt o. s.

1/2 palaezk 60 kr.

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

G. Főletét: kerül. gyógyszerertár Korneuburghan.

!! URAKNAK !!

Gyengült férfierőnél kiváló szolgálatot tesz a cs. kir. szabadalmazott „galvan-villam-készülék” önhasználatra orvosok által egész Európában melegen ajánlva.

Volta tanár módszere.

Leírás boríték alatti 10 kr. levélgjegyek beküldése ellen. Kapható: **Augenfeld J.** elektrotechnikus és cs. kir. szék. tulajdonosánál

76 — **BÉCS, L.,**
Schuerstrasse 18. sz. a.

Pályázati hirdetés.

A nagy-kanizsai Ipartestületnél a jegyzői állás megürült, ennek betöltésére pályázat nyittatik, a kérvények 1895. évi február hó 25-ig a testület elnökénél adandók be.

Az állással 400 frt évi javadalom jár.

A megválasztott tartozik 50 frtot óvadéku letenni, esetleg a fizetéséből 10 havi egyenlő részletben vonatik le.

35 1—1

Samu József,

testületi elnök.

Nem a reklámnak, hanem a sok ezer ember általi személyes továbbajánlásnak, — a kik a

Richter-féle Tinct. capsici comp.-1
(Horgony-Pain-Expellert)

az utolsó 25 évben jó sikerrel használták, — köszönhető ezen igazán biztos hatású házi szer nagy elterjesztését és általános kedveltségét. Ki a Tinct. capsici comp.-1 (Horgony-Pain-Expellert) készvényét, csuszát (tagszaggatásnál), keresztcsont-fájásnál, fej- és fogfájásnál, osztráfájdalomnál, fájdalomcsillapító bedörzsolésként alkalmazta, abból egy üveget mindig köztetben fog tartani, hogy azt meghűléseknel is, mint levezető, elhárító szertnek alkalmazhassa. Ezen rég jónak bizonyult házi szernek ára igen olcsó, tudniillik 40 kr., 70 kr. és 1 frt. 20 kr. üvegenként. — Kapható a gyógyszerertárakban; Budapestben: **Török József** gyógyszerésznél.

Csak a „Horgony” védjeggyel ellátott üvegek elfogadandók. **Richter-féle gyár** Rudolstadtban, Thüring.

2 arany, 13 ezüst érem.

9 dísz- és elismerő okmány

Kwizda-féle

Korneuburgi marha-táppor.

lovak, szarvasmarha és juhok számára.

Egész dobozzal 70 kr., — fél dobozzal 35 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tejjavítása s a tejelőképeség fokozása czéljából.

Fő letét:

Tessék a főnnebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni Kwizda-féle Korneuburgi marha-táppor.

Kwizda Ferenc János osztrák cs. és kir. és román kir. udvari szállító kerületi gyógyszerertárban **Korneuburghan** Bécs mellett.

Valódi minőségben gyógyszerertárakban és drogistáknál kapható.

ÉRTESETÉS!

A nagy-kanizsai takarékpénztár részvénytársaság
részvényeseinek

folyó 1895. évi február 10-én tartott közgyűlése 200 darab, egyenkint 100 forint névértékű névre szóló 1895. évi január hó 1-től kezdve az üzleti eredményben a régi részvényekkel egyenlő arányban részesülő

új részvény kibocsájtását

határozta el, következő feltételek alatt:

1. A régi részvények tulajdonosai részére az elővételi jog részvényeik arányában biztosítottik olyképpen, hogy minden részvényes egy darab régi részvény után egy harmad, minden két részvény után két harmad és minden három darab régi részvény után egy egész új részvényt vehet át.
2. Egy egész részvény átvételi ára 700 frt, szóval hétszáz frt és ennek 1895. évi január hó 1-étől a befizetés napjáig járó 5%-os kamata.
3. Az elővételi jog csak 1895. évi március hó 15-ig gyakorolható; az ezen határnapig igénybe nem vett elővételi jog megszűnik.
4. A régi részvények, melyek alapján az elővételi jog gyakoroltatni kívántatik, szelvényiv nélkül az intézet pénztáránál lebélyegzés végett legkésőbb 1895. évi március hó 15-ig bemutatandók, azok alapján a jogosultsági jegyek kiadatni fognak.
5. Az átvételi ár 1893. évi március 15-től kezdve legkésőbb 1895. évi június 15-ig egészen kamataival együtt elismervény, illetve végleges részvény ellen befizetendő. A mennyiben a befizetés 1895. évi június hó 15-ig nem teljesítettik, a már bejelentett elővételi jog is megszűnik.
6. A harmad új részvényekről szóló elismervények 1895. évi november hó 30-ig egyésítendő és a mennyiben ezen egyésítés a kitűzött határnapig meg nem történnek, az egyésítés végett be nem mutatott elismervények érvénytelenekké válnak és azon összeg, mely ezen elismervények számának megfelelőleg kiállított egész részvényeknek a helybeli kir. közjegyző közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen való eladásából befolyik, az elismervények birtokosai javára bírói letétbe helyeztetik.

A kibocsájtandó 200 darab új részvény 700 frt, átvételi árából 100 frt, vagyis 20.000 frt a részvénytökehez, 600 frt vagyis 120.000 frt a tartalékállapbox csatolattik. 1—600 számig terjedő régi részvények és szelvényivek és 1895. évi március hó 16-tól kezdve újakkal cseréltetnek ki.

Miről az intézet részvényeseit tisztelettel értesíti

34 3—1

Az igazgatóság.

*) Az e rovatban közzétettéért nem vállal felelősséget a szerk.

WEISS JAKAB

≡ BUTOR ≡

GYÁRI RAKTÁRA.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

NAGY-KANIZSÁN

Blau Pál-féle ház, előbb „Hein”-féle kávéház helyiségében

BUTOR ÜZLETET

nyitottam,

és bátorkodom a nagyérdemű közönséget ezen raktáram megtekintésére meghívni, a mely alkalommal meggyőződhetik arról, hogy raktáram minden faju és minőségű butorral, a legfinomabb berendezéstől kezdve egyszerű árukig – dűsan van felszerelve.

Bevásárlásaimat közvetlen a legkiválóbb bécsi műasztalosoknál eszközölöm és ennek következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak a legmodernebb ízlést kielégíthetem, hanem egyuttal kiváló jót is nyújthatok a legolcsóbb áron, úgy, hogy nálam bárki is a legmegfelelőbben vásárolhat.

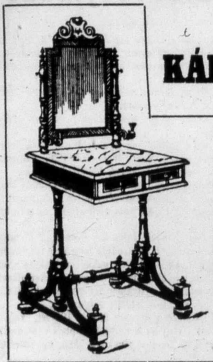
Ezenkívül berendeztem egy műhelyt

KÁRPITOS és DISZITÓ-MUNKÁKRA

és ezen irányban is képes vagyok a legmesszebb menő igényeknek megfelelni.

Mély tisztelettel

WEISS JAKAB.

Szerkesztőség:

F. S. u t i z a Ollop-füle há.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmontellon levelek csak ismert kesekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-üzvetkezlet és a letenei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malatagyár és serfőződe r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyilttér petítésora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Irodalmi kör Nagy-Kanizsán.

Nincs Magyarországon intelligensebb város, melynek kebelében a magyar irodalom s a magyar művészet szolgálatában álló egyesületek vagy társaságok nem működnek. Pozsonyban a Toldy-kör, Nagyváradon a Szigligeti társaság, Aradon a Kőlcsey-egyesület, Debrecenben a Csokonai-kör, Szegeden a Dugonics-társaság, Székes-Fehérvárott a Vörösmarty-kör, Szombathelyen a Berzsenyi-kör, — aztán Sopronban, Győrött, Pápán, szóval a magyar irodalomért és a magyar művészetért lelkesülő városokban mindenütt emeltek oltárt a magyar Géniusz tiszteletére.

Városunkban is működött évekkel ezelőtt hasonlójegű egyesület, de miért, miért sem, — az okokat most nem feszegetjük, — a viszonyok is megbénították, az egyesület feloszlott.

Nem ennek folytatásaképpen, de egészen új alapon üdvös kezdeményezés történt azonban nálunk is egy irodalmi kör alapítására.

Vasárnap délután városunk néhány irodalomművelő és irodalomszerető polgára összegyűlt tanácskozársra s amit hónapok óta gondos tanulmányozással és egész odaadással terveztek, megvalósították: le-tették az alapkövet annak az oltárnak, melyen a nemzeti művelődés áldozatai lesznek bemutatandók e város falai között.

Ebren tartani, erősíteni közönségünkben a magyar irodalom és a magyar művészet

szeretetét, ez az a becsülésre és támogatásra méltó szép szándék, mely az alapítókat lelkesítette.

Hogy a működésre széles tér és háladatos talaj nyílik számukra Nagy-Kanizsán, azt csak a jobb irányu mozgalmakat kicsinylők és gáncsolók vonhajják kétségbe, Városunk szorgalmas és törekvő polgársága, mely az anyagi gyarapodásért megfeszített erővel küzd, hála Isten, fogékony az idea lisabb törevések iránt is. A magyar szellemi élet harcseit mindenkor lelkesedéssel és ragaszkodással fogadja. Jótékony egyesületeink ily irányu munkálkodásában szíves — lélekkel részt vesz. Szereti a magasabb élvezeteket, tud gyönyörködni a szép kultuszában s kész áldozatokat is hozni érte.

Ezeket az ideális hajlamokat, ezeket a nemesebb érzelmeket akarja az irodalmi kör kiválóan a magyar irodalom és magyar művészet részére lefoglalni és rendszeres munkával elérni azt, hogy a nemzeti Géniuszhoz való erős ragaszkodás ebben a városban minél mélyebben szétágazó gyökereket verjen.

Ezért rendez majd felolvasásokat, ezért tart munkás- és földmives osztály részére ingyenes előadásokat; ezért hívja meg vendégeket a magyar irodalom és művészet jelesebbjeit, ezért szőjtja majdan fel a nemzeti ünnepek méltó megülésére a polgárságot; ezért kezdeményezi egy nyilvános könyvtár alapítását s tőle telhetőleg elősegíti az állandó színház felállítását.

Az a kis társaság, mely most vasárnap ezeken a szép dolgokon tanácskozott nagy-részt tanárokból, lelkesekből, hírlapírókból állt, kik amúgy is — ex professione — napról napra szolgálják a magyar kultúrát. — Adassék nekik elismerés azért, — hogy a mindennapi munka fáradalmai között, lelkük nemes sugallatát követve, a derék szándék megvalósítására csoportosultak.

Reméljük, hogy városunknak az a közönsége, mely nem a divatosság muló izgalmaival, de igazi lelki gyönyörrel sorakozik minden olyan zászló alá, melyet dicső és szép célok kivívása végett lengetnek előtte, a most kibontott lobogót sem fogja cserben hagyni.

Ha sokan leszünk, kik vállaltva sorakozunk, a nemes törekvést siker fogja koronázni.

Hisszük, hogy azt a csekély anyagi áldozatot, melyet tagsági díj fejében kér majdan a kör a város polgáraitól, kamatos-tól visszafizeti szellemiekben.

Am ferde szempont lenne az ilyen munkát csupán a reális haszon mérlegelése mellett megítélni. — Amint az alapítókat nem hétköznapi, földi érdekek ösztökélték a munkára, hanem magasabb érzelmeik és hazafias kötelességeik; úgy kell, hogy azokat is, kik őket készek lesznek támogatni, ez a szellem hassa át és serkentse munkára.

Mert magyar embernek, ki okula tanulta hazája történetét, nem szabad felednie, hogy nemzeti létünk sok ádáz viharral megküzdött vára nemcsak az államtörvények s a politikai intézmények t ő m ő r oszlopa

A „ZALA” tárcája.

Gratuláció.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

Írta: KELE GYÖRGY.

»J. és B. jegyesek.«

Ezzel a hymen-bírral lepelt meg a mai pósta. No már erre feljelenem kell, azt hozza magával a társadalmi illemszabály; kirukkolni a jó kívánatokkal és az ünnepélyes frázisokkal; pedig ezeket nem szeretem. Legegyezőbb lenne egy vizitkártyára ráírni: gratuláció!!! És punktum.

Mennyi mindent kifejez és eltakar az a három felkiáltójel. De aki nem gondolatolvasó, az megütözköhetik nagyon könnyen azon, ha ily röviden gratuláció a jegyepárnak; a kik tavaszi hangulatukban örülnek a sok zöldségnek, amivel elhalmozzák az üdvözölő levelek.

Igy hát én is csak kipakolok a házaseslet táskájából egy kis szellemi elemzsinát, hogy izlettől megkínáljam a házassulandókat. A sok édességhez nem árt, ha én egy kis savanyu korty-tály tisztelem meg őket.

Én azon kezdem, kedves jegyes pár, ne vegyétek hóbortnak, hogy sem jót, sem rosszat nem kívánok, se nem jövődölök; a ti jövőtök a kezetekben van, azt nem befolyásolja jó vagy rossz kívánság, az nem szavakon, hanem tényeken épül fel.

Ha gazdag ember volnék, azt mondanám: itt

van gyerekek 1000 forint, ennyit ér az én jó kívánságom, fordítsátok hasznotokra!

Ez az ezer forint igen alkalmas formában személyesíteni az én jó kívánatomat. De lejder: ezt nem tehetem. Ti tudjátok, hogy nem rajtam múlik.

Istenem, mennyi szerencsés házasság volna a világon! ha a jó kívánatokat egy-egy százaz, vagy ezeres bankóval váltánák meg mindenki. Nem volna annyira sok leánygyermeknek apja kopasz a szülői gondok miatt.

Hanem a megoldásnak legkényebb módja mindenestire az, ami divatozik a társaséletben, t. i. nagyon sok jó kívánni és semmit sem adni.

Azt tartják, hogy a ki házassodik, legyen módja tehetsége hozzá. Ez igen bölcs elv, meg kell adni neki. Sokszor ezer forintnál is többet ér, ha az ember ráér megszívlelni és követni ezt a nagy filozófiai igazságot, de az hiba, hogy mint rendszer minden bölcs dologra, csak későn gondol az emberfia, s legkevesebbet foglalkozik a bölcses-zettel akkor, ha szerelmes.

Hanem mégis higgyétek el nekem, hogy akit a szerelem békója fog meg és nyugózz le, nincs mit sajnálkoznia rajta, akár milyen szegény ember; aki igaz szerelmén által egyszerű boldog volt; ha csak egy hélig egy napig is, annak nem árt egy egész élet nyomorúsága. Nincs jobb kopláló a világon, mint a szív; elterengődik az egy pillanat örömeiből — évtizedek szomorúságán át, ritkán esik kétségbe, tud élni a mult emlékein, vagy a jövő sovány reményein.

Mig ez játszott tőszerepet a házás életben, nem is szorult az emberfia a jó kívánságokra, ezeres bankók nélkül is voltak boldog házasságok; de mióta lassan kimegy a divatból, nem pótolják azt a nagyhangú gratulációk. Egy házas tarisznya teli üdvözölő táviratok dacára sokszor már a házás élet első hetében csődöt mondanak a remények és illúziók. A szerencsétlen házasságok száma folyton szaporodik.

A családi életbe is beleütkött valami fajta filoxera, s a mint van mű-bor, úgy van mű-szerlem is. Jaj annak, kinek életpharába hamis szerelem kerül. A legsavanyubb természetes bor is egészségesebb, jobb a legedesebb műbornál: ép úgy a tiszta szerelemnek meg a karmolása is kellemesebb, mint a műszerelem tetetett csókjai. Pedig nagyon tetszősö vinnéttai vannak ám ez utóbbinak; uton-utóellen árulják ügyes ügynökök, a ki nem próbálta és be nem törüközött tőle, rá sem ismerhet a-hamis voltára; de sokan járnak közöttük, kik már bele boldondultak az élvezetbe.

Manapság főelv, hogy férjhez kell adni a leányt minden áron, legyen az szerelem, érdek, pénz, vagyon rang, családi hatalom, ami férjhez adja, az mindegy, csak megtörténjen idejében. Szegény volna vé leányunk maradni otthon. Hogy boldog lesz-e vagy nem, az nagyon mellékes, naiv felfogás, ezt az ostoba fogalmat csak a poéták és a süldő deakok gondolták ki. A pozitív életben ennek rendes árfolyama nincs, csak olyan privát passió mint a séta-lovaglás. Tegye aki teheti; a fő, hogy éljen az ember az ész eszközeivel.

nyugszik, hanem a nemzeti irodalom s a nemzeti művészet karcsubb, de azért szilárd pillérein is.

És épen ezért, amiként az alkotmány-szeretet, a szabadságszeretet ápolása szent kötelesség, úgy az irodalomszeretet, a művészszeretet ébrentartása s erősítése is huzafas cselekedet.

Szívünkben üdvözljük azokat, — kik az „Irodalmi Kör“ megalapításával ebben az irányban akarnak városunkban érdemes munkát végezni.

Isten áldása legyen szép törekvésükön!

VOX POPULI? Midőn a néppárt tevékenységét figyelembe vesszük, — önkénytelenül felmerül a kérdés: vajon van-e ennek a pártnak létjogosultsága? Nem árt bonckés alá venni, ha lássuk mi rejlik benne, vajjon az oroszánbör-e a kosztim vagy pedig a báránybörbe bujtatott farkas az, akivel itt dolgunk akad. Előbbit hamar kiismerhetni, nehezebben az utóbbit: előbbi veszélytelen, utóbbi veszélyessé válhatik. — Vegyük mindjárt a címet: néppárt, azaz oly párt, mely e szerint kizárólag a nép — popula, peuple — bajait hordja szívére és akarja a maga módja szerint orvosolni. De hiszen, mely párt az, mely ezt nem óhajtaná, anélkül, hogy ezt a hangzatos címet zászlájára írta volna? Mely párt az országban az, mely elszigetelte volna magát egy kaszt, egy osztály javára, anélkül, hogy a többi magába fel ne vőné? Nálunk nincs e tekintetben eltérés sehol, akár legyen az „nemzeti“, „liberális“ vagy „48-as“ párt, nálunk csak politikai hitvallások vannak: lehet földhöz ragadt szegény ez is, az is, lehet mágnás, földes ur ez is, az is. De amidőn azt mondjuk: néppárt, ezalatt kizárólag azon elemet kell, hogy értsük, mely véres verejtékével adózik ugyan a hazának, anélkül,

A modern társadalom hideg sima parkettjén fázva, dideregve korcsolyázik a szív, nem tudja, hová forduljon, hol talál melegítő ottfont. Tet szik a férfinak egy leány, vagy a leánynak egy férfi. Ki biztosítja őket arról, a mai üzlet-forgalomban, — amikor az érzelmeikkel is spekulálnak sokan, hogy önzetlen szerelmüket tiszta szerelem jutalmazza; ha látják, hogy a házasság utáni vágy egy közönséges lokupec sivárságával alkuszik lépten nyomom s mint a hetivasárok zsiábus portékái figyelnek előtte a különféle „heirahsantragok.“

Biztos-e a szegény leány, akit a szülői házbán úgy tekintenek mint egy telegkönyvileg bekebelezett tartozást, terhet, akitől áldozatok árán is szabadulni akarnak, hogy nem azért közeledik hozzá valami cilinderes gavallér, mert szereti tiszta szívéből, hanem azért, mert tudja, hogy a papa hajlandó 4000 frt szabadulási díjat fizetni, csakhogy megszabaduljon a tulajdon leányától.

És vajon biztos-e az a szegény ifjú, ki önzetlenül közeledik szíve választottjához, hogy a leány viszonti szerelemből meggy hozzá, és nem azért, mert a szülők beszéltek rá a fejét, mivel, hogy nem kell szabadulási díjat fizetni; fogtak olyan balekot, aki ingyen képes házasodni az élet nagy érvényesárjában.

Sajnos, hogy ilyen kérdésekre a feleletet csak a házasság adja meg. Ott tudja meg az ember, hogy igaz szerelem-e az, amelyen a szíve táplálkozik, vagy műszerelem, amelyen csak tengődik.

Ti ifjú jegyesek ne ütközletek meg azon, ha elfelejtétek én is jót kívánni nektek. Ha igaz szerelem hozott össze benneteket, nem szorultok az iles jó kívánatokra, ha pedig egyik részről, vagy pláne mind a két részről csak a műszerelem szeszélye, érdeke, pénze hozott össze benneteket, akkor úgy sem használ nektek semmi-féle jó kívánás. Ha mindjárt a jeruzsálemi rabbi, vagy a római pápa adja is rátok az áldást és kíván jót nektek, boldogok nem lesztek ezen a világon.

hogy megfelelő jólétek örvendene. — A néppártnak, mint ilyennek, volna tehát szent feladata: megszerezni a munkás osztálynak, — mint szűkebb fogalomban népnak, azt az anyagi jólétet, mely kielégítő viszonyban álljon szorgalmával, munkájával, meghozza a hasznofelosztás azon arányát, — melyet megérdemel azokkal szemben, kik munkássággal ezen haszon megszerzésére ugyancsak kevéssel járulnak, de meghozzák a tőkét, — mely a nép munkásságának, fejlesztésének, kialakításának céljára szolgál, mely nélkül amaz el nem lehet, szintugy, mint ez, a töke, ama nélkül. A reciprocitás tehát megvan, de a hasznosan aránylagos felosztás, — részesülés nincs meg. — Néppártnak jogosan tehát csak és kizárólag az nevezheti magát, mely a munka hasznát közte és a töke között aránylagosan és igazságosan felosztani törekedik, tevékenységét annak szenteli, hogy ez arányt ott, hol nincs meg, megteremtse. A néppárt, szorosan véve néppárt, feladatának megoldása tehát másként, mint szocialisták ution meg nem történhetik. Mit látunk azonban? Azt, hogy néhány főúr, ki a magyar társadalom haladásának ellensége és nem akarja látni, hogy a magyar nemzet a civilizált államok niveaujára emeltesék, a saját céljaira, egy szentesített törvény megbuktatására használja fel, vagy akarja legalább felhasználni a tájékozatlan népet. — Mert annál, ki a nép érdekeit szívére hordja, nem az a kérdés, — vajjon a polgári házasság és annak attributumai üdvösek az országra nézve vagy nem, hanem az, hogy hogyan boldogulunk itt a földön? Nem az a kérdés a nép igaz embereinél, — vajjon a katolikus vallás dogmái szerint kelt-e valaki egybe, ha tüzehelyt alapít, vagy pedig polgári kezébe tette le a fogadalmat, — hogy hiestársához mindhaláltáig hű marad; hanem az a kérdés, hogy míg él és kötelességszerűen el kell tartania családját, megszerezze számára a tisztességes, emberhez méltó megélhetési módját. — Az ujonnan keletkezett néppárt említfogva magvas politikai hazugságon alapszik és valamint a sophismus nem bölcsészet, — nem néppolitika a néppárt programja és mert szemfényvesztésen alapszik, kell, hogy előbb utóbb megbukjék és minden kétséget kizárólag kell, hogy felismerje a nép a báránybörbe bujtatott farkast, ki ahelyett, hogy javát előmozdítaná, felfalja. Néppárt vagyunk mi is és nincs isforróbb óhajításunk annál, hogy létesüljön oly politikai párt, — mely a nép javait szocialisták ution előmozdítja: ezt minden hazaszerető embernek, kit nem érdekel, hanem a társadalom java vezérel, elő kell mozdítania. De a hazuj elveken, a nép megtévesztésén alapuló néppártot, mint a milyen a mostani, csak ostromozni, — támogatni nem tudjuk.

A vármegye házából.

A megyei közigazgatási bizottság február havi ülését Svastits Benő főispán elnöke alatt f. hó 10 én tartotta.

Az alispáni havi jelentés a vármegye területén a közigazgatás egyes ágaiat: január hónap előfordult eseményekről felolvastatván, helyeslőleg tudomásul vétetett.

A jelentésben kapcsolatban Csertán Károly előterjesztést tett a megyei pötlékoknál f. évi február hó 1-ig hátralevő összegekről. A közigazgatási bizottság az előterjesztést tudomásul vette.

A közigazgatási bizottság elhatározta, hogy az új kormányt a miniszterelnökhöz intézendő feliratban üdvözlji, kijelentve, hogy működésében támogatni fogja.

Előterjesztett Nagy-Kanizsa város tanácsának a közigazgatási bizottsághoz intézett irata,

melyben tudatja, hogy a város képviselőtestületének határozata értelmében a város nincs azon helyzetben, hogy a nagy-kanizsai közkórháznak elmebetegek ápolására irányuló kibővítésére szükséges költségeknek fedezéséhez hozzá járulhatna. A közigazgatási bizottság ezen ügy végleges intézését függőben hagyja addig, míg Nagy-Kanizsán a közkórház ügyei szabályozva lesznek.

Olvasztatott a m. kir. belügyminiszternek a közigazgatási bizottsághoz intézett körrendelete, melyben az állami anyakönyvekről szóló törvény végrehajtása tárgyában az anyakönyvi kerületek meghatározására, továbbá az állami anyakönyvvezetők és helyetteseik kijelölésére vonatkozólag f. évi március hó 31 ig javaslat- és jelentéstételre hívja fel a közigazgatási bizottságot. A bizottság az alispáni hivatal megbizta, hogy úgy az anyakönyvi kerületek meghatározására, valamint az állami anyakönyvvezetőknek és helyetteseiknek kijelölésére nézve a március havi bizottsági ülésre tüzetes javaslatot terjeszzen be, elvileg megállapodván abban, hogy az anyakönyvi kerületek beosztása lehetőleg a körjegyzőségek szerint történjék s így az anyakönyvi kerületek székhelye lehetőleg a körjegyzőségi székhelyvel essék össze, kivéven egyes olyan esetet, ahol a célzerűség szempontja ezen általános elvől eltérést igényelne; továbbá, hogy anyakönyvvezetőit általában a körjegyzők, míg egyes kivételes esetekben a tanítók alkalmazassanak.

Néhai Szekeres József baki uradalmi ispánnak a zala-egerszegi közkórház javára tett 2000 frtos alapítványlevele a belügyminiszterhez felterjesztetik.

Az államépítészeti hivatal előterjesztette a vármegyei utakra az 1895. évben szállítandó kavicsmennyiség beosztására vonatkozólag készített tervezetet, amely az egyes járási utbizottságoknak azzal a figyelemzetéssel adatot ki a megelőző közigazgatási bizottsági ülés határozatából kifolyólag, hogy a járásuk területén levő utakra nézve tett ezen kavicsbeosztási tervezetre vonatkozólag észrevételeiket illetve javaslatukat tegyék meg s azokat a közigazgatási bizottsághoz terjeszték be. Ezzel kapcsolatban előterjesztettek a keszthelyi, tapolcai, sümei nagykanizsai, zala-egerszegi és alsó lendvai járási utbizottságok észrevételeit feltüntető jegyzőkönyvek, amelyek tüzetes és beható tárgyalás alá vétetvén, ezen jegyzőkönyvekben foglalt észrevételek lehető figyelembevétele mellett nevezett járások utaira léve a kavicsbeosztási tervezet az 1895. évre végig megállapított.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint a miniszter ezen időszakkban a molnárii állami iskola felepitésénél szükséges kézi és igas napzámok, telésiése alól az érdekelteket felszólítván, e címen 2.043 frtot állapított meg, nem különben a telek vételará, 600 frtot, folyóvá tette. Egyidejűleg a szóban levő munkálatoknak időről időre leendő ellenőrzése céljából a megyei államépítészeti hivatal megbizta. — A gánicsai állami állandó gyermekmenedékház felszerelésre szükséges összeget folyóvá tette; továbbá a zala-egerszegi iparos tanonciskolának az elmúlt és jelen tanévre egyenkint 300 frtot, a nagykanizsai kereskedő tanonciskolának az 1894/5 évre 250 frtot engedélyezett. — A Csáktornya város köznevelési és iskolaszéke által kérelmezett, ezen határszéli város növelésére rendkívül fontossággal bírandó polgári leányiskolát a miniszter akkép engedélyezte, hogy az már 1895/6 tanév elején — egyelőre 2 osztálylyal — fog megnyitni. A további szervezés érdemében szennélyesen tárgyalt az iskolákkal, amely ugy ezen, valamint a már meglévő polgári fiúiskola államaitása iránt kérvényt intéz a miniszterhez. — Volt Hodosánban, hogy az állami gyermekmenedékház elhelyezéséről és megnyitásáról személyes értesítést nyerve. Meglátogatta a csáktornyai iparostanoncok rajtanfolyamát; ugyanitt értesítést nyert az állandó menedékház vezetőjére hivatott egyének tanfolyamának körülményeiről, részint a tanfolyam berendezését, részint a kihelyezésre alkalmas egyének viszonyait illetőleg. — Meglátogatta ezen időszakkban a zala-egerszegi közégi elemi fiúiskolát. — Az a. lendvai fars iskolátlan községeknek rendezése ügyében elrendelt tárgyalások megtartottak. — A nagykanizsai városi tanács által az ottani kisedvédelem ügyének rövid idő alatt

nyugszik, hanem a nemzeti irodalom s a nemzeti művészet karcsubb, de azért szilárd pillére in is.

És épen ezért, amiként az alkotmány-szeretet, a szabadságszeretet ápolása szent kötelesség, úgy az irodalomszeretet, a művészszeretet ébrentartása s erősítése is ha zafas cselekedet.

Szivünkben üdvözöljük azokat, — kik az „Irodalmi Kör” megalapításával ebben az irányban akarnak városunkban érdemes munkát végezni.

Isten áldása legyen szép törekvésükön!

VOX POPULI? Midőn a néppárt tevékenységét figyelembe vesszük, önkénytelenül felmerül a kérdés: vajjon van-e ennek a pártnak létjogosultsága? Nem árt bonckés alá venni, ha látszik mire jölik benne, vajjon az oroszlábör-e a kosztüm vagy pedig a báránybőrbe bújtatott farkas az, akivel itt dolgozunk akad. Előbbi hamar kiismerhetni, nehezebben az utóbbit; előbbi veszélytelen, utóbbit veszélyessé válhatik. — Vegyük mindjárt a címet: néppárt, azaz oly párt, mely e szerint kizárólag a nép — popula, peuple — bajait hordja szívére és akarja a maga módja szerint orvosolni. De hiszen, mely párt az, mely ezt nem ohajtáná, anélkül, hogy ezt a hangzatos címet zászlójára írta volna? Mely párt az országban az, mely elszigetelt volna magát egy kasz, egy osztály javára, anélkül, hogy a többi magába fel ne ölelné? Nálunk nincs e tekintetben eltérés sehol; akár legyen az „nemzeti”, „liberális” vagy „48-as” párt, nálunk csak politikai hitvallások vannak: lehet földhöz ragadt szegény ez is, az is, lehet mágnás, földes ur ez is, az is. De amidőn azt mondjuk: néppárt, ezalatt kizárólag azon elemet kell, hogy értsük, mely véres verejtékével adózik ugyan a hazának, anélkül,

A modern társadalom hideg sima parkettjén fáva, dideregeve koreszolyázik a szív, nem tudja, hová forduljon, hol talál melegítő otthont. Tet szik a férfinak egy leány, vagy a leánynak egy férfi. Ki biztosítja őket arról, a mai üzlet-forgalomban, — amikor az érzelmekkel is spekulálnak sokan, hogy önzetlen szerelmüket tisztá szerelem jutalmazza; ha látják, hogy a házasság utáni vágy egy közönséges lókupec sivárságával alkuszik lépten nyomon s mint a hetivásárok zaibarus portékái fityegnek előtte a különféle „heirathsantragok.”

Biztos-e a szegény leány, akit a szülői házban úgy tekintenek mint egy tekkönyvvel bekebelezett tartozást, terhet, akitől áldozatok árán is szabadulni akarnak, hogy nem azért közeledik hozzá yalmi cilinderes gavallér, mert szereti tiszta szívéből, hanem azért, mert tudja, hogy a papa hajlandó 4000 frt szabadulási díjat fizetni, csakhegy megszabaduljon a tulajdon leányától.

És vajjon biztos-e az a szegény ifjú, ki önzetlenül közeledik szíve választottjához, hogy a leány viszont a szerelemből meggy hozzá, és nem azért, mert a szülők beszéltek rá a fejét, mivel, hogy nem kell szabadulási díjat fizetni; fogtak olyan baleköt, aki ingyen képes házasodni az élet nagy érekevárjában.

Sajnos, hogy ilyen kérdésekre a feleletet csak a házias élet adja meg. Ott tudja meg az ember, hogy igaz szerelem-e az, amelyen a szíve táplálkozik, vagy műszerelem, amelyen csak tengődik.

Ti ifjú jegyesek ne ütköztek meg azon, ha ellejelenek én is jót kívánni nektek. Ha igaz szerelem hozott össze benneteket, nem szorultok az üres jó kívánatokra, ha pedig egyik részről, vagy pláne mind a két részről csak a műszerelem szeszélye, érdeke, pénze hozott össze benneteket, akkor úgy sem használ nektek semmiféle jó kívánság. Ha mindjárt a jeruzsálemi rabbi, vagy a római pápa adja is rátok az áldást és kíván jót nektek, boldogok uem lesztek ezen a világon.

hogy megfelelő jöletnek örvendene. — A néppártnak, mint ilyennek, volna tehát szent feladata: megszerezni a munkás osztálynak, — mint szűkebb fogalomban néznek, azt az anyagi jöletet, mely kielégítő viszonyban álljon szorgalmával, munkájával, megozsa a haszonelosztás azon arányát, — melyet megérdemel azokkal szemben, kik munkássággal ezen haszon megszerzésére ugyan csak kevéssel járulnak, de meghozzák a tőkét, — mely a nép munkásságának, fejlesztésének, kiaknázásának céljára szolgál, mely nélkül amaz el nem lehet, szüntegy, mint ez, a tőke, ama nélkül.

A reciprocitás tehát megvan, de a haszonban aránylagos felosztás, — részesülés nincs meg. — Néppártnak jogosan tehát csakis és kizárólag az nevezheti magát, mely a munka hasznát közte és a tőke között aránylagosan és igazságosan felosztani törekedik, tevékenységét annak szenteli, hogy ez arányt ott, hol nincs meg, megteremtse. A néppárt, szorosan véve néppárt, feladatának megoldása tehát másként, mint szocialisztikus uton meg nem történhetik. Mit látunk azonban? Azt, hogy néhány főúr, ki a magyar társadalom haladásának ellensége és nem akarja látni, hogy a magyar nemzet a civilizált államok niveaujára emelkedik, a saját céljaira, egy szentesített törvény megbuktatására használja fel, vagy akarja legalább felhasználni a tájékozatlan népet. — Mert annál, ki a nép érdekét szívére hordja, nem az a kérdés, — vajjon a polgári házasság és annak attributumai üdvösek az országra nézve vagy nem, hanem az, hogy hogyan boldogulunk itt a földön? Nem az a kérdés a nép igaz embereinél, — vajjon a katolikus vallás dogmái szerint kell-e valaki egybe, ha tízhelyt alapít, vagy pedig polgári kezébe tette le a fogadalmat, — hogy hitestársához mindhaláláig hű marad; hanem az a kérdés, hogy míg él és kötelességszerűen el kell tartania családját, megszerezze számára a tisztességes, emberhez méltó megélhetés módját. — Az újonnan keletkezett néppárt ennél fogva magas politikai hazugságon alapszik és valamint a sophismus nem bílcészet, — nem nép-politika a néppárt programja és mert szemfényvesztésen alapszik, kell, hogy előbb utóbb megbukjék és minden kétséget kizárólag kell, hogy felismerje a nép a báránybőrbe bújtatott farkast, ki ahelyett, hogy javát előmozdítaná, félhalja. Néppárt vagyunk mi is és nincs is forróbb ohajtsatunk annál, hogy létesüljön oly politikai párt, — mely a nép javait szocialisztikus uton előmozdítja: ezt minden hazaszerető embernek, kit nem érdekel, hanem a társadalom java vézérel, elő kell mozdítania. De a hazgy elveken, a nép megtévesztésén alapuló néppártot, mint a milyen a mostani, csak ostorozni, — támogatni nem tudjuk.

A vármegye házából.

A megyei közigazgatási bizottság február havi ülését Svaatis Benő főispán elnöke alatt f. hó 10-én tartotta.

Az alispáni havi jelentés a vármegye területén a közigazgatás egyes ágaiba. január hóban előfordult eseményekről felolvastatván, helyesléleg tudomásul vétetett.

A jelentéssel kapcsolatban Caertán Károly előterjesztést tett a megyei pölköknél f. évi február hó 1-ig hátralevő összegekről. A közigazgatási bizottság az előterjesztést tudomásul vette.

A közigazgatási bizottság elhatározta, hogy az új kormányt a miniszterelnökhöz intézendő feliratban üdvözi, kijelentve, hogy működésében támogatni fogja.

Előterjesztelt Nagy-Kanizsa város tanácsának a közigazgatási bizottsághoz intézett irata,

melyben tudatja, hgy a város képviselőtestületének határozata értelmében a város nincs azon helyzetben, hogy a nagy-kanizsai kózkórháznak elmebeteg ápolására irányuló kibővítésére szükséges költségeknek fedezéséhez hozzá járulhatna. A közigazgatási bizottság ezen ügy végleges elintézését függőben hagyja addig, míg Nagy-Kanizsán a kózkórház ügyei szabályozva lesznek.

Olvasztatott a m. kir. belügyminiszternek a közigazgatási bizottsághoz intézett körrendelete, melyben az állami anyakönyvekről szóló törvény végrehátása tárgyában az anyakönyvi kerületek meghatározására, továbbá az állami anyakönyvvezetők és helyetteseik kijelölésére vonatkozólag f. évi március hó 31-ig javaslat és jelenléteire hívja fel a közigazgatási bizottságot. A bizottság az alispáni hivatalt megbizta, hogy úgy az anyakönyvi kerületek meghatározására, valamint az állami anyakönyvvezetőknek és helyetteseiknek kijelölésére nézve a március havi bizottsági ülésre ízüetes javaslatot terjeszzen be, előileg megállapodván abban, hogy az anyakönyvi kerületek beosztása lehetőleg a körjegyzőségek szerint történjék s így az anyakönyvi kerületek székhelye lehetőleg a körjegyzőségi székhelyivel essék össze, kivéven egyes olyan esetet, ahol a célszerűség szempontja ezen általános elvvel ellentét igényelne; továbbá, hogy anyakönyvvezetőkül általában a körjegyzők, míg egyes kivételes esetekben a tanítók alkalmazassanak.

Nehai Szekeres József baki urodalmi ispánnak a zalaegerszegi kózkórház javára tett 2000 frtos alapítványlevele a belügyminiszterhez felterjeszték.

Az államépítészeti hivatal előterjesztette a vármegyei utakra az 1895. évben szállítandó kavicsmennyiség beosztására vonatkozólag készített tervezetet, amely az egyes járási utibizottságoknak azzal a figyelemzettelés adótott ki a megelőző közigazgatási bizottsági ülés határozatából kifolyólag, hogy a járasuk területén levő utakra nézve tett ezen kavicsbeosztási tervezetre vonatkozólag észrevételeiket illetve javaslatokat tegyék meg s azokat a közigazgatási bizottsághoz terjeszszék be. Ezzel kapcsolatban előterjesztettek a székhelyi, tapolcai, sümei nagykanizsai, zalaegerszegi és alsó lendvai járási utibizottságok észrevételeit feltüntető jegyzőkönyvek, amelyek ízüetes és beható tárgyalás alá vételven, ezen jegyzőkönyvekben foglalt észrevételek lehető figyelembevétele mellett nevezett járasok utaira nézve a kavicsbeosztási tervezet az 1895. évre végig megállapítottott.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint a miniszter ezen időszakban a molnárii állami iskola felépítésénél szükséges kézi és igás napzámok, teljesítése alól az érdekelt községeket felmentve, e címen 2.043 frtot állapított meg, nem különben a telek vételárát, 600 frtot, folyóvá tette. Egyidejileg a szóban levő munkálatoknak időről időre leendő ellenőrzése céljából a megyei államépítészeti hivatalt megbizta. — A gánicsai állami állandó gyermekmenedékház felszerelésre szükséges összeget folyóvá tette; továbbá a zalaegerszegi iparos tanonciskolának az elmúlt és jelen tanévre egyenként 300 frtot, a zalaegerszegi iparossegédek szakrajtanfolyamának pedig a jelen tanévre 300 frtot, a n.-kanizsai kereskedő tanonciskolának az 1894/5 évre 250 frtot engedélyeztet. — A Csáktornya város köznevelési és iskolaszéke által kérelmezett, ezen határozati város nőnevelésére rendkívül fontossgal bírandó polgári leányiskolát a miniszter akkép engedélyezte, hogy az már 1895/6 tanév elején — egyelőre 2 osztálylyal — fog megnyitvatni. A további szervezés érdemében személyesen tárgyalt az iskolaszékekkel, amely úgy ezen, valamint a már meglevő polgári fiúiskola államostása iránt kérvényt intéz a miniszterhez. — Volt Hodosánban, hogy az állami gyermekmenedékház elhelyezéséről és megnyitásáról személyes értesülést nyerje. Meglátogatta a Csáktornyai iparostanonok rajtanfolyamát; ugyanitt értesülést nyert az állandó menedékházak vezetésére hivatott egyének tanfolyamának körülményeiről, részint a tanfolyam berendezéséről, részint a kihelyezésre alkalmas egyének viszonyait illetőleg. — Meglátogatta ezen időszakban a zalaegerszegi köznevelési elemi fiúiskolát. — Az a.-lendvai fars iskolai tanfolyamok köznevelésére ügyében elrendelt tárgyalások megtartottak. — A nagykanizsai városi tanács által az ottani kisedvédelem ügyének rövid idő alatt

A legízesebb, egyedül egészséges és egyszemind a legolcsóbb pöttök a babaszemű kávéhoz.

Egyedül egészséges pöttök a babaszemű kávé helyett. Nőknek, gyermekeknek, betegeknek orvosilag van ajánlva.

KATHREINER FÉLE
KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ.
 Legisztább természetes gyártmány egész szemekben.
 Hozzávegyítések általi hamisítás lehét ki van zárva.
Mindenütt kapható: 1/2 kiló 25 kr.
 Óvatosság: Csak a „Kathreiner”-nével ellátott eredeti-csomagokat kérjük és fogadjuk el.

H I R D E T É S E K

felvételnek Fischel Fülöp könyvkereskedésében
 Nagy-Kanizsán.

Évek óta kipróbált, fájdalomcsillapító háziázer
Kwizda-féle kőszvényfolyadék.
 kőszvény, csúsz és ideghajok ellen
Kwizda-féle kőszvényfolyadék.
 1 1/2 palack 1 frt o. ó.
Kwizda-féle kőszvényfolyadék.
 Kapható minden gyógyszerertárban.
Kwizda-féle kőszvényfolyadék.
 G. Főletét: kerül. gyógyszerertár Kornenburgban.

MEGHIVÁS!

A Dél-zalai takarékpénztárral egyesült
 „Önsegélyző Szövetkezet”
 f. évi febr. 24-én d. e. 9 órakor saját helyiségében tartja
XIV. rendes évi közgyűlését
 melyre a t. üzletrészbirtokosokat tisztelettel meghívja
 Az igazgatóság.

T Á R G Y S O R O Z A T:

- I. A szövetkezeti elnökök a lefolyt üzleti évről vonatkozó jelentése.
  - II. A felügyelő-bizottságnak a szövetkezeti számadások és könyvek 1894. évi felülvizsgálatáról jelentése, s ennek alapján az igazgatóság és számadók felmentése.
  - III. A társulati közlöny kijelölése.
  - IV. Az igazgatóság közül az alapszabályok 24. §-a értelmében kilépő atelnök és 5 igazgatósági tag és pedig Berger Adolf, Dants Kálmán, Kilik Béla, Simon Gábor és dr. Taboly Gyula urak helyett újak vagy ugyanazok, ugyszinte 3 felügyelő bizottsági tag megválasztása.
- Kelt Nagy-Kanizsán, 1895. évi február hó 3-án.

JEGYZET: A felügyelő bizottság által felülvizsgált vagyonneleg a szövetkezeti helyiségben hármikor betekinhető. A társulat könyveibe bejegyzett üzletrészbirtokosok szavazatlappjaikat folyó évi február hó 22. és 23. napjaiban a szövetkezeti helyiségben átvehetik; a közgyűlés napján szavazatlappok ki nem adatnak.

KLYTHIA a bőr ápolására,
 szőpítésére és **Puder.**
 finomítására
 Legelőkelőbb szőszéki, bái és avarai PUDER.
 Fehér, rézmentes és ártalmatlan.
 Vegyileg analízist és vizsgálta Dr. Fohl J. Cs. Kir. tanár által Bécsben.
 Elismert levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.
TAUSSIG GOTTLIEB
 Haom szőszéki szappan és illatszer-üzlet. Főraktár: Bécs,
 2. Wollzeile 2. Kapható a legújabb illatszer-,
 Kégyeszer kereskedésben és Gyógy-
 szertárban.

Egy doboz ára 1 forint 20 krajczár.
 Utánléttel vagy az összes előleges betétdéce után kifizetik.

Szerkesztőség:

F. S. utca a Ollopfőle ház.

Ide intéendő a lap szemléi részére
vonatközlő minden küldemény.Barmatlan levelek csak ismert kezek-
ből fogadhatók el.

Külsőre nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letényei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t.” hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Flachel Fülöp
könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)

Félévre 6 korona (3 frt — kr.)

Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petisora 10 kr.

Előfizetésnek, valamint a hirdetéseknek
vonatközlő Flachel Fülöp könyv-
kereskedésbe intéendő.

A szépitő egyesületről.

(—) Egy sok ideig vajdó eszme végre alakot öltött, testet nyert. Szép és még üdvösebb eszme. — A német közmondásnak: »Gut Ding will Weile haben« ez alkalommal is igaza volt. Nem baj; ha később is, csakhogy megvan. Már látom a kétkedőket, hogyan csóválják fejüket, csak magukban gondolva, hogy ez a szépitő egyesület vagy nem fog semmitsem tehetni, mert nem akar tenni, vagy pedig nem akad dolga. A két vélemény egyaránt helytelen. Szépitő egyesület, ez oly általános fogalom, melynek köréhez a legüdvösebb dolgok tartoznak, mik egy város kebelében létesülésre várnak. S mi ép azért, mert a szépitő egyesület elnökévé egy a frázisokat éppen nem szerető, praktikus embert választottak meg — sokat várunk, s úgy hiszem: sokat is várhatunk.

Isten látja lelkemet, távol áll tőlem bármely célzás, de valljuk meg őszintén, ha nem is megy ez minden pirulás nélkül: a mi közönségünkben, házi uraink nagy részében vagy kevés az esztetikai érzék, vagy nagy a „Pató Pál“-féle közöny és nemtörődés. A kinek szeme van, az nyáron is, de különösen ebben a téli időben a házban, és a ház tája körül jól észreheti ezt.

Akik a szépitő egyesületbe lépni fognak, azok éppen ezért nem tettek ám eleget a tagsági díj lefizetésével, hanem az anyagi kötelességen kívül erkölcsi kötelezettséget is vállalnak arra nézve, hogy az egyesület céljait elő fogják mozdítani. Ezek a célok igen szépen körvonalozva lesznek az alapszabályokban, s a választmány, mely egytől egyig derék és buzgó emberekből áll, bizonyára mindent el fog követni, hogy az itt kitűzött célokat meg is valósítsa, — de minden törekvése hajótörést fog szenvedni, hogyha a közönségben éppen az egyesület tagjainak buzgólkodása és utánjárása folytán, az altruizmus egy olyan vonása nem ver gyökeret, mely nélkül azok a célok el nem érhetők.

Hiszen a szépitő egyesületnél, mely sok tekintetben csakugyan a külsőleg szép, a kényelmeset vonja körébe, bizonyos tekintetben az erkölcsi szépről is van szó. Nem akarok példálózgatni: de azt már megemlítem, hogy például, az a háziur, aki, mikor sikos a trottoir, hamuval be nem hinti azt, úgy hogy könnyen lábukat törhetik a járókelők, nagy köszönyről és kevés közszellemről tesz tanúságot. Igaz, hogy erről nem intézkedik a törvényben, csak időről-időre parancsolja meg a főkapitány, de hát végre is, a mai korszakban, mikor any-

nyira szeretünk dicsekedni a kultúra általános elterjedéséről, az ily dolgok rendes társadalmában annyira maguktól értetődnek, hogy nem kellene várni parancsot. S még igen sok más dolog van, a mely kisebb városokat fölülte jellemez.

A szépitő-egyesületre Kanizsán szükség van, s intelligens közönségünk ezt bizonyára be fogja látni, s tömegesen fog belépni az egyesületbe, hogy szép és üdvös céljait előmozdíthassa. A mit egyes ember a legjobb akarattal sem tehet a köz érdekében, azt az egyesített erő, a maga impozans voltában könnyen és játszva elér; mert oly erkölcsi erő van benne, ha ezt a vezetők helyesen és célszerűen felhasználják, a mely csakhamar érvényesítheti magát a házban és az utcán, a tereken és más egyebütt, a hol a visszamaradottság szomorú jeleivel találkozunk.

Ne kicsinyelje tehát senki ezt a kezdeményezést; nyomról, nyomra, — lépésről, lépésre lehet egy-egy vivmányt létesíteni, mely azután a köznek javára, — hasznára és gyönyörűségére válik.

Korunknak általában nagy hibája a skepticismus; sok jó dolog e miatt már csirájában ful meg; nem tud életre kelni.

Nem szabad mindent a 19-ik század végének fin de siècle modorában felfogni,

A „ZALA“ tárcája.

Csákányi Gludovácék.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

Irtá: GILLY.

I. Az egyetlen Gludovác-lány.

— „Casino és gazdag is.“
— „Dehogy, én ellenkezőleg azt tartom nincs sok pénze a papának“
— „De lehet sajtolni a csákányi birtokból, aztán a Gludovácé maina!“
— „Hogy — hogy?“
— „Tenger örökség néz rá a nagybátyjától; s az rászáll az egyetlen Gludovác-lányra s megvan a gazdag hozomány.“

Ez a párbeszéd folyt a váráljai Casino előtt Tóth Jóska és Bardió Muki között.

— Azt talán mondanom se kell, hogy Gludovác Flórától beszéltek, aki már két év óta járt Vár-aljára bálozni és minden ilyen kirándulásakor úgy hódított, mint egykor Nagy Sándor. Ugy, hogyha a bál sikerét jellemezni akarták, azt mondták: ott volt a Gludovác Flóra is.

Szép leány volt, okos barna szemekkel, finom megjelenéssel és gyönyörű fekete hajjal.

Ha megjelent Várálján, néhány napig nagy izgatottságban volt a város, mert bár Gludovácék falun laktak, mégis az volt az irányadó toalette, melyet Flóra hordott. Az volt a legele-

gánsabb és a legdivatosabb. Gludovác mama nagy, tekintélyes megjelenés volt, parancsoló arccal, de szívélyes modorral. Tíz esztendővel szokta magát a saját tükörjeiben elszámítani, de ne bigyék, hogy azért nem járt divatosan. Csakhogy korához képest kissé fiatalos szabást használt. Ha nem lett volna egy kissé nehézkes, többet táncolt volna, mint Flóra, ki a nyugodtság, elegancia és etiquette megtestesülésének látszott.

Bardió Muki és barátja rövid társalgás után elbucsztak, meggyezve, hogy a holnap esti estélyen viszontlátják egymást.

A theaestélyen 9 óra után megjelent Gludovác-papa, Gludovác mamával a karján és Flóra. Bardió Muki mindjárt Flórához törtetett, kit a második négyesre kért fel.

Flóra, sajnálatára, már engaeálva volt. Gludovác mama éppen akkor chassirozott fel és alá a teremben, midőn Flóra Mukit kikosarazta. Gyengéden felre vonzolta leányát és mintha a legkedvesebbet mondaná neki, megcirógatta arcát és mosolyogva, de indulattól rezgő hangon mondá:

— „Már megint mit csináltál, Flóra?“
— „Hát mit csináltam volna? már engaeálva vagyok!“
— „Ez nagy sértés Bardióval szemben. Különbön majd még te bánd meg... No de örülj hogy ilyen anyád van, folytatá ki gondolkodás után, majd segíték a bajon. Van e már vis á vis-d?“

— „Nincs.“
— „Akkor én leszek a Bardió Mukival.“

— „Mama csak nem kered fel?“

— „Az már az én gondom“

És azzal ott hagyta leányát a laképnél. Egy félóra múlva Gludovácné Bardió karján táncolta a négyest és hadvezérei éles látással kormányozta az előtte lengő Flórát. A tánc folyt jó sokáig még, míg végre 4 óra telé bucsuzásra készülődtek a párok. Gludovác mama fejedelmi kegygyel intette magához Bardió Mukit, ki kecsesen meghajtá magát s e szavakat selypítette: „Engedelmeivel nagyságos asszonyom, holnapután tiszteletemet fogom tenni!“

Két napra rá Bardió Muki bevágott a csákányi kastély udvarába. A mama hevesen csöngetett a szolgáknak de helyettük maga Muki lépett be. Fényesen volt öltözve. Vagy félóráig beszélgetett tontos hangon a mamával mire ez lecsöngette Flórát, ki a mamát a szokottnál igaztobbabbnak s kipirultabbnak találta.

Aznap este két fogással többet táltaltott fel Gludovác mama, mert Flóra eljegyzését ünnepelte Bardió Mukival.

A vacsoránál három fiatal lány libeggett be.

— „Leányom: Mariska, ez itt Lórika, itt meg a kis Ninus. Köszönj szépen a bácsinak lelkem.“

nyájaskodott Gludovácné.

Muki mosolygott, bár mindegyikkel egy pár ezrest látott a messzeségbe szállni.

De azért másnap mégis boldogan s büszkén mondá a clubban: „Fiuk eljegyeztem az egyetlen Gludovác lányt.“

II. A szomszédok.

Csákány mellett feküdt egy nagy gazdaság,

NYILTTER. *)

Henneberg-selyem csak akkor valódi, — ha gyárakból rendelik, fekete, fehér és színeseket 35 krtól 14 frt 65 krtig méterenként, sima, csikós, kockásolt, mintásítottakat, damasztot s a t. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző minta) s a t. postabőr és vasmintesen a házakhoz szállítva az mintákat póstaforradultával küld: **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyár Zürichben**, Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelezőlapokra 6 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven írt megrendelések pontosan ellátástulnak. (5 52-1)

Nyilatkozat.

A vidéki lapok egymáselyikében „Nyilatkozat” címmel Haldek Ignác aláírásával egy nyilattéri közlemény jelent meg, melyben Haldek Ignác magkereskedő, aki rövid idővel ezelőtt a budapesti kir. törvényszék fenyítő osztályának nyilvános tárgyalási termében vádlottként a vádlottak padján állt, saját kényesiméletlen helyzetének leleplezésévéget az ellene még mindig folyamatban levő bünygyre vonatkozólag a vidéki közönséggel egret-mást elhitetni igyekszik. Ezen tendenciózus híreszteléssel szemben, de annak előrebocsátása mellett, hogy egy bírói határozatnak jogerőre emelkedése előtt senki ember fiával, különösen a még jogerőre nem emelkedett bírói határozat által érdekelt féllel polemikába nem bocsátkozom, aszáron csupán annak konstataálására szoritkozom, hogy a budapesti kir. törvényszék mint büntető bíróság előtt szabályszerűen lefolyt bünyvizsgálat alapján a budapesti kir. ügyészség mint vádlatóság hivatalból Haldek Ignác magkereskedő ellen vádlóindítványt tett és a főmeltósága kir. Curia 7307/B. 894. sz. a. kelt határozatával éppen a vizsgálat adatai alapján Haldek Ignác magkereskedőt a lopás bünytetére való felbujtás miatt vád alá helyezni rendelte.

Az ezen vádhatározat folytán megtartott vágtárgyaláson a kivádáló kir. ügyész ezen tárgyalás fejleményeiben képest a vádat fenntartotta és Haldek Ignác magkereskedőt a lopás bünytetére való felbujtás hivatalból álduzendő bünyselekményének elkövetése miatt indítványozta megbüntetését!

Az első fokban eljáró bíróság vádlott Haldek Ignácot felmentette ugyan, de a bünyselekmények megtörtetésének szorgalmazására hivatalból vádhatóság nyomban nyilvános tárgyaláson a felmentés ítélet ellen felbuzetését jelentette be.

Haldek Ignác felmentése tehát még nem jogerős és felső bíróságainak vannak hivatalból Haldek Ignác eljárás felött ítéletet mondani: ő maga saját ügyében bíró nem lehet és nyilattéri közleményekkel bíróságainkat praecipuálni nem fogja.

Kenyit tartoztam az igazság érdekében kijelenteni, de polemikába Haldek Ignáccal nem bocsátkozom, csak azt kívánom még megjegyezni, hogy merő valótlanság az, a mit Haldek „nyilatkozat”-ában még eddig jogerőre nem is emelkedett felmentésének okán felhoz.

A kit a Curia jogerőnyesen lopás bünytetére való felbuztás miatt vád alá helyezett és a ki ellen a vádhatóságot képviselő kir. ügyész ezen bünyteté miatt a vádat nyilvános vágtárgyaláson hivatalból fenntartotta és a ki ellen végre a kir. ügyész fellebbezése folytán a bünyvált eljárás még ma is folyamatban van: az ugyancsak hiába fenyegetődik hamis vádaskodás miatt való feljelentéssel! Budapest, 1895. február hó.

Mauthner Ödön.

Ne vásároljon
vetőmagot
míg

HALDEK magkereskedéséből
(BUDAPEST,
Károly-körút 9 sz. a.) árjegyzéket
nem kér.

Hirdetmény!

Vagyonbukott Kohn és Reich nagykanizsai kereskedő cég csödtömegéhez tartozó a csödtelárban 2-316. tételszámok alatt felvett rőfősárúk és bolti berendezésből álló ingóságok 3578 forint 15 kr. becsértékben ajánlati úton eladatnak.

Az írásbeli zárt ajánlatok legkésőbb 1895. évi március hó 10-én déli 12 óráig 357 frt 81 kr. óvadékkal egyetemben Dr. Schwartz Adólf n. kanizsai ügyvéd, csödválasztmányi elnöknek benyújtandók, hol a csödtelár és közelebbi feltételek is betekintheők.

Nagy-Kanizsa, 1895. évi február hó 20.

Rapoch Gyula ügyvéd,
csödválasztmányi jegyző.

*) Az e sorokban közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetmény.

Özv. Bettlheim Markóné n. kanizsai bejegyzett cég csödtömegéhez tartozó s a csáktornyai tárházakban levő körübelül 56098 kgr. buza, 94177 kgr. árpa és 4130 kgr. árpaposta a j a n a t i ú t o n, a következő feltételek mellett eladatik.

1. A zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb folyó évi február hó 26-ának déli 12 órájáig Dr. Lőke Emil tömegdognoknál Nagy-Kanizsán beadandók. Az ajánlatok: a buza, árpára és árpa rosta ajára külön külön teendők.

2. Az ajánlatot tevő tartozik az ajánlat átadásakor minden mmázsa után 50 kr. óvadékat a tömegdognok kezébe letenni.

3. Az eladás tárgyát képező gabonaneműek mintái a tömegdognoknál, az eladandó árú pedig a csáktornyai tárházakban megtekintheők, a csödtömeg azonban az árúk minőségért semmijemű felelősséget nem vállal.

4. Az ajánlat az ajánlattevőre feltétlenül kötelező, a csödtömeg azonban a legkedvezőbb ajánlat elfogadására sinces kötelező, hanem szabad rendelkezési jogát fentartja.

5. Vevő köteles a megvett árúkat a vételről nyert értesítéstől számított legkésőbb három nap alatt saját költségén, a helyszínen átvenni olykép, hogy a vételárból az eladott gabonaneműek a csáktornyai tárházaknál terbelő összeget a tárházaknak, az ezen összeget meghaladó rézt pedig a tömegdognoknak fizeti ki.

6. Ha a vevő az előbbi pontban foglalt kötelezettségének eleget nem tesz, óvadékát elveszti és az árú az ő rovására és költségén újból eladatnak.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1895. évi február hó 21-én.

39. 1-1

Dr. Lőke Emil s. k. tömegdognok.

SARG-féle orvoshatóságilag megvizsgált 2. B 40-

(Bizonylat Bécs, 1887. júl. 3.)

sok MILLIÓ-szor

kípróhált és kiűnőnek bizonyult, fogorvosilag ajánlva, egy-zersmind a legolcsóbb fogtisztító- és épségben tartó szer.
Mindenütt kapható.

122. sz. — urb. 895.

Hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék ezennel közzé teszi, hogy a magyarszerdahelyi urbéresek közös legelőjének felosztása céljából a lehetőség tárgyalására határnapul a községbíró házához 1895. március 13-át tűzte ki, a melyre a távol levő érdekelteket ezen úton megidézi.

40 1-1

A kir. törvényszék.

Nagy-Kanizsa, 1895 február 14.

Gombár, s. k.,

Tóth, s. k.,

jegyző.

(P. H.)

elnök.

ÉRTESÍTÉS!

A nagy-kanizsai takarékpénztár részvénytársaság
részvényeseinek

folyó 1895. évi február 10-én tartott közgyűlése 200 darab, egyenkint 100 forint név-értékű névre szóló 1895. évi január hó 1-től kezdve az üzleti eredményben a régi részvényekkel egyenlő arányban részesülő

új részvény kibocsájtását

határozta el, következő feltételek alatt:

1. A régi részvények tulajdonosai részére az előveteli jog részvényeik arányában biztosítottak olyképpen, hogy minden részvényes egy darab régi részvény után egy harmad, minden két részvény után két harmad és minden három darab régi részvény után egy egész új részvényt vehet át.

2. Egy egész részvény átvételi ára 700 frt. s óval hetsszáz frt és ennek 1895. évi január hó 1-től a befizetés napjaig járó 5%-os kamata.

3. Az előveteli jog csak 1895. évi március hó 15-éig gyakorolható; az ezen határnapig igénybe nem vett előveteli jog megszűnik.

4. A régi részvények, melyek alapján az előveteli jog gyakoroltatni kívántatik, szelvényi hűsítő az intézet pénztáránál beléjegyzés végett legkésőbb 1895. évi március hó 15-ig bemutatandók, azok alapján a jogosultsági jegyek kiadtni fognak.

5. Az átvételi ár 1895. évi március 15-től kezdve legkésőbb 1895. évi június 15-ig egészben kamataival együtt elismervény, illetve végleges részvény ellen befizetendő.

A mennyiben a befizetés 1895. évi június hó 15-éig nem teljesítettik, a már bejelentett előveteli jog is megszűnik.

6. A harmad új részvényekről szóló elismervények 1895. évi november hó 30-ig egyetendők és a mennyiben ezen egyetítés a kitűzött határnapig meg nem történnek, az egyetítés végett be nem mutatott elismervények érvénytelnekkel válnak és azon összeg, mely ez elismervények számanak megfelelőleg kiállított egész részvényeknek a helybeli kir. közigyűző közhelyjűtével megtartandó nyilvános árverésen való eladásából befolyik, az elismervények birtokosai javára bírói letétbe helyeztetik.

A kibocsájtandó 200 darab új részvény 700 frt, átvételi árból 100 frt, vagyis 20.000 frt a részvényi közehez, 600 frt vagyis 120.000 frt a tartalékalaphoz osztalattik.

Az 1-600 számig terjedő régi részvények és szelvényeik és 1895. évi március hó 16-tól kezdve újakkal cseréltetnek ki.

Mirel az intézet részvényeseit tisztelteté értesíti

34 3-1

Az igazgatóság.

WEISS JAKAB

BUTOR

GYÁRI RAKTÁRA.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

NAGY-KANIZSÁN

Blau Pál-féle ház, előbb „Hein”-féle kávéház helyiségében

BUTOR ÜZLETET

nyitottam,

és bátorkodom a nagyérdemű közönséget ezen raktáram megtekintésére meghívni, a mely alkalommal meggyőződhetik arról, hogy raktáram minden faju és minőségű butorral, a legfinomabb berendezéstől kezdve egyszerű árukig – dúsan van felszerelve.

Bevásárlásaimat közvetlen a legkiválóbb bécsi műasztalosoknál eszközölöm és ennek következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak a legmodernebb ízlést kielégíthetem, hanem egyuttal kiváló jót is nyújthatok a legolcsóbb áron, úgy, hogy nálam bárki is a legmegfelelőbben vásárolhat.

Ezenkívül berendeztem egy műhelyt

KÁRPITOS és DISZITÓ-MUNKÁKRA

és ezen irányban is képes vagyok a legmesszebb menő igényeknek megfelelni.

Mély tisztelettel

WEISS JAKAB.

Szerkesztőség:

F. S. U. T. C. S. A. Ollopfőle ház.

Ide intézendő a lap szemléli részére
vonatkozó minden közlemény.Bármentetlen levelek csak ismert köz-
böl fogadtatnak el.

Készítők nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és keres-
delmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letényei takarékpénztár,
a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőzde r. t.” hivatalos közlönye.Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvtérkezelő.

KLÓFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányos számításra.

Nyitltár pótlótera 10 kr.

Külföldiek, valamint a hirdetésekre
vonatkozó Fischel Fülöp könyv-
kereskedésbe intézendők.

Apostolok oszlása.

(=n.) Bomlasztó ereje van a reakciónak. A hová beveszi magát, ott vége van az egyetértésnek, a megféréstnek, mert megtéveszti a józan gondolkodást, az egyenes, lelkiismeretes okoskodást, elferdíti az igazságot; mert a reakció csak a furfanggal telített levegőben élhet meg, ott táplálkozhatik, ott fejlődhetik. Láttuk a reakció bomlasztó erejét akkor, mikor legelőször szétrobbantotta a függetlenségi és 48-as pártot; látjuk még nagyobb mértékben annak hatását most, amikor világosan kitűnt, hogy az Eötvös-frakció kivételével újra egyesült pártban most már oly szakadást állott be, amelyet egyhamar nem lehet ismét reparálni, de nézetünk szerint egyáltalán nem is lehet. Kétségtelenül lesznek sokan, akik ezt a pártszakadást személyes okokra fogják visszavezetni, s bizonyos, hogy személyes motívumok is voltak mérvadók a nagy ellenzéki párt ez újabb bomlásánál. De az okok mégis mélyebben fekszenek, ott, hogy a függetlenségi és 48-as pártnak nincs semmi jogcíme arra, hogy a 48-as szabadelvű vívmányokra hivatkozzék, mikor ezek most nem kellene neki, s nehézségeket gördít a kormány útjába, mikor ezeket biztosítani és életbe léptetni akarja. Mi marad meg a

48-ból, mikor a szabadelvű reformok nem kellene.

Sophistikus elmélekedésekkel talán tévutra let vezetni az egyik másik együgyűbb választót, de, hogy azt higgye el okos ember, hogy a 48. és függetlenségi párt elveivel egybefér egyszersmind — az összes szabadelvű reformok oppugnálása — ha ezeket bármi gyűlölt kormány is kezdeményezi, — olyan bárgyunak csak ne tartsanak azok a radikális urak senkit.

Hogy valaki a szabadelvűség bajnoka lehessen, mikor titkon, vagy nyíltan a néppárt malmára hajítja a vizet; hogy valaki igazán a 48-as vívmányokért lelkesüljön, amikor a reakcióval kokettíroz, azt ugyan nem hitetik el senkivel azok a jó urak, kik a haza szabadelvű fejlődését másodrangú dolognak tartják, s első sorban a kormányt akarják megbuktatni, hogy ama fejlődés általában lehetetlenné váljék. Nem remélhet-e, hogy előbb-utóbb mégis megnyílik a választók szeme, s jobban meg fogja különböztetni azokat, akik valóban az ő barátai, azoktól, akik igazán keveset törődnek sorsával, csak az elvet, az elvet hangoztatva, mely azonban úgy látszik sokaknál csak üres szó, tartalom nélkül. Talán feladás az elvnek egy 48-as és függetlenségi párti képviselőtől, ha a szabadelvű javasla-

tokat pártolja, habár a a 67-es kiegyezés alapján álló kormány akarja is azokat keresztülvinni? Hát ezek a reformok nem a nagy idők hagyományai, melyeket egyszer már a magyar népek juttatni kell, hogy ezekkel is éljen, ezeknek is örüljön, ezeknek áldását is élvezhesse?

Justh Gyula és követői nagyon helyesen cselekedtek, mikor ott hagyták a pártkört, és maguk szervezkednek, elveik tekintetében semmi más magyarázatot meg nem engedve, mint a minő az eredeti programban már amugy is benne van. Hogyha az Ugron—Polónyi párt, (mely most az anyapárt büszke neveivel fog takarózni) compromissumokat enged meg, tegye azt a maga szakállára, majd a nagyközönség csakhamar meg fogja ismerni igazi célzataikat.

Nem a mi gondunk különben, a függetlenségi és 48-as párt dolga, de az a körülmény, hogy kebelében folyton dúl a viszály bizonyítja azt, hogy itt, a hol annyira az elvek tisztaságára szeretnek hivatkozni, amely mellett bizony a párt szépen együtt maradhatna, más tényezők is működnek közre, melyek a pártot tolyton nyugtalanítják s a párt egységét megbontják.

És ez az a szellem, mely ahová befurakodik, mindenütt megzavarja a békét, meg

A „ZALA” tárcája.

Azek a redactorek.

— A „ZALA” eredeti tárcája —

Amióta az Isten dolgukat felvitte, hogy t. i. a „redactorság” cserebók bájából szerzte röppen-tek a szerkesztőség” büszke szárnyain, azóta látóhehetségük mód nélkül neki élesült. Ez a báb, ugyanis, egy olyan csodabogarat nemzeti, melynek elül is, hátul is, — alul is felül is szeméi vannak. Valóságos argusok! Csak hogy mig ezek látnak mindent, ami látható, amazok ott is látnak vagy látni vélnek valami olyast, ahol — nincs.

Régi jó idők.....! Amikor a cibakházi „Képes Világ”-ban megeresztettem Pegazusom kantár-zárát..... hej, csak hogy szikrázott patkója az ötle tektől! Mindig a korral, a szezonál haladott. Őszelőn pl. a borkádakból itattam; télelőn dísz-torokban abrakolt, műmutatványai pedig ott büsz-kelekdedek a „Képes Világ” üstökén.

Ha nem csurrant, cseppent; de mindig hoz-zott még redactor uraimék konyhájára is vala-mit.

Emlékszem még, mikor az istenben boldogult Róffentő Mihály uramnak, a volt falu eszének is mesterségét illetve a vidék legkivalóbb hentesének sonkáit és sódarjait énekeltem meg: éléskamrá-m tisztelőidj fejében csakogy duzzadt a szemből szebb és jobbnál jobb cikk..... pardon! kalbász-sorozattól; mikor továbbá Böngöndi Peti megyékre-szóló taglós karmonádijait találtam fel, a vonal

alatt, és Kurjants Matyi faluvégi csárdásnak üdítő nedűt zenésítettem meg. Ez utóbbiakat nagyel-mésen „Mózsira” keresztelve — nem, mintha a keresztvizet nélkülűzték volna, sőt ép azért, mi-vel hogy a szentírásban is megvagyon írva, hogy „És Fáraó leánya Mózesre kereszteli lelenecét, mivel a vízből huza ki.”

De ugylátszik, hogy ez a furfangos Matyi észrevehette a gyengéd vonatkozást, mert olyan lórével tisztelt meg, hogy még az ilyen Papru-kosza fajtájú és a 19-ik század magaslatán álló nemzetközi pénztárosok megvesztegetésére is a legjobb sikerrel járt volna.

Hja! Más idők, más emberek..... és úgy mint minden véges: a régi jó időknek is vége van...!

Vége van...? Dehogyan van, dehogyan van! Hogy minden véges? Dehogyan az...! Hisz az Istentől elszakadt Galilei körömszakadáiig, azt vallotta, hogy minden kerek, minden forog; még a sira-lom e völgye is.

No...? Ez a pogány szól valamit, mert, hogy a világ forog, azt már magamon is többször ta-pasztaltam, úgy hazatérőben komámék szöle-jéből.

Ha — most már — minden forog? Ergő minden visszatér..... minden ami volt lehet még..... Lehet még? Sőt meggyeszt már meg is van!

Hát a boszorkányok lelke, amiket századokkal ezelőtt hánytak tüzre, nem ott prüszköl abban az ördöglóban, amit kakaaszóval Pest városában egy magát vagy 20—30 székér elé fogtak, és

már harangszóra itt defel Nagy-Kanizsán?! Vagy nem boszorkányszemek azok amik alánézvést Kanizsára, nappalá világitják a legsötétebb éj-szakát?

Hát a mesebeli Lehelkürtje nem került újvást elő? Hisz úgy beszélék rajta innét, Cibakházán ragadt Bandi komámmal, akárcsak egy kupa cibaki mellett diskurálnának egymással!

A középkor hősei, az inquisitio, a kereszties lovagok is mindmegannyin feltámadtak. Csak hogy a bősök kérdjüket most nem az oldalon, hanem szájukban hordják, a pajzsot pedig a mi Simo-nyi féle nyelvbahaszainak „Immunitás”-ra magya-rósították.

A kuruc-labanc harc ott foly a Sándor-ut-cában ép oly hősiességgel, akárcsak hajdanta; csupán a módszer változott. A ij helyett az iv (és pedig kézről, kézre) járja; a kelevészt a bu-zogányt bombák helyettesítik és más különféle öldöklő szerszámok, mint milyen a hátultöltő vajnak alja, agyonhalgatás, agyonbeszélés stb.

Egy új találmányu ágyuval is akarták: ez arzenált még szaporítani, mely különös figyelmet érdemel már annál fogva is, mivel ez a nemzei-és kath. néppárt kettős elemével leendő megölt-endő és romboló hatásának jelképeül a hang-zatos U-Kaas-Ivusra” keresztelték. Azonban ez — a két elem egymás ellenes hatásánál fogva — bennsült; és hogy a drága apparatus teljesen kárba ne vesszen, az „U-Kaas”-ból — egy kis altikai só hozzáadásával egyelőre lett — Schmir-Kaas.

Ott remete — pardon! — remeke a közbe-

MEGHIVÓ!

A Letenyei Takarékpénztár Részv.-Társaság

1895. évi március hó 24-ikén, d. e. 10 óraker Letenyén, saját intézete helyiségében az 1895. évi február 17-én tartott rendes közgyűlésnek határozatképtelensége folytán, az alapszabályok 43 dik §-ának 2-dik bekezdése értelmében

rendkívüli közgyűlését

tartja, — melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

44 1-1

Tárgysorozat:

1. A mérleg, nyereség- és veszteségszámla bemutatása. Az igazgatóság és felügyelőbizott. jelentésének előterjesztése.
2. Ezek jóváhagyása; intézkedés a nyereség felosztásáról. A felmentvény megadása.
3. A lelépő igazgatóság (Tamás Ádám, Stern Zsigmond, Stolzer Gusztáv, dr. Rothschild Samu, Dr. Csemesz Kálmán, Kohn Herman, Tamás Gyula, Leitner József, Leitner Lipót, Wesel Manó) helyett igazgatóság, és a lelépő felügyelőség (ifj. Singer Samu, Schmidt Emil, Kaszter Miksa) helyett felügyelőség választása.
4. Esetleges indítványok tárgyalása.
5. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.

A t. részvényesek figyelmét felhívjuk az alapszabályok következő intézkedésére:

44. §. Aki szavazati jogával élni akar, köteles saját nevére szóló részvényét még le nem járt személyeivel együtt a netáni meghatalmazását a közgyűlés megnyitása előtt a társaság pénztárába letenni. Szavazati joggal csak az bír, kinek neve a részvénykönyvben tulajdonosként bejegyezve van.

Az igazgatóság.

!! URÁKNAK !!

Gyengült férfierőnél kiváló szolgálatot tesz a ca. kir. szabadalmazott „galvan-villam-készülék” önhasználatra orvosok által egész Európában melegen ajánlva.

Volta tanár módszere.

Leírás boríték alatt 10 kr. levéljegyz beküldése ellen. Kapható: Augensfeld J. elektrotechnikus és ca. kir. szab. tulajdonosánál

76 — BÉCS, I.,
Schuerstrasse 18 sz. a.

Téglaégető-telepek,
— agyagárak,
Chamott- és Keramitgyárak
cementégetők,
mészégetők,

teljes tervek, égető kemenczék
mindennemű szerkezetben, berendezések és gépezetek minden a legújabb jónak bizonyult kivitelben.

Hotop Ernő,

221 — agyagiparmézők.

BUDAPEST, | BERLIN,
Külső váci ut 70. | Kurfürstenstrasse 122.

(221) BRÜNN.

Olmützergasse 9-ik sz.

Prospectusok és felvilágosítások ingyen és bérmentve.

IRDETÉSEK
felvételnek Fischel Fülöp könyvkereskedésében
Nagy-Kanizsán.

Feltaláló és felfelfinder a
Készítője Erzevger
MALÁRTSIK GYÖRGY
Sátoralja-Ujhely

A még addig feltűnhetetlen Malártsi-
föle császár és királyi kisérlőlag szabadalm.

patkányirtó pogácsa

azon rendkívüli pusztító-szer, a mely rohamosan kiirt patkányt, egeret és vakondokat anélkül, hogy más háziállatoknak kárt okozna. — Phosphort, strychnint, arsenikumot vagy más mérgektől ható asert azonban nem tartalmaz. Kísérleteknek ezen irtószerről több uradalmaiban a legkitűnőbb sikerrel tették; hivatalosan is megvizsgáltattott és védjeggyel látatott el, melyre ügyelni kérem, — mert csak védjeggyel ellátott patkányirtó-pogácsa hatásért keskedhetem.

Egy nagy csomag ára használati utasítással 30 kr. — 60 fillér. — Egy kis csomag ára használati utasítással 15 kr. 30 fillér.

Ezen kiváló patkányirtó-szer kapható:

Ifj. Fisoher Ferencz fűszer-kereskedésében
Nagy-Kanizsán,

— az osztrák magyar monarchia valamennyi kiválóbb droguistánál, gyógyszerésznél vas- és fűszerkereskedőnél is. — Próbaképen — 3 nagy csomag — 80 kr. előre beküldése mellett portómentes küldéssel megrendelhető: Malártsi György a ca. és kir. osztrák magyar kisérlőlagos szabadalmak tulajdonosánál Sátoralja-Ujhelyben. 16